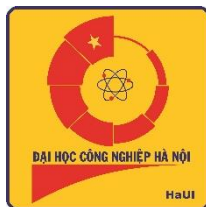

**BỘ CÔNG THƯƠNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI**

VŨ THỊ HIỀN

**2019–2022 年汉语新词语研究及其越译方法
NGHIÊN CỨU TỪ NGỮ MỚI TIẾNG HÁN GIAI ĐOẠN
2019-2022 VÀ PHƯƠNG PHÁP CHUYỂN DỊCH SANG
TIẾNG VIỆT**

汉语言专业硕士学位论文
ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP THẠC SĨ NGÀNH NGÔN NGỮ TRUNG QUỐC

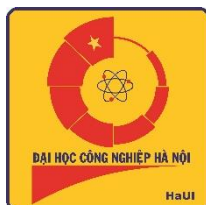
VŨ THỊ HIỀN

NGÔN NGỮ TRUNG QUỐC

2024

Hà Nội – 2024

**BỘ CÔNG THƯƠNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI**

**武氏贤
VŨ THỊ HIỀN**

**2019-2022 年汉语新词语研究及其越译方法
NGHIÊN CỨU TỪ NGỮ MỚI TIẾNG HÁN GIAI ĐOẠN
2019-2022 VÀ PHƯƠNG PHÁP CHUYỂN DỊCH SANG
TIẾNG VIỆT**

Ngành/专业: NGÔN NGỮ TRUNG QUỐC /汉语

Mã số/代码: 8220204

汉语言专业硕士学位论文
ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP THẠC SĨ NGÀNH NGÔN NGỮ TRUNG QUỐC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN/ 导师:
TS Đinh Bích Thảo

Hà Nội – 2024

版权声明

本人保证，这份题为《2019-2022 年汉语新词语研究及其越译方法》汉语言专业硕士学位论文是我在导师丁碧草博士的热情指导下进行研究所获的结果。这是我自己两年内不断刻苦研究的成就。本论文所涉及的理论依据以及统计数据真实可靠，尚未出现在任何论文中。

特此保证！

武氏贤

2023 年于河内

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, Đề án tốt nghiệp thạc sĩ Ngôn ngữ Trung Quốc “Nghiên cứu từ ngữ mới tiếng Hán giai đoạn 2019- 2022 và phương pháp chuyển dịch sang tiếng Việt” là kết quả nghiên cứu của tôi dưới sự hướng dẫn nhiệt tình của TS Đinh Bích Thảo. Đây là kết quả của hai năm làm việc chăm chỉ của tôi. Cơ sở lý thuyết và dữ liệu thống kê trong bài viết này là xác thực và đáng tin cậy và chưa xuất hiện trong bất kỳ bài báo nào.

目录

版权声称.....	i
目录.....	ii
摘要.....	6
1. 选题理由.....	7
2. 研究目的.....	8
3. 研究方法.....	8
4. 研究对象、研究范围及语料来源.....	9
5. 论文创新之处.....	10
6. 本论文的结构.....	11
第一章：汉语新词语研究综述及理论基础.....	12
1.1 以往相关研究成果综述.....	12
1.1.1 关于汉语新词语的 本体研究.....	12
1.1.2 关于汉语新词语的 翻译研究.....	17
1.2 新词语的相关理论.....	18
1.2.1 新词语的来源理论.....	18
1.2.2 词语构词法理论.....	19
1.2.3 词语的语义理论.....	20
1.2.4 词语的语用理论.....	21
1.3 相关翻译理论.....	22
1.3.1 翻译定义.....	22
1.3.3 翻译类型.....	24
1.3.4 翻译的过程.....	25
1.3.5 翻译者的要求.....	26
1.3.6 翻译的理论基础.....	27
1.3.7 翻译方法.....	33
小结.....	34

第二章：2019-2022 年汉语新词语概况	35
2.1 2019-2022 年汉语新词语的来源.....	35
2.1.1 新造词语	35
2.1.2 旧词新义	36
2.1.3 缩略语	37
2.1.4 方言	38
2.1.5 外来词	39
2.2 2019-2022 年汉语新词语的特点.....	40
2.2.1 分布领域的特点	40
2.2.2 音节特点	45
2.2.3 构成方法特点	46
2.2.4 语义的特点	50
2.2.5 语用特点	52
2.2.6 年度的特点	54
2.3 2019-2022 年汉语新词语的产生原因.....	58
2.3.1 语言自身因素	58
2.3.2 社会文化因素	59
小结	65
第三章 2019-2022 年汉语新词语越译方法研究.....	66
3.1 2019-2022 年汉语新词语的越译偏误分析.....	66
3.1.1 考察说明	66
3.1.2 考察结果	66
3.1.3 翻译的偏误类型及分析.....	69
3.1.4 汉语新词语越译错误的原因	87
3.2 2019-2022 年汉语新词语的越译方法.....	89
3.2.1 解释性翻译	89
3.2.2 先补词义，再下译笔.....	90

3.2.3 直译数字, 再做补充.....	91
3.3 汉语新词语翻译教学建议	92
3.3.1. 对教材编写及利用的建议.....	92
3.3.2. 对教师翻译教学中的启发.....	93
3.3.3. 对学生学习的建议.....	96
小结.....	97
参考文献.....	100

摘要

2019 年年底，一场突如其来的新冠肺炎疫情在中国爆发，由此使得整个中国社会在政治、经济、教育、科技、文化等方面都发生了巨大的变化。汉语新词汇也由此出现了一种新的变化。涌现出大量反映时下新事物、新观念的新词新语，并由此引起了汉语学者们的普遍关注。本文以 2019-2022 年汉语新词语为研究对象，在前人研究的基础上，从认知语言学、社会语言学等不同的角度对这几年产生的新词语进行统计、分类、分析其特点，并运用翻译学中的相关理论，通过考察，找出越南学生对汉语新词语翻译的偏误，指出原因并探讨汉语新词语的越译方法，为当代汉语新词语的研究以及汉越新词语的翻译研究提供有价值的参考资料。本文主要分为以下三个部分：

第一章是汉语新词语研究综述及理论基础。本文叙述了以往与汉语新词语相关的研究及成果综述，包括汉语新词语的本体方面的研究；汉语新词语的翻译方面的研究。通过梳理它们各自阐述的观点中的侧重点，从而得出结论。本文也阐述了关于新词语及新词语翻译的相关理论基础，为本文第二章和第三章的研究提出宽泛的研究背景，并且打下牢固的研究基础。

第二章对新词语进行了界定，并且对其来源进行了考察与研究。从新造词语，旧词新义、缩略语、外来语、方言等方面对新词语进行划分。从分布领域、音节、构词方法、语义、语用、不同年度的方面总结新词语的特点，同时探究了新词语产生的原因，主要从语言自身因素和社会文化因素两大方面进行探讨，在一定程度上加深了对新词语的认识。

第三章是通过考察越南河内理工科技学院 137 个学生的汉语新词语的越译偏误情况来进行分析，找出偏误类型、指出偏误的原因。为了帮助越南学生更好地掌握汉语新词语的越译方法，本文从偏误分析结果极其原因提出翻译方法及一些翻译教学建议。本章以调查与分析为主，并基于调查结果提供教学建议，希望通过此次调查对汉语新词语的教学有所帮助。

关键词：汉语新词语；翻译的偏误类型；翻译方法；教学建议

绪论

1. 选题理由

2019 年年底，一场突如其来的新冠肺炎疫情在中国爆发，由此使得整个中国社会在政治、经济、教育、科技、文化等方面都发生了巨大的变化。汉语新词汇也由此出现了一种新的变化。语言做为社会交际活动中不可或缺的工具，也影响着人们的生活和社会的变化。因此，对新词语的掌握有着多方面的作用。一是推进了语言文字的规范化建设。新词语的产生不仅对社会起到了推动作用，除此之外也有反映中国社会矛盾的非主流词语。二是通过新词语来进一步了解中国社会，了解中国国情。随着大量反映新事物、新观念的新词新语的涌现，也引起了汉语学者的普遍关注。如果能利用好这些新词语，则有助于领略现代文明和汇流科学的意蕴，具有广义文化学的意义。通过新词新语研究我们可以进一步窥探出社会的思想观念的变化，人们心态的趋势和一定的社会文化背景。由此可见，新词新语层出不穷的产生不仅是一个语言现象，也是一个文化现象。不同民族人们的思想观念、宗教、信仰、风俗习惯、日常生活在新词新语中都有体现。作为外语学习者以及今后的汉语教学工作，生活在当今这样一个日新月异的年代，本人一定要跟上时代的步伐，不断提高自己的语言水平和翻译水平，不断扩展知识面、增强跨文化意识、积极探究新词新语的文化内涵并及时进行译介，在跨文化交际中才不会得失语症。由此可见，新词语的翻译修养非常重要。在当今跨文化交际中，对充分掌握词语的文化蕴含，减少语言学习中由社会文化差异带来的学习障碍有较好的指导意义。因此深入钻研新词语这一语言学和社会学现象，掌握其语言学特点，了解其背后的社会含义，寻找其恰当、到位的翻译策略是我们学习，研究与从事语言工作过程中不可忽略的途径。到目前为止，据我们的了解尚未出现专门负责汉语新词语越译的单位，特别是也没有出现 2019-2022 年阶段汉语新词语翻译专用资料。基于上述理由，本人拟定选择《2019-2022 年汉语新词语研究及其越译方法》为研究课题，我们先在前人研究成果

的基础上进行梳理，总结 2019-2022 年汉语新词语的特点。通过考察找出越南学生对汉语新词语翻译的偏误并提出汉语新词语的越译方法及教学建议。希望本文的研究结果，可以为汉语学习者提供一份有益的参考材料。

2. 研究目的

词汇是整个语言系统中最活跃、最富有动态变化的一部分。特别是在疫情期间，新词语的产生和旧词语的消亡周期缩短。再加上网络的兴起与普及，新词语更加以爆炸式的增长模式冲入汉语词汇系统当中，在各个行业各个领域引领和影响人们的生活。本文研究 2019-2022 年收录的新词语，主要是基于以下三个目的：

第一、在前人对词汇和汉语新词语研究的基础之上，统计出 2019-2022 年的 1109 个新词语。通过统计、分类、分析，总结出这四年里汉语新词语的特点及其产生原因。

第二、通过考察河内理工科技学院的 137 位大三学生对汉语新词语的翻译，找出越南学生对其翻译的常见毛病，指出原因并提出汉语新词语的越译方法及翻译教学建议。

第三、身为一名汉语教师，本人对 2019-2022 年的 1109 个新词语进行翻译，为越南语为母语的汉语学习者提供一份参考的资料。

3. 研究方法

本文在研究中主要采用的方法有：

3.1. 定性和定量相结合法

定性研究方法：对新词语的相关研究成果进行梳理，发现研究新词语的特点。对 2019-2022 年阶段的汉语新词语的来源、构词方式和语音、语义、语用及产生原因进行归纳总结并得出相关的阶段性特点。

定量研究方法是首先统计 2019-2022 年阶段的 1109 个新词语，进行分类研究。除此以外，通过考察河内理工科技学院的 137 位大三学生对 2019-2022

年汉语新词语越译的偏误，总结偏误类型，进行分析偏误类型及其原因，提出翻译方法。

研究过程中，定性和定量的充分结合，可以使本文的研究从事实和数据出发，使说理更具有科学性和严谨性。

3.2. 文献调查法

搜集查阅新词语的相关书籍、期刊等，对新词语的相关研究成果进行梳理，为论文提供研究方向。通过查找有关新词语界定的文献，对新词语进行界定。

3.3. 调查法

调查137位河内理工科技学院的大三学生对新词语的翻译偏误，通过对数据的采集和分析，得到结论，为本文提供数据支撑。

3.4. 归纳分析法

通过调查分析，归纳出越南学生对新词语越译时的翻译偏误，并对新词语翻译指出翻译方法。

4. 研究对象、研究范围及语料来源

4.1. 研究对象

本文所研究的对象是2019-2022年阶段汉语新词语的特点，包括来源，分布领域、音节、构成方法、语义、语用、年度的特点，产生的原因等语言角度及其越南学生汉语新词语越译的现状，以便获得可靠依据并提出有关翻译方法及教学的策略。

4.2. 研究范围

本文首先通过搜集和统计2019-2022年阶段出现的1109个新词语，从新词语的界定、新词语的来源（包含：新造词语、旧词新用、缩略语、方言、外来语）、新词语的各个特点（包含分布领域特点、音节特点、构成特点、语义特点、语用特点、年度特点）、新词语产生的原因（包含自身因素、社会因素）等方面进行详细的研究和分析。

研究分析所收集的新词语后，为了获得关于2019-2022年汉语新词语汉译越的可靠资料，我们从所获得的1109个新词语中选择出具有60个含有汉语新词语句子进行翻译。笔者让高级(HSK5-6级)阶段的137位河内理工科技学院大三学生进行翻译这60个含有汉语新词语的句子，从而找出偏误，分析其原因并在此基础上提出一些关于汉语新词语的越译方法及建议。接受调查的学生学习汉语的时间较长，汉语水平也较高，有一定的翻译技能并能够运用汉语新词语与老师和学生进行交际及翻译。

4.3. 语料来源

本文的语料来源主要有两个：

第一，参考前人时贤的研究中的有关例子。

第二，文以，绿皮书中收录的新词语是由中国教育部、国家语言文字工作委员会发布的《2020年中国语言生活状况报告》、《2021年中国语言生活状况报告》、《2022年中国语言生活状况报告》；《2023年中国语言生活状况报告》教育部语言文字信息管理司策划《2019-2020年汉语新词语》等监测并记录的，不仅收集面广，而且非常具有权威性。

5. 论文创新之处

疫情爆发之后，各个方面都有巨大的变化，对外交流的增多也为词汇、词语研究这一庞大的建筑添砖加瓦，越来越多的人关注到汉语新词语的问题。前人已做了不少研究，并得到很多有益的结论。本文在前人研究的基础上，亦有着自己的独特观点。本文的创新之处在于：

第一、前人已统计出2019-2020年的汉语新词语但是2021-2022年的新词语到目前为止还没有统计，所以笔者先搜集了2021年-2022年出现的新词语。对2019年至2022年出现的1109个新词进行了系统的统计和分析。通过对产生的来源、产生的方式、以及语音特点、语用特点、语意特点等方面进行的分析和统计，提出了与以往不同的学习观点和翻译观点。同时也为翻译者和学习者提供了很好的参考依据，弥补了这方面的缺失。

第二、为了给越南语为母语的汉语学习者提供一份参考的资料，本研究在理论研究的基础上，进行汉语新词语语料库的构建，将考察越南学生对汉语新词语越译方法常见偏误，从而指出翻译方法，能够有的放矢地帮助越南学习者掌握和使用 2019-2022 年阶段的汉语新词语。

第三、在研究汉语新词语的翻译方法方面，本论文提出了和以往不同的理论和方法。以前在翻译方法方面的研究，都是根据翻译原则及翻译方法理论直接的翻译方法。而本论文则从学生或学习者的角度出发，根据学生在翻译过程中出现的翻译偏误情况首先进行分析，从而有针对性的提出翻译方法，这种反方向的翻译观点的提出，对于新词语的翻译更有针对性，而且更行之有效。

6. 本论文的结构

本论文除了绪论、结语、参考文献、目录及附录以外，主要内容分为以下三章：

第一章：汉语新词语研究综述及理论基础

第二章：2019-2022 年汉语新词语概况

第三章：2019-2022 年汉语新词语的越译方法研究

第一章：汉语新词语研究综述及理论基础

随着社会经济和科技的发展及物质生活水平的不断提高，越来越多新词语应运而生。这些新词语在人们的生活中广泛流传，频繁地出现在街头巷尾或媒体报纸，并且逐渐融入了现代汉语的词汇系统中。既然我们以新词语作为研究对象，那么首先就应当对新词语的相关概念及范畴做出厘定考察。本部分主要将对新词语研究成果及相关理论进行综述，为本文第二章和第三章的研究提出研究背景及基础。

1. 1. 以往相关研究成果综述

1. 1. 1. 关于汉语新词语的本体研究

1. 1. 1. 1. 新词语的界定

学术界关于新词语界定问题始终没有一个统一的定论，学者们众说纷纭。1984年，吕叔湘在《辞书研究》的第一期上发表了《大家来关心新词新义》一文，其中包括作者自己搜集到的170条新词语（如词语的新构成、旧词新义、北京口语新词等），自此人们开始对日益增多的新词新意产生了兴趣。1987年，符淮青在现代汉语词汇中提到：“新词语就是新创造出来的词语。它所指示的对象是新的，代表的概念也是全新的，与此同时它的表达形式也是新的。”赵克勤在1988年发表的《论新词语》中认为：“我们所说的新词语是指在1949年解放、新中国建立以后产生的新词语，以及包括全国解放前各解放区或根据地产生的新词语，以及新中国建立后港澳台地区所使用的新词语。”1990年，刘叔新也在《汉语描写词汇学》中这样界定新词语：“一般一个词语不仅从无到有地出现，而且也得到了人们普遍认可，并且被广泛地使用开来，在语言词汇中站稳了脚跟，那么就可以认为是新的。而这样的词语在语言中存在一定时期以后，比如20—30年左右，大家都很熟识了，新鲜的性质消失净尽，那么它也就退出了新词语的范围，转为普通词语。”值得一提的是，张硕(2008)通过对20世纪80年代以来提出的部分比较有代表性的新词新语的定义进行梳理和分析。首先，作者列举出了一些典型的定义，

此后，作者对以上的一些定义进行了分析，并指出不妥之处。在作者看来，“要想给新词新语下一个准确的定义，还要解决新词新语的时间、范围、类型这三个问题。

从以上学者对新词语的定义中我们可以得出这样一个结论，新词语的概念必须要符合以下几点：

1. 从时间上看，“新”和“旧”的时间是相对的，可以设定一个时间的参照点。例如赵克勤提出新词语概念的时候是指解放以后产生的词语，但是以目前的年份为参照点，解放以后只能称作“旧”，近几年所产生的词语才是“新”。

2. 从内容或形式上看，新词语必须是从产生之日起就有新的意义，或者是旧词语在特定的社会环境中产生了新的不同于从前的意义。还有一些词语以新的形式出现在大众视野，具有新的用法，也可称之为新词语。

3. 新词语要具有一定的生命力，即使使用频率没有那么多高，也要能够反映出科技的发展、社会的进步或人们的思想状况。

社会不断地向前发展，新事物和对原有事物的新的认识不断涌现，为了满足人们认识了解事物和进行交际这两大需要，新词语也不断产生。汉语新词语从不同的角度反映了当代社会的各个现状，体现了当代人的思想，是了解当代中国人的生活和当代中国文化的一个重要的切入点。

1.1.1.2. 新词语的历时研究

对于每年都会变更替的新词语，人们通常会从历时的角度，从整体上探究新词语的发展变化。涂佳楠《1919-1949年汉语新词语研究》（2018）对1919-1949年期间产生的汉语新词语进行分析，从词类、音节数、源流方面进行考察，从词类上看，以名词和动词为主；从音节数量上看，以双音节词为主，三音节词语发展迅猛；从来源看，以经济类和科学技术类专业领域的术语扩展为主体。深入研究了五四时期新词语的语素，得出五四时期出现的高频语素为后来现代汉语词汇的继承和演变产生了比较大的影响。谢茹《建国

三十年（1949-1978）汉语新词新语研究——基于《100年汉语新词新语大辞典》的考察》（2019）主要考察建国三十年新词语的语表特征、语法特征以及语义特征，从语表特征上看，语音形式普遍较长，政治领域类新词语数量最多；从语法特征上看，名词性新词语数量最多，偏正式构词结构类型为主；从语义特征上看，词义架构单一，异名同指及类义现象突出。但是大部分建国三十年时期产生的新词新语在当今的语言生活中都是处于衰亡状态的，因为社会生活的发展变化，人们价值观念的改变，新词新语的自身特征等。张伟娜《2006-2010年度新词语研究》（2012）一文中，界定新词语的概念，并且通过对年度新词语的统计分析，得出了新词语的特点以及其产生的原因和影响，最后对新词语的规范化进行探讨。冯苗苗的《中国语言生活状况报告（2010-2014）媒体新词语研究》（2016）一文主要探讨了媒体新词语的定义，并且从造词法、词长、词义和词性四个方面对媒体新词语进行了分类，从中总结出了媒体新词语的特点，对媒体新词语的发展趋势作出了简单的预测，最后提出了媒体新词语的规范化问题。孟卓的《2012-2017年现代汉语新词语研究》（2019）中对新词语进行了界定和来源考察，并从词长、构词、语义三个角度对新词语的特点进行考察，着重分析新词语的语义方面，运用认知语言学的概念整合理论对新词语的合成词的语义构建进行分析、整理，便于进一步掌握新词语的语义。乐佳的《2015-2019年中国语言生活状况报告媒体新词语造词研究》（2021）从造词法的角度对2015-2019年的媒体新词语进行分析，从语音、语法和语义三个角度把造词法分为五种，即语音造词法、类推造词法、修辞造词法、缩略造词法和意合造词法，从造词法的角度对2015-2019年的媒体新词语进行分析。

郑青青 2013年在《越南语吸收十九世纪汉语新词特点分析——以其对马西尼《十九世纪文献中的新词词表》词语的吸收为例》进行分类考察越南语借用和吸收汉语新词形成汉越词的比例、特点和方式。同时，研究发现，该时期越南语对汉语中日语借词的吸收比例最高，其次为对意译词、汉语本族

词、本族新词和仿译词的吸收，混合词和音译词吸收比例最低；越南语在吸收汉语新词时呈现出一定的特点，主要吸收既能表音又能表义的汉语词汇，偏向于吸收汉语中表义较为成熟和适应越南社会发展阶段的词汇，在吸收汉语词缀构词的同时也发展了一些本民族词缀构词，在运用的过程中也存在汉越新词和越语本族词的竞争。此外，华中师大 2008 届硕士研究生邓宝诗的毕业论文题为《汉、越新词语比较研究》，主要从新词语的构成和词义两方面分析两者的异同点，并探究两者异同的差异。武氏春蓉在《略论汉语对越南语的影响》（《济南大学学报》，2001 年第 5 期）一文中，也认为“借助于越南化了的汉语词素创造新词，仍是越南语最为重要的造词手段。”还有，阮氏玉华的《越南语里汉源外来词——借词的使用情况》（《语言研究》，2002 年特刊）谈到汉语新词语的使用情况时，说“对有一些比较难翻译的词语来说，首先暂时使用汉越读音法转换这些词语，当它们的使用频率慢慢提高的时候，就被社会自然接受。属于这类的是科学技术、文学等词语。”

从对新词语历时研究的文献中我们可以看出，此类文章多数从新词语的界定入手，最后落脚于研究新词语的规范化问题。根据对新词语的不同分类，结合相关知识对新词语进行分析，总结出新词语在音节、构词、语义等方面的特点。

1. 1. 1. 3. 年度新词语的研究

自《中国语言生活状况报告》开始发布年度新词语以来，年度新词语逐渐进入大众视野，知晓度不断扩大。年度新词语作为现代汉语新词语的一个重要组成部分，具有较高的语料价值。目前年度新词语已成为众多学者、学生的研究对象，他们大多运用词汇学、社会语言学、认知语言学等理论对年度新词语进行研究，并对年度新词语的语言学特点进行分析。相关成果丰硕，极大地充实了对年度新词语的研究。孙婧《从《中国语言生活状况报告（2006）》看汉语新词汇的变化趋向》对 171 条新词语进行研究，分析新词汇的涉及面、造词方式及新词反映的社会变化，分别从新词语的语音形式、

造词理据、结构形式以及构词方法这四个方面进行分析，并且对每一方面的研究都做了细致划分并且举例丰富，使人便于理解。王铁琨、侯敏在《从2008年度调查数据看中国的语言生活》分析了2008年度新词语的特点。谢蓓蓓的硕士学位论文以2006-2008年度新词语为语料，该文是较早对跨年年度新词语进行研究的论文，为以后的跨年年度新词语研究提供了范例。郭霞在《文化认知视野下的汉语新词语——基于〈中国语言生活状况报告（2009）〉的研究》通过对2009年度汉语新词语研究，对汉语的代表性新词的形成机理进行探讨，在认知构式语法理论的基础上提出了“新词构式”。这是研究新词语的论文中比较新颖的观点。侯敏的《2010年度新词语解读》（2011）从语言学、社会学、传播学三个方面对2010年的新词语进行了详细解读。通过对2010年的新词语进行严谨的统计分析，得出2010年度新词语具有三字词占优势，造词格式不断推陈出新、以人为本、反映社会事件的词语居多，新词语的草根化与语言游戏化、新词语的事件化与信息浓缩化的特点。邱婉怡的《模因视阈下2011年度汉语新词语研究》（2014）主要运用了语言学中比较有代表性的模因论知识，对模因及其模因论等相关背景知识进行详细介绍，运用此知识将2011年度新词语模划分为位模因、词语和语篇模因三大类，在模因视域下对“XX体”进行了大量考察。杨威的硕士学位论文在进行2008-2012年新词语分类分析时，运用了大量的统计数据佐证研究结论，使人阅之直观清晰，这是他论文中的一个闪光点。张静[34]的硕士学位论文综合运用语言学、社会学等理论，对2013年度新词语的音节特征、语义特点及产生原因等方面进行细致分析，充实了对2013年度新词语的研究在此基础上于文慧的《2015年度汉语新词语的模因论解读》（2018）一文，打破了从传统语言学和社会学角度分析新词语的局限，尝试利用模因论的知识分析汉语新词语，以一种全新的方式系统地阐释2015年新词语的模因分类，产生原因，新词语的复制以及传播方式，在此基础上详细分析2006至2015年的新词语相互竞争，相互影响，部分词语会反复经历模的生命周期变为常用词，而另一些则会成为历史词汇。

王悦在《2020年新词分类及新词产生的主要动因浅谈》（2022）采取定量法、分析法对40个2020年新词进行分析，指出新词的产生途径包括“旧词新义”词、新造词、谐音词、缩略词，同时指出新词语产生的主要动因包括语言自身的原因（内部动因）、社会的变化和发展、认知心理因素等。

这些文献从历时角度对新词语进行分析范围广泛，便于从动态和纵向的维度观察新词语的发展趋势。而单独研究某一年度新词语的文章一般从中观、微观着眼，角度新颖，相对更加深入具体。

1.1.2. 关于汉语新词语的翻译研究

目前研究对汉语新词语翻译问题已经取得了很大的成绩。王琪、杨京宁的《汉语新词语的英译》（2003）就自改革开放以来汉语中出现的大量新词语的英译及其翻译的标准、方法深入地探讨，同时分析了具体翻译过程中的两种错误倾向，以便实现英译汉语新词语的时代同步性和准确性。张元、王银泉的《中国特色新词英译现状及其翻译策略》（2007）指出，汉语中出现的特色新词是具有中国时代特色、反映中国国情的崭新的表达方式。萧君虹《汉语新词新语翻译规范及方法探析》（2012）对汉语新词语实例翻译过程中需要遵循的规范及翻译的方法进行研究和探索，具体指出汉语新词新语翻译需要遵循的规范及翻译方法：要尽量避免“对号入座”式翻译；要注重翻译的生动活泼性和艺术性；要根据原文意思及时修正过去译文中不妥之处；对于政治色彩浓厚的汉语新词新语要尽量尊重已有的习惯译法。孙文静（2013）在《汉语新词语及其英译中存在的问题》指出汉语新词语翻译过程中存在的问题：对词义选择与辨别不恰当；词义表述不完整；翻译时词序颠倒；中式英语和中国英语等并总结其产生的原因。正确地翻译这些新词汇有助于帮助外国人理解中国的发展。但是，由于新词汇是刚被创造出来的，没有任何现成的翻译方法，在翻译的过程中会出现很多困难。从此如何恰当的翻译这些新词并使它们符合越南语的语言习惯就成了译者们面临的最大的困难。过去对新词语的翻译中可能会出现一些错误，聪明的译者会从中吸取教训并

根据自己的经验找出规律从而可以减少或避免误译。乞聪妮《汉语流行词语的翻译》（2014）分析了汉语新词语产生的原因，并提出了几种具体的翻译方法：对应式转换型式、平行式转换、替代式转换、冲突式转换等。薛俊美的《浅谈新词语英译》（2014）针对汉语新词语英译中出现的问题进行深入分析，并提出相应的翻译策略。帕提满·玉苏甫 2020 年的《略谈汉语新词语的维吾尔语翻译》指出译者使用仿译、意译、音译以及音意结合的方式完成各项新词语翻译任务，还原词语的真实含义，加深维吾尔族人民的文化内涵，从而促进整个民族的健康发展。2015 年，河内大学的何玄媚在《现代汉语新词语统计分析及汉越翻译考察研究》对 2006 年的新词语进行分析及新词语汉越翻译考察与实例阐述。孙文桂 2023 年在《中国时政新词汇越南语翻译方法探析》中指出中国时政新词汇具有深厚文化内涵、鲜明时代性、通俗易懂性和使用四字词语概括等特点，根据这些特点，译员在进行这类词汇的越译时可以采用直译、意译、直译加注、音译和还原译法等方法。

从上面可以看出，汉语新词语英译方法得到普遍关注及研究，越译翻译的研究极少可见。到目前为止，据我们的了解尚未出现专门负责汉语新词语越译的单位，也没有出现汉语新词语翻译专用资料。然而，我们认为，2019-2022 年汉语新词语越译工作不但有利于越南学生了解到中国各方面的情况，而且还能够有助于越南汉语学习者目前在学习翻译课程，也有助于他们毕业以后在相关的工作岗位上，不会感到陌生。因此，深入探讨 2019-2022 年汉语新词语越译问题或多或少也会有一定的实践价值。

1.2. 新词语的相关理论

1.2.1. 新词语的来源理论

在汉语新新语来源的研究方面，专家学者们成果颇丰。对其来源的分析主要从造词、构词、借词和语用等方面入手，综合论析其来源与途径。如赵克勤（1988）提出新词语来源很多，而主要来源只有三个：方言口语、新生的书面语、外来语；朱安义（1996）认为新词语有五种来源：新造词、缩略

而成、仿造、由方言词语而来、更多的外来词进入共同语中；陈文博（1999）提出新词新语的四种来源类型：词或语素的扩展、外来词的引进、方言词语和港台词语的吸收、旧词的起用。谢娟莉（2005）指出流行文化现象中的新词新语有四个来源：新生词、旧词新用、吸收方言词及外来词，词语衍生和缩略。从以上各家对新词语的来源所作分类中，以他们提出新词语来源分类为研究基础，笔者把其分为新造词语、旧词新义、缩略语、外来语和方言等五类。

1.2.2. 词语构词法理论

构词法指由语素构成词的法则，是对既成词的结构作语法分析，说明词内部分结构中语素的组成方式。刘树新在《汉语描写词汇学》认为现代汉语的词的结构方式主要有“单项式”、“合成式”和“特殊词式”三大类，其中“合成式”又分“复合式”、“派生式”和“重复复合式”三类，“特殊词式”也分“重派生式”（如：孩子家、老油子、老妈子）、“类复合式”（如：鸭子儿、节骨眼儿、玩儿命、胡子茬）、“多重式”（如：北回归线、山顶洞人、死心眼儿）、“单变式”（如：条条、看看、红红、家家）、“复合变式”（如：干干净净、雪白雪白、活动活动）、“派生变式”（如：绿化绿化、美化美化、软化软化）、“复合复变式”（如：胡里糊涂、慌里慌张、小里小气）。丁全（1987）认为通行的复合式合成词的 5 种类型——“联合型、偏正型、补充型、动宾型、主谓型”等，“是根据词根之间的语法关系划分的，是用句法的模式去套词法，显然不合适；而应当根据词根义同词义以及词根义同词根义之间的关系将合成词分为”化合型、加合型、任意型、排斥型和比况型“等 5 种类型。黎良军（1995）也认为”分析合成词的结构，只能是分析它们的语义结构，并归纳出汉语合成词的十种语义结构类型：虚素融入式，同义互限式、反义概括式、类义互足式、分别提示式、因果式、物动式、时间顺序式、段誉词化式和截取古语式等。本文按照葛本仪《现代汉语词汇学》中的构词法进行分类，每个词是由词素构成的，从词

素的数量方面分析，又有单纯词和合成词之分。合成词又分为派生词和复合词，复合词又包括联合式、偏正式、补充式、动宾式、主谓式、重叠式。

1.2.3. 词语的语义理论

语义研究是语言研究的重要组成部分，新词语的语义研究也显得更加重要。不同时期的语言会表现出不同的风格，新时代的新词语在语义上呈现出不同层次的创新，增强了表达上的趣味性。新词语在原有语义上进行推陈出新，赋予新的语义色彩，满足人们的实际需要。如刘大为的《流行语的隐喻性语义泛化》(1997) 分析了隐喻性语义泛化的三个动态过程，并考察了语义泛化对社会的反映功能和传播功能：江傲霜在《新词语隐喻化的特征及方式》(2004) 一文中从隐喻理论出发分析新词语隐喻化的特征及方式，建构原义和新义之间的认知结构：春艳和刘建立在《原型范畴理论与新词构筑》(2006) 一文中结合实例探讨了如何运用原型理论对新词语构筑的深层机制做出解释，提出基本等级词是创造新词的“骨干力量”，新词构筑是新增或约定俗成的基本等级词原型意义(一个或多个)衍生的结果等观点。这些论文都是从认知语言学角度分析汉语新词语所做的有益的尝试，为汉语新词语研究拓宽了思路。我们的观点是：对于汉语新词语研究，一个重要的研究课题就是语义的变化。很多新词语是在原有词语转义的基础上形成的，是原词语语义扩大的结果。对其转义的分类、过程、类型等进行分析是探索意义变化内在机制的必要研究内容。同时还应把语义变化深层化，由词义深入到词素义，由文位到义素。意义变化和构词法相结合，对词汇体系的发展起到理据的作用。从新词语语义变化的色彩意义上来看，同一种语言形式的新词语在不同的语境中也表现出不同的感情色彩。其中包括褒义词表示贬义，带有嘲讽意味的；贬义词表示褒义，带有赞赏意味的。将某些态度偏向明显的词句加以改造，对其形式进行调换，使其能产生新的语义、情感，改造后的词句具有更好的表达效果。语义演变让我们从语言学的角度更好地了解认识社会。同时对语

义的研讨有利于推动相关语言学研究的进展，也有利于更好地对新词语进行分析、探讨。

1.2.4. 词语的语用理论

Bhtner (1998 / 2009) 就以语用的视角来探讨语意模糊的部分，包括：(1) 词汇语用的窄化，亦即“使用字词来表达比该字词原型意义狭窄的诠释，如英文里的“drink”如今常代表“酗酒”；(2) 如何用语用的观点来说明沟通当中的词汇和意义结构；及(3) 说话时如何激发语用推想、听话时如何选择正确的推论。Blutner (2002 / 2009) 提出另一个方式：“一个句子有字面意义，但言者用该句子的时候又包含了话语信息，我们需要谨慎分辨其间的差别”，他观察到：有时语言所包含的类比意义(例如：譬喻、转喻、夸张等)，主要根据言者的意图，而非刻板的字面解释。Wilson (2003 / 2009) 提到：词汇语意学只论原型意义，而词汇语用学则是以多元面向来探究原型意义的延伸。由于字意会受到话语中情/语境因素(时间、地点、方式、言者、对象等等)的相互影响而有所改变，词汇语用学作为语用学的一个分支，就是用来描述及分析词汇在情，语境中的实际运用情形。在日常语言交际中，很多词语或结构所传递的信息往往不是其自身编码的字面意义，也不同于其原型意义或原型概念。在语言选择与使用中，人们创造新词、合成新词，或直接借用其它语言中的词语与用法；更突出的现象是，使用中的词语、结构可能出现近似用法、略约用法、喻式用法(如隐喻、明喻、夸张、借代等)，而非严式的刻意用法，比如追求词语的原型意义；在话语理解时，人们可以在未知精确词义的情况下，充分利用语境因素去推知、获取某一词语或结构在交际中的语境信息，这在话语理解中很常见。惠天罡在《近十年汉语新词语的构词、语义、语用特点分析》指出新词语语用上的特点，包括：新词语涉及领域广阔、媒体是新词语滋生的主要土壤、使用新词语的群体相对年轻、词汇意义强化、伴随意义凸显，语法意义弱化。我们认为，类似现象的产生多源于使用中的词语和结构在特定语境中的语用化现象。

1.3. 相关翻译理论

1.3.1. 翻译定义

工具书对“翻译”的定义一定程度上反映了特定阶段人们对于翻译活动或翻译行为的普遍认识。通识型工具书如《现代汉语词典(第6版)》将“翻译”解释为“把一种语言文字的意义用另一种语言文字表达出来(也指方言与民族共同语、方言与方言、古代语与现代语之间一种用另一种表达);把代表语言文字的符号或数码用语言文字表达出来;做翻译工作的人”;《牛津英语学习词典》(网络版将 translation 解释为“把书面或口头内容转换入另一种语言的过程;从一种语言转换入另一种语言的文本或作品”(笔者译)。Boase-Beier 2011对“翻译”的定义虽然加入了语言学、社会学、认知科学等多学科视角,但关注点仍聚焦在把信息“从一种语言”转换为“另一种语言”上。Jakobson (1959-2000)关于翻译活动的三分法——即语内翻译、语际翻译和符际翻译,在译学界已得到广泛接受,但是谈到“翻译研究”、“翻译理论”、“翻译人才”以及“翻译教育”等相关概念时,人们自然而然想到的还是“口译”和“笔译”,还是把“翻译”聚焦在语言转换活动且主要为语际转换上,因为工具书、教科书上关于“翻译”的定义就是如此。由此导致人们对翻译人才也仅仅定位在口笔译活动领域,建立在传统翻译定义基础上的翻译教育也只是定位于口笔译人才培养。

翻译既是一门科学又是一种技能。从科学层面说,它有着自己的内在科学规律;从技能层面说,其具体操作的过程又总是离不开理论、方法和技巧。从某种程度上说,翻译是一门综合性的学科,因为它将语言学、文学、社会学、教育学、心理学、人类学等多门学科的特点、特征汇集于一体,在长期的社会实践中逐渐形成一套自己特有的抽象性的理论、原则和具体方法同时也形成了自己独立的体系。翻译就是沟通不同民族、不同文化和不同的思维方式的工具和手段。在世界日益全球化和多元化的今天,翻译更显示出

其重要的作用。

1.3.2. 翻译的原则

“不以规矩，不成方圆。”对于翻译更是如此。大量新词语的出现，以及多媒体的快速发展对新词语的规范化提出了更高的要求。翻译有三大原则，即“信、达、雅”，同样，汉语新词语的越译也要遵循一定的翻译原则。翻译原则为新词语的越译提供了理论基础。汉语新词语越译要遵循的原则可以概括为准确性原则、简明性原则、通俗性原则。

(1) 准确性原则

翻译是将一种语言通过另一种语言来表达的过程，语言主要的功能是交际功能，因此，翻译时首先要考虑准确性，准确性原则是翻译工作必须要遵守的原则。原文表达的内容是翻译者需要传达的，不能以个人的理解对其进行任何的篡改和歪曲，曲解原文内容的意思。为了对原文进行准确地翻译，首先译者要完全读懂原文，什么是原文想要表达的，对其准确地理解是翻译的基础，这也是翻译最基本的要求。

(2) 简明性原则

简明性原则是指译入语结构简单明了，浅显易懂。新词语的能产性很强，每年都有大量的新词语产生。现如今，我国正处于高速发展的阶段，快节奏的生活中，简单明了地表达思想更符合现在的生活节奏。因此，新词语能够简单明了地表达意义，更容易被理解接受，进而获得更强的生命力。新词语的简明性在表达上明显地体现了出来。在新词语中缩略语占了一定的比重，主要是对有关联的内容进行了缩略，这类词语在人们对其有一定的认知以后在翻译时以简明为主。

(3) 通俗性原则

通俗性原则是指表达简单清晰，语言流畅，不存在晦涩难懂的内容，读者一看就能够清楚地明白所讲的或者是索要表达的是什么。要想做到使读者

明白所讲内容，首先，翻译的内容要流畅，应避免逐词翻译、死译的现象；其次，语言结构要清晰，具有逻辑性，不应出现语言拗口的现象。当语言逻辑转换上出现问题，则容易使读者难以理解译文内容。汉语和越南语属于不同的语系，两者的句子结构有相同之处，但是同样也存在着很大的不同。在汉越两种语言中，新词语作为新出现的词语，其生命力决定了其能否稳定下来进入汉语词汇系统。群众使用新词语的广泛程度是新词语生命力的体现，因此在新词语翻译时，最重要的是从受众的角度考虑，尽量做到通俗易懂。通俗通过简化理解，使受众便捷地理解新词语所要表达的含义。不同的民族之间、不同的地区之间有着不同的文化特征，造成受众对新词语理解上的困难，不同文化教育、文化程度、文化差异是新词语翻译过程中同样也要考虑的，这决定了人们的接受程度。新词语的翻译通俗性就是用简单易懂的语言使大众接受使用，从而避免了受众不知所云的情形。

1.3.3. 翻译类型

翻译类型可以从不同的角度来看。从语和目的语（标的语）之间的关系可以分为：顺译（外译越或汉译越）和正译（越译外或越译汉）。上述的源语指的是母语，标的语是外语或第二语言。正译往往比顺译难。从语言存在形式或其表现风格来分：笔头翻译（笔译、书面翻译）和口头翻译（口译）。译文用书面形式表达（编译、摘译）。口头翻译又包括两个小类（连续翻译与同声传译）。从翻译过程中使用的技术设备来进行划分，有机器翻译（自动翻译）和译意风。一切类型与体裁的翻译基本上可以归纳为下列三类：第一、技术文章、科学著作、应用文的翻译，这类翻译的特点是术语非常多，没有形象表现手段。第二、文艺翻译。这类翻译的要点在于用另一种语言再现原文的形象。它用形象翻译形象，或者更准确地说用另一种语言重现原文的内容，不允许按照字面来复写原文。这就要求译者要大胆地自由对待原文，不是受原文词汇形式或者结构形式的限制，而是必须忠于原文的内容。第三、政论文的翻译。具有直接的宣传目的，在进行这种翻译时，既要采用技术翻

译标准，也要采用文艺翻译标准。总之，这三种类型和体裁的翻译原则是把原文的内容与形式移植到另一种语言中去，但是这原则的运用却可以因原文性质不同而有所区别。

1.3.4. 翻译的过程

汉越翻译有一定的过程，遵循一定的步骤，对翻译信达雅的译文来说很重要。汉语翻译过程的三个重要阶段：理解阶段、表达阶段、校核阶段。在翻译实践中，理解是表达的前提，不能正确理解就谈不上确切表达。但理解与表达通常是相互联系的统一过程，不能截然分开。第一步骤、理解阶段。理解主要通过原文上下文来进行。考生必须从上下文的关系中来探求正确译法。所谓上下文可以指一个句子，一个段落，也可以指整篇文章。对原文作透彻理解是确切翻译的基础和关键。要做到这一点，必须注意两点：理解语言现象，翻译者必须上下有联系地理解原文的词汇含义、句法结构和惯用法等；理解逻辑关系，逻辑关系有时可以帮助我们理解按原文语法关系所不能理解的问题。第二步骤，表达阶段。表达阶段就是译者把自己从原文理解的内容用汉语重新表达出来。表达的好坏取决于对原文理解的深度及对译文语言的修养程度，表达涉及到翻译的方法及技巧等问题。在翻译实践中，理解是表达的前提，不能正确理解就谈不上确切表达。但理解与表达通常是相互联系的统一过程，不能截然分开。第三步骤，校核阶段。校核是为了保证译文完全符合原文所陈述的内容。在检查译文时，必须借助原文才能确认自己翻译的准确性。另外，校核也包括对文字的润色，因此，校核是一个很重要的阶段，并非可有可无。通过校核，我们可以发现译文的一些问题。在校核阶段，一般应注意五个问题：(1)人名、地名、日期=方位和数字的翻译；(2)汉语译文的词与句有无遗漏；(3)汉语译文中句子修饰成分的位置；(4)有无错别字；(5)标点符号有无错误等。

1.3.5. 翻译者的要求

翻译是把一种语言文字的意义用另一种语言文字表达出来的一种创造性的语言活动。翻译能力的提高是一个长期实践和不断积累的过程。中文翻译，要想提高自己的翻译能力，应该在以下几个方面多下功夫。

其一、要具备广泛的翻译相关的知识

掌握好翻译有关的知识才能顺利完成翻译工作。翻译者首先得了解翻译的标准。翻译通常需要诚实，表现力和优雅等标准。认识到将翻译标准化的长处，我们就能够在进行翻译的时候，把翻译标准运用到实践中去。翻译人员如何才能把翻译标准运用于实践中，用来解决翻译的时候遭遇的问题？翻译标准体现了翻译人员的水准。而它通常是由专家给出的，并通过翻译实践验证，用来指导翻译者，同时也能够用它来验证翻译工作的效果。它可以适用于翻译工作实践。翻译人员必须按照翻译标准来完成翻译工作。

其二、培养自身的素养

翻译属于跨文化交际活动的一种，在进行翻译的时候，翻译人员需要面对的不仅是单纯的文字，更多的是两种文化。在越南语语库 60%以上的现代越南语是汉语借词，这是越南语库中不可缺少的一部分。可以说，汉越词对学习者和翻译人员有很大的影响。同时，由于越南语中的汉越单词也有许多不同的特点，因此往往会给学习者和翻译者带来许多问题。译者要具备认真的专业风格。快速，急功风格不适合做翻译工作。译者应完全负责自己翻译的译文，译文一旦出差错可能会对译文使用者产生严重的后果。当翻译者要完成某个翻译任务的时候，就要倾尽全力，不可用不了解、时间紧张等借口为进行推脱，给出质量低劣的文本等。因此，翻译者要有高度的责任感。另外，翻译者应该诚实。如果在理解原文或翻译中的任何表达时遇到任何困难，都应尽力参考相关的书籍或向相关人员寻求建议。并且不能随便删除，乱，漏译和其他“蒙蔽”的手段。此种做法不管是对于原作者，还是翻译文本的使用者，甚至是委托者和自身均是一种非常不诚信的行为。

1.3.6. 翻译的理论基础

1.3.6.1. 等效理论

等效翻译理论简单来说就是要求翻译出来的语言与原始语具有相同的意思，从而达到使不懂原始语的读者也能够读懂其作品的效果。等效翻译不只是要求译文在语言表达形式上是对等的，最重要的是，需要其能将原文的意义和风格的重新展现出来，使翻译真正能够做到思想感情和文化信息之间的相互转换。

等效翻译的原则最早是由美国著名的翻译学家尤金·奈达提出来的。其提倡的主要原则是：译文一定要忠实于原文，更高的要求是译文与原文都能够使读者在心理上产生某种相同的反应。等效翻译还指出翻译的等效不应该仅仅只存在于文章表面结构和篇章上，而是更应该在译文与原文的含义达到等效，从而使读者具有等效的心理感觉。因此，这样的翻译也被称为动态等效翻译。动态等效翻译首先要达到的就是在译文上更加贴近原文的意思；其次，是指译文与原文在深层次的意义上更为接近和相似；最后，是指翻译过程之中，所选的词汇也要力求与原文也最为接近。当然，我们也都知道要求到达绝对一样的翻译是不可能做到的，如果要达到这一标准那只能是不做任何翻译。另外，虽然动态翻译等效原则强调原文与译文之间在阅读效果上达到相似即可，翻译的过程可以不完全拘泥于语言形式和语言结构，但是，这并不等于是完全自由状态的翻译，因为二者在本质上存在非常大的差别的。因此，要想做到高效的翻译，就必须要注意等效翻译的基本原则。将汉语新词语翻译成越南语时也要注意词汇层面的等效。词语在文章中的意义不是单纯存在于表面的，而是要根据其上下文中的语言条件和整个语言环境来进行等效翻译。如果我们要判断某个词语在文章中的相对应的意义，那就一定要看其所在句子的具体的语言环境。由于越南与中国之间在文化上存在一定的差异，所以有很多词汇在意义上是不可能真正完全等效的，即使在相同的语境下，不同的翻译人员也会有不同的词义选择，从而导致翻译出来的译文也会存在一

定能过的不同。当然，字、词的意义完全对等的情况也存在，但大多只是存在于专有名词和技术词汇中，绝大多数常用的词汇还是不能完全等效的。但是，语言又具有用不同的形式来表达相同意义的功能，因此，等效翻译在实际翻译过程中应该尽量保证词汇层面的等效，这是确保高效翻译的首要保障。

1.3.6.2. 功能对等理论

美国著名的翻译理论家、语言学家奈达是最早提出来功能对等理论的人。根据他翻译《圣经》的经验，从语言交际功能出发，提出了在翻译上的“功能对等”（functional equivalence）这一经典翻译理论。奈达于1964年出版了《翻译科学探索》一书。在书中，他第一次提出了“形式对等”和“动态对等”的概念，并对这两种概念进行了区分。奈达特别对后者进行了强调。他认为由于各种语言在形式上和内容上都普遍存在很大的差异，这使得“形式对等”的翻译是很少见的，而“动态对等”则追求的是和原语信息最为接近、也是最自然的对等翻译。简单来说，就是使所以语言的读者在接受信息时产生与源语读者大致相同的感觉，重视读者的客观反应，强调语用和语境。奈达认为：“翻译就是要用最恰当、最自然和最对等的语言从语意到文体上，都能完整再现源语的信息，首先是意义上的对等，其次是风格上的对等”，翻译就是要使译文“最恰当、自然”地达到与原文的等值效果。功能对等包括四个方面：词汇对等、句法对等、篇章对等、文体对等。“功能对等”理论被普遍认为是一种客观可靠的翻译标准。当然，也是一种难以达到的标准。翻译的首要任务就是要准确传递信息，实现译文与原文意义和形式的对等。对汉语新词语的翻译来说，尤为重要的是信息的准确性、读者的客观反应，这与奈达功能对等理论的内涵是相通的，功能对等理论对新词语的翻译具有指导意义。

1.3.6.3. 文化翻译理论

70、80年代后，随着全球化进程的加快，信息传播速度的加快和传播方式的多样化使得语言与文化之间的关系更加密切。翻译研究者们认为翻译活

动不再是单纯的静止的行为，而是一种存在于在特定社会文化背景下的语言文化的交流活动。苏珊·巴斯奈特(Susan Bassnett)是文化翻译学派最具代表性的人物之一，她认为翻译的语言学派面临着以下问题是：虽然机器翻译的方法是行之有效的方法，但并不适用于文学翻译。针对这种情况，巴斯奈特指出翻译的研究方法应该进行文化转向(cultural turn)。她认为，译者要在特定的文化语境中进行翻译活动，译者绝不能在本国文化背景的影响下进行文化孤立式的翻译活动。简而言之，巴斯奈特的“文化翻译观”就是认为翻译不是一个单纯的语言活动，它根植于语言所处的文化之中并受该文化的影响。

对于翻译目的，巴斯奈特认为翻译的首要目的是为了以文本为中介，让两种或多种不同文化背景下的读者进行文化交流，而信息的交流则应当被放置到翻译目的的第二位。通过有效的翻译，译者不仅能将不同民族的文化特质介绍给其他读者、通过翻译活动促进不同民族文化之间的交流、推进两种文化间的比较研究。

对于翻译方法，巴斯奈特认为，对于不同文化语境下的语言文本材料应该有不同的翻译要求，因此也要有不同的翻译方法。例如，针对描述性的、或者是蕴含某种文化信仰的，或者是含有科技性质的原文本，那么译者在翻译时就应该尽量从文化的角度进行直译。如果原语文本并不属于以上三类文本，那么译者在翻译时就可以相对其进行自由地发挥，并可以更多地运用翻译技巧，可以较少地考虑原文本文化对翻译活动的限制。可以说，这类翻译活动的自由度相对来说是比较高的。对于翻译策略，巴斯奈特认为译者的翻译活动是一种信息传递的过程。在这一过程中，译者首先应该找到原文本中与译入语不同的文化元素，然后深入理解这些元素，并在此基础上尽量保留这些元素。这样的策略有利于他国读者更好地理解原文本所表达的内涵，使他们对原文本的文化语境有一个更准确的认识。

就译文的内容与形式而言，巴斯奈特将文化交流作为翻译的重心，她认

为应该尽量保留原语言文本材料的原汁原味。同时她也提出，文学翻译绝不能失去了形式。以诗为例，诗的翻译并不是简单地对原诗内容进行的翻译，而是要在翻译中进行新的理解与创造，译者要运用自身的翻译技巧和文学素养，力求创造新的内容。但同时，诗的形式与内容却是统一的，形式中的音节长短、韵脚分布等也是在进行内容的传达，因为其背后无不透露着时代信息。因此，如果在翻译中舍弃了原诗的形式，那么也就不能完整地体现原诗的内容。以中国律诗为例，其兴盛于唐朝由极盛而转衰之际，严格的平仄对应与相粘不仅仅是为了让人们在音律上读起来朗朗上口，其对形式的追求透露着那个时代文人们对的已逝的大唐盛世的追思与他们强烈的未得到满足的政治诉求。

1.3.6.4. 关联理论

关联翻译理论 (Relevance Translation Theory) 的基础是关联理论。关联理论首次由 Sperber & Wilson (1990) 在其著作《关联性：交际与认知》中提出，后来在 Grice 提出的会话含义理论的基础上得到了进一步的发展。关联理论主要包含两个原则：认知原则与交际原则。其中，认知原则强调最大的关联性，而交际原则则强调最佳的关联性。认知原则在实应用的过程中指交际者只需要付出最少的努力即可得到最大的效果，交际关联原则则是指在适当的时机付出适当努力即可获得最佳的效果。交际原则在当前很多领域中得到了较好的应用。例如，将关联理论应用于教育教学中能够较好地改善传统教学存在的不足，使得教学模式及方式更加多样和灵活化，同时还能提高教师的教学质量。Sperber & Wilson (1990) 认为，从本质上来看，语言交际就是一种“明示—推理”的过程，并进一步从认知心理学的角度提出了语言交际是按照一定的推理思维规律进行的认知活动。作为交际过程的两大方面，由于交际双方不同，明示和推理两个阶段的目的与效果也有所不同。从说话人的角度来看，交际即一种信息明示化的过程，说话人把自己的思想感悟及交际意图清晰地展示给听话人；从听话人的角度来看，交际又是一种推

理化的过程，即根据说话人的明示，结合语境，得到语境效果，通过推理获得说话人的交际意图。Sperber & Wilson 的学生 Gutt (2004) 基于关联理论对翻译开展了研究，并撰写 *Translation and Relevance: Cognition and Context* 一书，提出了关联翻译理论。译者在翻译活动中，既是原文作者交际意图的接收者，又是译文读者的交际者。翻译活动中共有三个交际者——原文作者、译者和译文读者，包括两个“明示—推理”的过程。在第一个“明示—推理”中，原文作者向译者展示其交际意图，译者根据原文的明示信息和原文包含的语境信息，对原文作者的交际意图进行推理。随后，在第二个“明示—推理”过程中，译者又作为译文读者的交际者，对译文读者的认知环境做出假设，预估译文读者的期待，争取在最佳关联性的基础上把自己对原文作者交际意图的理解呈现给译文读者，即产出译文。在翻译汉语新词语成越南语的实践中，根据关联翻译理论，译者需要结合语境进行推理以理解原文内涵，再基于对译者认知语境的假设，通过转换的形式向译者传递语言信息，使语言转换更具针对性和有效性。

1.3.6.5. 社会文化理论

比利时学者勒菲弗尔 (Lefevere) 从社会文化对翻译产生影响的角度出发，提出了因赞助机制、意识形态、诗学观等方面对翻译会产生的理论。他指出：“在翻译中，翻译者无法避免地会受到各种来自于社会文化因素的影响与制约，因此，除了必须要考虑原作者意图、源文本语境等一切与源文本相关的特征外，更主要的还必须要考虑到翻译目的、目标文本功用、读者期望和反应，以及委托者和赞助者要求、作品出版发行机构审核等一系列与目标或接受文化相关的因素。”此外，勒菲弗尔还更加具体地提出了社会文化对翻译起到的影响。多元化系统论有效地扩展了翻译研究的范围，从源文本与译文本涉及到的文本以外的因素。西方翻译学者通过使用描述、解释、诠释、预测的研究方法，从翻译的政治、经济、文化、意识形态层面整体审视翻译现象，试图通过以多学科的研究范式达到翻译研究的文化整合目的。近 30 年来，

翻译的文化学派发展为西方译界主流，研究者开始关注文化在跨文化交际和传递中所涉及的一系列问题，从文化层面对翻译进行整体研究。

二十世纪九十年代，最具代表性的女性主义翻译理论家谢莉西蒙 (Sherry Simon) 指出：“80 年代以来，翻译研究中最激动人心的一些进展术语被称为‘文化转向’的一部分。文化转向意味着翻译研究增添了一个重要的维度。我们应该怎样去翻译？什么是正确的翻译？”这种被动提问的方式，一直是困扰翻译理论家的传统问题。而把重点放在了一种描述性的方法上：“译本在做什么？他们怎样在世上流通并引起反响？……这种转向使我们理解到翻译与其它交流方式之间存在着有机的联系，并视翻译为写作实践，贯穿所有文化表现的种种张力尽在其中。”

1.3.6.6. 等值翻译理论

“等值翻译”理论作为现代翻译学的核心概念之一，由前苏联语言学派代表人物费道罗夫于 1953 年在《翻译理论概要》中第一个明确提出。该理论中的“等值”，是要求译文不仅要在语言形式上与原文对等，而且要能够等值再现原文的意义、精神乃至风格，即通过在译文与原文之间确立确切对等的关系，使译文和原文在表达上达到“等值”效果，从而使译文读者在阅读译文后，能得到与原文读者大致相同的感受，以达到信息传递的要求。由于“等值”的界定、价值和作用涉及到了翻译的本质、评判标准、实践原则等根本问题，因此，如何正确看待、理解“翻译等值”的内涵，从而确定科学的翻译标准，对翻译理论的发展和翻译实践的提高有着重大的理论意义和现实意义。鉴于翻译本身作为一种语言转换过程，所以必然受到来自译者、文本和接受者三方特定性的制约。同时，作为人文科学的一部分，它也无法像自然科学那样拥有一个可以量化的标准。因此“等值”概念具有比较多不确定性。实际上，文本翻译的“等值”实质上是一个变量，一个文本如果要想完全实现全部意义、全部信息的语际转移通常是不可能的。“等值”只是一个目标，一个努力的方向，是翻译的最高境界

1.3.7. 翻译方法

翻译是将一种语言的表达转换成另一种语言的过程，而翻译方法则是指在翻译时所采用的具体手段和技巧。下面将介绍几种常见的翻译方法。

首先，直译法是最常见的一种翻译方法。直译法是指将源语言的词语、句子逐字逐句地翻译成目标语言，保持原文的结构和语法不变。这种方法适用于一些专业性较强的文本，如科技、法律等领域的翻译。例如：Anh phải can đảm trước khó khăn.（你必须敢于面对困难。）这个句子的词汇结构和语法结构与汉语的词汇结构和语法结构是完全一致或非常接近的，这种情况一般就采用直译法。但是，直译法容易出现语法不通顺表达不准确的问题，因此在实际翻译中需要谨慎使用。

其次，意译法是另一种常见的翻译方法。意译法是指在翻译过程中，根据上下文和语境的不同，对源语言的表达进行适当的调整 and 变化，以使译文更贴近目标语言的表达习惯和习性。意译法在翻译文学作品、广告语言等具有较高文学性的文本时常常使用，可以更好地传达原文的情感和意境。例如：Hai anh em chúng mình “môi hở răng lạnh, máu chảy ruột mềm”.（咱兄弟俩血浓于水，唇齿相依。）这句话的结构和汉语一样，但词义表达有所不同，“môi hở rang lạnh, máu chảy ruột mềm”是越语的表达习惯，如果直译，意思不是很明确，其实它的意思用汉语表达就是“血浓于水，唇齿相依”。

其三、归化法其实就是充分发挥译入语优势，尽量使译入语贴近读者。其原则是撇开原文的词语与句法，抓住语用意义，从译文中选取与原文相同的表达方式译之。它其实是一种语用和文化的翻译，即为了克服文化上的障碍，实现最大程度对等的翻译。例如：Tết sắp đến, lương tháng chưa lĩnh mà còn bị mất tiền, đúng là chó cắn áo rách thật.（春节快到了，工资没领还被偷了钱包，真是雪上加霜啊。）在越南语中，“chó cắn áo rách”（狗咬破衣裳）比喻接连遭受灾难，苦上加苦，与汉语里面的“雪上加霜”的喻义如出一辙。只是由于地处亚热带，越南人对于雪的印象甚少，他们在日常生活中发现“狗咬破

衣裳”更贴近这种境况，而中国人没有这样的比喻。所以当翻译成中文的时候，我们在尊重原意的基础上，应当按照中国的文化和表达习惯翻译成“雪上加霜”。

其四、异化法能把一种文化语言中的信息以近乎保持其本来面目的方式贡献给另一种文化及语言，不仅为后者带来全新的成分，而且这种成分的大量涌入将促使后者内部发生各种聚合和裂变反应，从而最终导致它的根本性蜕变，各个国家和民族之间的相互融合也因此得到大大推进。例如： *Mỗi một đồng bào phải sẵn lòng bác ái, phải cư xử cho xứng đáng là con rồng cháu tiên* (Hồ Chí Minh, “*Những lời kêu gọi*”). 每一位同胞都应有博爱之心，所作所为应符合龙子仙孙的身份。越南人认为他们是“*con rồng cháu tiên*”的后裔，越南人的这种认识与越南的民族起源传说密切相关。根据越南的民族起源传说，貉龙君与瓠姬是越南民族的始祖，由于貉龙君属于龙种，瓠姬属于仙种，所以越南人便认为他们是龙子仙孙。因此，在翻译“*con rồng cháu tiên*”时，我们最好忠实于原文的文化特色，译为“龙子仙孙”。

小结

总之，本文在第一章对汉语新词语的研究综述及有关新词语的相关理论。在总结研究综述，笔者主要总结汉语新词语本体研究及汉语新词语的翻译研究。关于新词语的相关理论，笔者先针对汉语新词语的来源、构词法、语义、语用等方面进行讨论并获得的丰收成果。从新词语的翻译理论来看，笔者就翻译定义、翻译的原则、翻译的过程、翻译的类型、翻译的要求、翻译理论及翻译方法进行讨论。在掌握以上所有的相关理论基础，我们才能顺利地进行中国汉语新词语的特点及越译研究。本章已经对相关研究成果进行综述并做出了相关的理论总结，为此项研究设立可靠的理论框架。

第二章：2019–2022 年汉语新词语概况

随着社会经济和科技的发展及物质生活水平的不断提高，越来越多新词语应运而生。这些新词语在人们的生活中广泛流传，频繁地出现在街头巷尾或媒体报纸，并且逐渐融入了现代汉语的词汇系统中。既然我们以新词语作为研究对象，首先就应当对新词语的相关概念及范畴做出定考察。本部分主要归纳分析新词语的主要来源，并且对 2019–2022 的新词语进行细致的归类。

2.1. 2019–2022 年汉语新词语的来源

2.1.1. 新造词语

很多新造词语，是人们为了更好地描写当前社会中出现的新事物而形成的。随着社会的发展，人们通过自己的认知来对这些新兴事物进行命名，创造出新的词汇以便于沟通交流。这些新造词语往往符合新兴事物的特点，容易被大众接受和传播。

表 2.1. 2019–2022 年新造词语统计表

年份	数量	占比	例如
2019	168	68.02%	夜经济、5G 元年、极限施压、止暴制乱、接诉即办、夸夸群、基层减负年、冰墩墩/雪容融、杀猪盘、乡字号/土字号
2020	196	74.81%	新冠疫情、复工复产、无症状感染者、方舱医院、健康码、数字人民币、服贸会、双循环、天河一号、无接触配送
2021	237	76.45%	建党百年、觉醒年代、双减、元宇宙、躺平、破防、卷，内卷、夺笋、赓续、社恐、社牛、普信男、普信女、江山就是人民，人民就是江山、抗美援朝、反诈、三孩、山东曹县、饭圈，饭圈整治、佛媛
2022	213	73.44%	大聪明、集美、绝绝子、芭比 Q 了、数字孪生、隐形冠军、瞪羚企业、专精特新、公租房、共有产权住房、保障性租赁住房、吼吼吃、解锁、夸夸群、盘它、打扰了、老哥稳、上头、尬聊
总计	814	73.34%	

上述的统计表体现了当年社会的热点与人们的生活变化，是伴随着每一年的新事物而诞生的。在某件事情或某个事物产生之前，并没有词语来形容它们。但是在事物出现或发生后，人们为了便于沟通交流，便会创造出一个词语来表达这个事物的含义，每年的新造词语也就这样产生了，这是新词语产生极为重要的一个途径。大部分新词语都是通过人们对新生事物的理解而创造出来的。

2.1.2. 旧词新义

旧词新义是指词形沿用普通话中原有词形，词义照原来发生了改变，被赋予了新的意义，来指称新出现的对象，在词性、感情色彩方面可能有所改变，但是读音不变的词汇，这里的“新”、“旧”是相对而言的。这些赋有新意义的词语对于汉语词义系统的补充和发展具有一定作用。

表 2.2. 2019-2022 年旧词新义统计表

年份	数量	占比	例如
2019	9	3.64%	做数据、闭麦、战狼、狼人、偷跑、老法师、口吐芬芳、脂粉、神兽
2020	14	5.34%	方舱医院、云游、逆行者、在家办公、劝返、打工人、震中、内卷、凡尔赛、豪横、行程码、集美、毕业寄、鸡汤杀手
2021	22	9.28%	衍生机制、出血、锦鲤、冒泡、打酱油、暗箱、跳水、刻不容缓，回潮、抢滩、眼球、小姐姐、小哥哥、不想努力
2022	15	5.17%	爱了、可可爱爱、求生欲、看戏、真香、素质三连、内味、狼人、柠檬精、冲鹏、甜蜜暴击、节奏、盘它、解锁
总计	60	5.41%	

这些被赋予了新含义的新词语，有些是感情色彩发生了变化，如：“老法师”：原笨的意思是指经验丰富的人或是精通某一行的人。现指靠着资历老而倚老卖老却无实际能力的摄影师。这个词不仅具有了新的意义，感情色彩

也在褒义色彩上新增了贬义色彩。“豪横”：原笨的意思是指仗势欺人、强暴蛮横。现指人家境富裕且行事豪爽、霸道,词语的感情色彩由贬义变为褒义。

也有些是词义的内涵或延发生了变化,如:“神兽”网络词语。在中国古代神话里指长相奇特、拥有神奇能力的生物,如麒麟、凤凰、青龙、白虎、朱雀、玄武等。现在用来泛指一切做出了匪夷所思举动的人,或被很多人们喜欢的动物。比如:家里的小朋友,中国科学技术大学旁听量子力学的“学术猫”、西北农林科技大学的克隆羊、现代单身狗等等。现在网络上网友也用“神兽”对自家孩子的称呼。用神兽这个词来形容孩子,绝不是褒义词,而是一种苦涩的调侃式讽刺,但也是一种无奈的轻佻。“后浪”:原泛指后辈。经2020年五四青年节前夕发布的短视频《后浪》的舆论发酵后,特指90后、00后。词义由泛指变成了特指,范围缩小。“战狼”:原指吴京于2015年开始执导并主演的系列电影。现指与电影中的人物类似的那些爱国为民、舍己为人、骁勇坚定的一群人。相对于旧义,这个词汇的适用范围更广泛了,词的外延扩大。

2.1.3. 缩略语

缩略语是指在原词语的基础上缩略而成的词语。缩略语数量的增多主要是因为新词语中多音节词的数量增多,多音节化的趋势日渐明显。人们为了书写或表达的方便,在能够不改变原意的基础上对一些词语进行简化。

表 2.3. 2019-2022 年缩略语统计表

年份	数量	占比	例如
2019	12	4.86%	新基建、超话、萌新、检视整改、村播、冰漂、环物会、猪十条、饭圈女孩、创熟、职黑、一促两稳
2020	27	10.31%	新冠、新冠肺炎、抗疫、新冠病毒、新冠疫苗、服贸会、香港国安法、密接、流调、育新机、国际关注的突发公共卫生事件,一盔一带、红码、黄码、碳达峰、破疫、次密接、行程码、七人普、流

			调员、港版纳指、一负三正、云库链、两征两退、三新、爷青回、爷青结
2021	36	11.61%	妥妥的、萌萌哒、九零后、零零后、求安利、九漏鱼、海后、海女、韬晦、将做、加拜、联维、三文四语、三下乡、上合组织、互医、防控、官媒、残联、本语教育、反歧、推普周、一书两刊、异地双师、硬核、中职、中信办、通个、适老化、三区三洲、十八大、十四五
2022	24	8.27%	冬奥、答卷人、国通语、国安、多文、长三角、健康码、理塘话、九章二号、讲古、国语、奈奈、南向通、欧安组织、三班一盟一论坛、融媒体、欧委会、数智化、雪飞燕、原年人、中航、祖二号、专精特新
总计	99	8.92%	

这些缩略语大部分为专业术语简缩而来，为了便于人们的使用，以简洁的方式出现在人们的生活中，体现了汉语表达的经济效率，简洁易懂，与当下高效的语言生活相适应相契合。

2.1.4. 方言

中国幅员辽阔，多民族汇聚，不同的地域、不同的民族之间的语言文化都大相径庭。普通话作为现代汉民族共同语，是以北方方言为基础的。这就说明了中国的普通话同七大方言之间不是割裂的关系，而是相互影响、相互渗透的。随着方言保护活动的开展及互联网科技的发展，各地方言也越来越有活力，并在某种程度上逐渐形成了普通话与各地方言互相融合的新局面。

表 2.4: 2019-2022 年方言统计表

年份	数量	占比	例如
2019	1	0.4%	雨女无瓜
2020	2	0.7%	集美、内味儿
2021	3	0.9%	为虾米、哒咩、康康
2022	2	0.6%	尬聊、冤种
总计	8	0.72%	

在 2019-2022 年的新词语中，由方言演变而来的新词语数量比较少，只有 8 个，这五个词汇分别是广东话的谐音、北方话的谐音、台湾话的谐音和闽南话的谐音。数量虽然不多，但是体现了多地区方言与普通话的融合，十分具有代表性。比如：

“内味儿”：指具有某一种特点，源自北方方言“有那味道了”，一般用作“有……内味儿”等等。

“雨女无瓜”：网络用语。“与你无关”的谐音，一种普通话不标准，带有方言腔的表达。通常用于回怼或调侃别人。

“集美”：原指福建省厦门市所辖的一个区。现为网络用语，“姐妹”的谐音。因网络红人为达到搞笑的目的将“姐妹们”说成带有方言口音的“集美们”而流行。

2.1.5. 外来词

中国拥有灿烂的历史文化，中国语言更是源远流长。任何一个国家都不是独立存在的，所有国家的文化共同构成了现在文化多样化的局面。中国文化如此，中国语言亦是如此。自从改革开放，与世界各国产生联系，中国语言便与世界语言接轨。中国的语言与其他国家的语言相互接触，相互影响，吸收了其他各国语言中的精华。在 2019-2022 年的新词语中，也有一部分词语是由其他国家语言直译、音译、意译或者直接引用某个外语单词而形成的。

表 2.5. 2019-2022 年外来词统计表

年份	数量	占比	例如
2019	1	0.4%	糊
2020	5	1.9%	胞波卡、凡尔赛、凡尔赛体、旅游泡泡、社交泡泡
2021	1	0.3%	打扣、
2022	2	0.6%	栓 Q、啾咪、
总计	9	0.8%	

这些外来语多是由英文直译或音译而来的，虽然在近年新词语中所占比例不是很高，但是也为汉语词汇的构成提供了新的可能，加强了汉语同其他语言之间的联系。

2.2. 2019-2022 年汉语新词语的特点

2.2.1. 分布领域的特点

由于社会中出现了新事物、新现象，而产生了新词语，这些新词语集中反映了社会方方面面的变化。因此这 1109 个新词语表现出来的内容涵盖了多个领域，我们将其分为政治、经济、生活、文化教育卫生、科技、环保、法律、体育八个方面，通过归纳整理得出表 1.6—表 1.10。

表 2.6. 2019 年新词语领域分布统计表

领域	数量	比例	例如
政治	41	16.50%	社会共治圈、秒批即办、新基建、基层减负年
经济	21	8.50%	夜间经济、贴现通、种菜经济,娃经济
生活	124	50.20%	跟迪式社交、促式单身,共享驿站,表面亲戚、
文化教育卫生	25	10.12%	全触点零售、农业经理人 融梗、全媒体、自限性疾病、第二处方、逃避式研究
科技	18	7.28%	玉剑二号、鸿蒙、水氢汽车、脑语者、天琴二代
法律	9	3.64%	杀猪盘、视觉中国们、微信跑分、劳奴
环保	5	2.02%	碧道、净走、以禁代治、拾尚包
体育	4	1.61%	冰墩墩、雪容融、雪如意、冰玉环
总计	247	100%	

由表 2.6 可知，2019 年的新词语中，生活领域的新词语所占比重最大（50.20%），其次是政治领域（16.5%），第三是经济领域（8.50%），第四是文化教育卫生（10.12%），科技领域（7.28%），法律、环保、体育相关的新词语数量都较少。

表 2.7. 2020 年新词语领域分布统计表

领域	数量	比例	例如
政治	24	9.16%	中国人民警察节、倒查 20 年、政治三力、跨省联办
经济	17	6.48%	云经济、复工贷、复销率、创信融、码上经济、无接触贷款
生活	137	52.29%	云聚会、在家办公、报复性消费、停课不停学、十八线主播、无接触配送、云毕业照、干饭人、爷青回、卷王、云赏、豪横
文化教育卫生	67	25.52%	新冠、战疫、健康码、居家令、绿码、鸿马、黄码、大疫情、抗疫、健康宝、健康码、
科技	6	2.29%	ACE 交通引擎
法律	6	2.29%	香港国安法、五税合一、两征两退、纸面服刑
环保	2	0.76%	生物入侵、阳伞效应
体育	1	0.38%	健身路径
总计	262		

从表 2.7 可以看出，2020 年新词语中，生活领域的新词语所占比重最大（52.29%），其次是文化教育卫生（25.52%），第三是政治（9.16%）。环保、体育相关的新词语数量都较少。这一年关于文化教育卫生的新词语数量较多，主要是因为新冠疫情的爆发，产生了一系列关于疫情的新词语。

表 2.8. 2021 年汉语新词语领域分布统计表

领域	数量	比例	例如
政治	27	8.70%	扶贫日、党风、建党百年、广播电视总局、历史课纲、国务院台办、两个维护、外交天团
经济	24	7.74%	带货、洪堡基金会、经济全球化、物联网、软实力、服贸会
生活	126	40.64%	好家伙、语言暴力、台湾腔、出血、锦鲤、冒泡、打酱油、酱紫、吃瓜、爱逗、促使、覆盖、炸裂、脱口秀、
文化教育卫生	78	25.16%	教学大纲、集中医学观察、家庭教育、大流行病、教学测评、群体免疫、文风、网课

科技	12	3.87%	嫦娥五号、智能终端设备、智能主播、疫情防控
法律	10	3.22%	立法语言、立法质量、司法部
环保	11	3.54%	减污降碳
体育	22	7.09%	夺冠、数字体育、全民健身日、运动舞
总计	310		

从表 2.8 可以看出，在 2021 年，生活领域的新词语比例最大（40.64%），其次是文化教育卫生（25.16%），其三是政治（8.70%），其四是经济（7.74%），体育占 7.09%，环保、科技、法律占比率较小。因为 2021 年中国采取了很多抗疫措施，所以这一年关于文化教育卫生的新词语数量也较多。

表 2.9. 2022 年新词语领域分布统计表

领域	数量	比例	例如
政治	25	8.62%	爱国者治港、党史展览馆、七一勋章、欧安组织、党史教育
经济	21	7.24%	北交所、公租房、共有产权住房、保障性租赁住房、红色旅游、乡村振兴、
生活	134	46.20%	答卷人、爱了、可可爱爱、求生欲、吃瓜、看戏、真香、素质三连、内味、狼人、柠檬精、冲鹏、甜蜜暴击、节奏、盘它、解锁
文化教育卫生	70	24.13%	全球抗议、第一外语、巴西葡语、疫苗护照、疫苗援助、语言国情、印欧语系
科技	7	2.41%	人工合成淀粉、神舟十二号、十四五科研规划、智能信息平台、天问
法律	6	2.06%	反诈宣传、基本法、监察法
环保	9	3.10%	福岛核废水、绿色冬奥、能源强国
体育	18	6.20%	冬奥会、比赛顶呱呱、廉洁办奥、登顶
总计	290		

2022 年，生活领域的新词语占优势（46.20%），第二是文化教育卫生领域的（24.13%），政治和经济分别在第三和第四。我们也可以发现相关文化教育卫生新词语较多，主要原因是 2022 年上半年中国还没有完全解封，疫情

不断在反复出现，文化教育重新恢复。体育领域的新词语数量多起来（6.20%），因为2022年中国举行奥运会。

表 2.10. 2019-2022 年新词语领域分布统计表

		政治	经济	生活	文化教育卫生	科技	法律	环保	体育	总计
2019年	数量	41	21	124	25	18	9	5	4	247
2020年	数量	24	17	137	67	6	6	2	1	262
2021年	数量	27	24	126	78	12	10	11	22	310
2022年	数量	25	21	134	70	7	6	9	18	290
合计	数量	117	83	512	240	43	31	27	45	1109
	比例	10.55%	7.48%	46.17%	21.64%	3.88%	2.80%	2.43%	4.06%	100%

新词语作为汉语词汇系统中重要的一部分，反映了社会生活的动态变化。通过表 2.6-表 2.10 我们可以看出，将新词语划分为八个领域进行统计，不同领域所占的比例并不平均，其中生活领域在每年所占的比例都是最高的，4 年中有 512 个词条归纳到生活领域，生活领域包含了同日常生活相关的新词语和网络词语，占总数的 46.17%。位于第二位的文化教育卫生领域的新词语共 240 个，占比为 21.64%。政治领域的词语共 117 个，占比为 10.55%。经济领域的新词语共 83 个，占比为 7.48%。有关科技、法律、环保、体育方面的新词语数量不多。

（1）经济领域

随着社会经济的发展，新的经济手段或模式催生了一批新词语来表达它们，因此新词语应运而生。例如：“夜经济”是指指在晚间开放的经济活动，包括餐饮、购物、旅游、娱乐等。“数字人民币”人民银行发行的数字形式

的法定货币，由指定运营机构参与运营，以广义账户体系为基础，支持银行账户松耦合功能，与实物人民币等价，具有价值特征和法偿性。

（2）政治领域

2019-2022 年中国的政治环境与国际政治环境都发生了巨大的变化。政治生活与环境的变化同样会在词汇系统中得到反映，例如：“止暴制乱”是指习近平于 2019 年 11 月 15 日提出平息香港港独分子的暴乱行为的口号。“建党百年”：2021 年，中国共产党迎来建党 100 周年。2021 年 7 月 1 日，庆祝中国共产党成立 100 周年大会在北京天安门广场隆重举行，各界代表 7 万余人以盛大仪式欢庆中国共产党百年华诞。“七一勋章”：庆祝中国共产党成立 100 周年“七一勋章”颁授仪式 29 日举行，表彰全国优秀共产党员、全国优秀党务工作者和全国先进基层党组织。

（3）科技领域

科技领域的突飞猛进也增加了许多新词语。例如：“5G 元年”是指 5G 技术实现商业应用的第一年，即 2019 年。“元宇宙”是一个虚拟时空间的集合，由一系列的增强现实 (AR)，虚拟现实 (VR) 和互联网 (Internet) 所组成

（4）环境领域

社会的发展、人们的生活都和自然密切相关，近年来环境问题如能源危机、生态失衡和环境污染等越来越多地得到大家的关注，自然也就产生了许多新词语，例如：“减污染降碳”就是指减少污染物的排放，另一方面减少或吸收 CO₂ 和其他温室气体的排放。

（5）社会、生活、文化、体育、卫生领域

2019 年-2022 年疫情席卷全球，持续三年的疫情使社会、生活、文化、卫生、体育等方面方发生了巨大变化，在这几个各个方面也产生了很多新词语，例如：“新冠”是指新型冠状病毒肺炎。“疫苗接种”是指 2019 冠状病毒病疫苗全面两次接种。“饭圈”是指粉丝圈。“保障性租赁住房”指政府为中

低收入住房困难家庭所提供的限定标准、限定价格或租金的住房，一般由廉租住房、经济适用住房、政策性租赁住房、定向安置房等构成。

2.2.2 音节特点

笔者对收录的 1109 个 2019-2022 年的新词语按照节长度进行了量化分析，并通过统计得出相应的数据。但是由于新词语的构词方式较为新颖，材料较为丰富，在新词语中会出现一些字母、数字和符号互相杂糅的情况，在对这种词语进行划分的时候，我们将一个字母看成一个音节，如：“AI 分身”为四音节：将一个数字看成一个音节，如：“6s 腿”为三音节：一个符号看成一个音节，如：“旅游+”为三音节等以此类推多音节词数量增多。在现代汉语词汇中，双音节词占有绝对的优势，这是汉语词汇发展的历史的必然选择。但是在四年我们统计的新词语中，双音节词语的比例只有 16.59%，而三音节词占比为 27.95%，四音节词占比为 33.27%，双音节词在新词语中的优势正逐渐丧失，而三音节词，四音节词拥有了更加明显的竞争优势。下面将着重探讨一下为什么在新词语中双音节词失去了绝对优势构词方法的特点

表 2.11. 2019-2022 年汉语新词语音节长度统计表

		1	2	3	4	5	6	7	≥8	总数
2019	数量	1	38	74	90	37	5	2	0	247
	占比	0.40%	15.39%	29.96%	36.44%	14.98%	2.02%	0.81%	0.00%	100
2020	数量	3	48	74	92	30	5	7	3	262
	占比	1.15%	18.32%	28.24%	35.11%	11.45%	1.91%	2.67%	1.15%	
2021	数量	5	53	81	115	21	15	13	7	310
	占比	1.61%	17.10%	26.13%	37.10%	6.77%	4.84%	4.19%	2.26%	
2022	数量	3	45	80	95	40	14	8	5	290

	占比	1.03%	15.52%	27.59%	32.76%	13.79%	4.83%	2.76%	1.72%	
总计	数量	12	184	309	392	128	39	30	15	
	占比	1.08%	16.59%	27.86%	35.35%	11.54%	3.52%	2.71%	1.35%	

无论是各年度单独的数据还是每年汇总的数据我们都可以看出，2019-2022年的三音节词和四音节词所占比例高达63.21%，在2021年和2022年四音节词的增长趋势较强，连续四年超过了三音节词，成为了新词语中最常见的音节构成形式。双音节词所占比例排名第三，而单音节词和五个音节以上的词语较少。

现代汉语词汇中的一大特点是单音节语素多，双音节词占优势。而大量的新词语是以这些双音节的基础词汇为材料创造而成的。在近几年的新词语中又出现了大量的词缀和类词缀，它们与双音节的基础词汇相融合，形成了大量的三音节词语。新词语中出现的词缀区别于现代汉语普通词汇中经常出现的典型词缀，如在普通词汇中经常出现的词缀，前缀“老”“小”“阿”，后缀“者”、“子”、“感”等在新词语中的表现力并不十分明显，没有展示出强大的构词能力。但一些新生的类词缀，如“微”、“云”、“门”等表现出了十分强大的能产性，带来了大批的新词语。

2.2.3. 构成方法特点

构词法指的是词的内部结构规律的情况，也就是词素组合的方式和方法。将1109个新词语作为研究对象，从内部结构对这些新词语进行构词分析。按照葛本仪《现代汉语词汇学》中的构词法进行分类，每个词是由词素构成的，从词素的数量方面分析，又有单纯词和合成词之分。合成词又分为派生词和复合词，复合词又包括联合式、偏正式、补充式、动宾式、主谓式。

表 2.12. 2019-2022 年汉语新词语构词法统计表

		单纯	合成							总数
			偏正	联合	补充	动宾	主谓	派生	其他	
2019	数量	46	146	14	5	14	2	12	8	247
	占比	18.63%	59.11%	5.67%	2.02%	5.67%	0.81%	4.86%	3.23%	100%
2020	数量	100	105	14	0	9	2	25	7	262
	占比	38.17%	40.08%	5.34%	0.00%	3.44%	0.76%	9.54%	2.67%	100%
2021	数量	126	139	22	4	5	2	10	2	310
	占比	40.64%	44.83%	7.09%	1.29%	1.61%	0.60%	3.22%	0.64%	100%
2022	数量	131	124	13	2	3	3	7	7	290
	占比	45.17%	42.75%	4.48%	0.68%	1.03%	1.03%	2.41%	2.41%	100%

根据上面的表格，我们可以看出，合成词的数量已绝对的优势高于单纯词。而在合成词中占比最多的结构是偏正式，偏正式始终是最主流、最活跃的一种构词方式，其次派生词的数量较多。其余各种构词方式的占比较小，且每年上下浮动的幅度不大。除了常见的构词形式外，在近几年还出现了一些由字母、数字或符号组成的新词语，如：“COVID-19”“Vtuber”“SPOCs”等，还有一些小句式的短语，如“芭比Q了”等，我们将其划分到其他一类。

(1) 单纯词

单纯词是由一个词素构成的词，如：“鸽”网络用语。“放鸽子”的简称。意为欺骗、失约。“殊方共享”2019年4月11日至7月14日在国家博物馆举行的“丝绸之路国家博物馆文物精品展”的名字。欲意为“让全世界

人民共享人类文明之光”。 “超话” 微博超级话题的简称。 新浪微博推出的融合了原有话题模式和社区属性的兴趣内容社区。

(2) 偏正式

偏正式是两部分词素之间是修饰和被修饰的关系。 如：“饭圈女孩” 网络用语。 疯狂追星的女孩的统称， 饭圈是粉丝圈子的简称。 “逆行者” 原指在困难面前逆向而行的人。 现指新冠肺炎疫情期间驰援湖北区的医护人员、 志愿者等。

(3) 联合式

联合式是两个词素之间的关系是并列平行的。 如：“两新一重” 于 2020 年 5 月 22 日提出， 是“新型基础设施建设, 新型 城镇化建设, 交通、 水利等重大工程建设” 的合称。 “两征两退” 2020 年起实行的义务兵征集新政策， 是指“一年两次征兵两次退 役” 的简称。

(4) 补充式

补充式是指两个词素之间的关系是补充与被补充、 注释与被注释的关系。 如：“考二代” 指父母凭借自身努力从其他地区考入一线城市， 而自己又参加一线城市高考的年轻一代。 他们往往一路从好学校考入更好的高校。 “翻车了” 网络用语。 指事情的结果与原本的预期相反。

(5) 动宾式

动宾式表示两个词素之间是支配和被支配的关系。 如：“抗疫” 原为“抗击疫情” 的简称， 现为“抗击新冠肺炎疫情” 的简称。 “劝返” 原指追逃国办案人员在逃犯发现地主管机关的配合下， 通过对外逃人员开展说服教育， 使其主动回国接受处理的一种措施。 2020 年特指新冠疫情期间劝说来访人员原路返回。

(6) 主谓式

主谓式表示两个词素之间是陈述和被陈述的关系。 如：“C 位出道” 网络用语。 指在某一团体 (尤指偶像团体) 中实力和人气很高的成员 在短时间内引

起广泛关注。“神仙打架”网络用语。指几个很优秀的、高水平的人或者物之间的竞争。

(7) 派生词

派生词是指词根、词素和词缀词素相组合，分为前缀+词根和词根+后缀。在近几年的新词语中，出现了一批新兴的类词缀。类词缀并没有完全虚化为词缀，还保留着部分原有词汇的意义，是一种介于词素与词缀之间的语言单位，在近几年由类词缀构成的新词语数量要高于传统词缀的数量。如：

云：签云会、云赏、云聘、云监工、云录制、云复工、云观展、云峰会、云毕业照、青云、证照云、扶贫云、足球云、智管云

微：微医微警、微领队、微赌群、微税务、微基建、微菜场、微暴力

令：居家令、限聚令、拒绝令、禁穆令、禁投令、限酬令、限玩令、限集令、限韩令、限童令禁令、阻断法令

贷：师傅贷、套路贷、颜值贷、美容贷、按居贷、陷阱贷、复工贷、回租贷、套现贷、租客贷、闪电贷、旺农贷

这些类词缀表现的构词能力特别强大，“云”本是指云技术，是基于云计算商业模式应用的网络技术，“云”逐渐成为网络的代名词，以“云”为类词缀所产生的一系列新词语都与网络有着密切的联系。

“微”做形容词时具有“细小、轻微”之意，而作为类词缀的“微”一方面保留了其“细小、轻微”的基本，另一方面随着微博微信等新兴社交媒介的影响，“微”又可以作为这类媒介的缩称，因此类词缀“微”兼具“细小、轻微”与“微博、微信”的双重含义。

“令”的意思是发号施令使有所为，命令是由上级发布的，所以“令”字引申为必须执行的法令，指令、军令。类词缀“令”保留了原本含义，由它构成的“……令”一系列新词语都是国家下发的必须执行的命令。

“贷”本义为借入或借出，而作为类词缀的“贷”有借入义的已经很少了，多数“……贷”的词语都是指按照一定的条件借出，且部分为不合法的，具有一定的负面色彩。

2.2.4. 语义的特点

新词语的色彩意义较为丰富且突出。色彩意义是指词汇带有某种倾向或感情的意义，能够概括反映客观对象的次要属性。词汇的色彩意义能够限定词语的使用范围，表达人们的主观态度，也可以说词的色彩意义是附在理性意义之上的意义。色彩意义对于概念意义的形成具有一定的影响，赐予的意义是在概念整合的作用下形成的色彩意义。色彩意义包括很多种，如：形象色彩、感情色彩、语体色彩、风格色彩等。但在新词语中我们主要发掘它们的感情色彩，从褒义、贬义、中性三个方面来看。

2.2.4.1. 中性词

在 2019 年-2022 年收录的新词语中，大部分的新词语都属于中性词，它们是对新事物、新现象的客观表达，不带有情感态度。

表 2.13. 2019-2022 年汉语新词语中性词统计表

领域	数量	比例	例如
2019 年	202	81.78%	银保监会、相互保、政治站立、直播答题、带量采购
2020 年	218	83.20%	5G 时代、黑洞照片、接诉既办、基层减负年
2021 年	242	78.06%	减污降碳、动态清零、德尔塔、新发展格局、常态化疫情防控
2022 年	236	81.37%	冬奥、国通语、国安、多文、长三角、九章二号、国语、三班一盟一论坛、
总计	898	80.97%	

在这些中性词中，也有一些原本带有贬义的色彩，但是随着词义的发展转变成了中如：污文化，“污”本意是停积不流的水，引申为脏，不洁净，

在近些年和“脏”性。划出了界限,变成了一种青年群体的亚文化形式,这种文化形式往往以网络为载体,借助语言偏离的手法,通过避免直接开黄腔的方式以达到社交互动、解压娱乐的目的。发生这种感情色彩的变化从社会角度来说,是人们思想发展带来的。“污”在网络上意为让人感觉不好意思的语言文字或事物,多用于隐晦形容容易引起人情欲或情趣方面遐想的事或物。中国的传统文化常排斥与性相关的事物,将其归为糟粕。但由于网络文化的兴起,人们越来越注重自由表达自己的观点,一个“污”字并不代表现代人们对糟粕的认同,而是带有反讽意味的调侃,对传统封建文化的抨击,属于对人性解放的情绪化表达成为带有搞笑和娱乐性质的词汇。

2.2.4.2 贬义词

在4年的新词语中带有贬义色彩的词语数量并不多,这类带有贬义色彩的词多为政治丑闻,触犯法律,滋生腐败等现象或事件,以及近些年人们吐槽社会某些负面现象而产生的新词语。

表 2.14. 2019-2022 年汉语新词语贬义词统计表

	数量	比例	例如
2019 年	10	4.04%	霸座、杠精、邪典、发债门
2020 年	15	5.72%	喷喷群、口吐芬芳、光想青年、职黑
2021 年	26	8.38%	内卷、网抑云、爹味、自杀式社交
2022 年	13	4.48%	冤种、柠檬精、芭比 Q、大聪明
总计	64	5.77%	

在贬义词中也有一部分词语原本是中性的,但是后来感情色彩变为了贬义。如:“套路”原指编制成套的武术动作,指成套的技巧、程式、方法,是一个中性词,现也指预设的圈套、陷阱、诡计,略带贬义。“爹味”一词,本身是像父亲一样,是一个褒义词,但作为网络用语,是指喜欢对他人指指点点、评头论足,就像爹一样,因此得名,属于贬义词。这些就是在具体的语境

下，人们在特定的语境下使用为这些词语赋予了新的意义，将它们变成了带有贬义色彩的词语。

2.2.4.3. 褒义词

在新词语中带有褒义色彩的词大部分是对好人好事的称赞或是对积极向上的人生态度的提倡，又或是人们在困境中对自己以及他人的激励，反映出了这个社会人与人之间的温暖与力量。

表 2.15. 2019-2022 年汉语新词语褒义词统计表

领域	数量	比例	例如
2019 年	35	14.17%	锦鲤、走花路、暖心订单、精老爷们
2020 年	29	11.06%	战狼、阿中哥、奥利给、我爱了
2021 年	42	13.54%	抗疫、甜野、白衣执甲、生命摆渡人
2022 年	41	14.13%	小镇做题家、我的眼睛就是尺、冲鹏、甜蜜暴击
总计	147	13.26%	

也有一些词是之前带有贬义色彩，作为新词语时被赋予了新的意义，转变为了褒义词。如：豪横，原指仗势欺人、强暴蛮横。现指人家境富裕且行事豪爽、霸道。鸡汤杀手，原指传递负面信息，让情绪低迷的人意志更薄弱的人。现指说话耿直坦率不矫揉造作，也不故弄玄虚的人。

以上，笔者按照感情色彩，从褒义、贬义、中性三个角度对新词语进行了分析，但是人的情感是极其丰富的，反映在语言的层面也应该是多种多样的，单纯从褒贬来划分词语的感情色彩是远远不够的，很多词语的语义也需要通过具体语境来分辨。通过对这些语料的分析不难得出，新词语的语义在感情色彩上体现出了丰富多样的特点，在词汇中包含的感情色彩体现出人们的态度、风格、倾向、状态等，让人们在使用新词语交际时增添了很多乐趣。

2.2.5. 语用特点

2.2.5.1. 网络媒体促进了新词语的广泛传播

在当今社会中，媒体已经成为新词语生长和传播的主要载体，近些年尤其是网络媒体发展迅速，在 2019-2022 新词语中收录了 112 个网络用语。语言和交际都必须借助一定的媒体来展开。电视、电影、报刊、广播、网络等媒体作为传播媒介，加速了新词语的传播。

在各种媒体发挥它们的舆论导向功能以及娱乐消遣功能的同时，也大大丰富了人们的语言生活，人们在创造和使用新词语时也感受到了前所未有的乐趣。近些年随着火爆全网的“抖音”“快手”“小红书”“Facebook”等社交软件进入大众的视野，凭借它的不同种类的视频、或搞笑、或技术流、或剧情吸引了大批“抖友”、“快友”、“红粉”，成为人们日常使用较多的 APP。

截至 2022 年 12 月，以抖音为例，日均搜索量成功突破 7 亿，而且为了满足用户不同生活场景的需要，抖音先后推出并完善了直播、社交、电商、搜索等服务，丰富了百姓的日常生活。北京大学、北京师范大学等高校也在抖音开设了直播课，许多网络词语也随着这些媒体广泛流传。

在平台搜索域中，小红书日均搜索量已达到 3 亿次，超过 60%的用户在平台的首个动作是搜索。过往一年购买了“家生活”相关产品的用户当中，近 90%都是用户会是小红书重度搜索用户。这意味着，小红书搜索已经在家电家具消费决策中发挥出了重要作用

而据快手搜索公布的数据显示，截止 2022 年 12 月，快手搜索日均搜索次数超过 4.2 亿；以 2022 年最后一个季度为例，电商相关搜索量突增，环比提升 31%；第二季度、第三季度快手搜索广告日均消耗增长 260%，广告日均覆盖搜索占比增长 150%，规模和收入呈翻倍式增长。

这些数据都可以证明，网络媒体在传播新词语的过程中起到了越来越重要的作用，网络传播速度极快，这就说明网络这个媒体可以快速促进新词语的普及，流行，而且现在网络上流行的新词语不仅仅局限于网络，有很多已经融入了人们的日常生活之中，如：“社死”、“夺笋”、“芭比 Q”等。

使用新词语的群体相对来说比较年轻，年轻人追求新颖且创造力丰富，接受能力强。此外，年轻人使用QQ、微信、微博、FB等网络通信手段更为熟练，也十分普遍，这些网络媒体平台传播速度快、传播范围广，不容易受到空间、时间等限制，在这些便利条件的促进下，更容易让新词语由点及面的快速推广，而新词语在年轻人的促进下必然会快速发展，营造出新词语使用的趋同效应。

2.2.5.2. 词汇意义强化，语法意义弱化

在新词语，新词语的“新”不仅表现在词汇意义方面，还有区别于旧词语的色彩意义、语法结构、构词形式等，这些都是新词语引人注意的方面。也可以将其看为词汇意义强化，伴随意义凸显，语法意义弱化。如：

“神兽”网络词语。在中国古代神话里指长相奇特、拥有神奇能力的生物，如麒麟、凤凰、青龙、白虎、朱雀、玄武等。现在用来泛指一切做出了匪夷所思举动的人，或被很多人们喜欢的动物。

“壕”最开始是作为名词，本义指护城河。但是作为新词语，“壕”是“土豪”两字的合写。作为名词，指富有又出手阔绰的人，多带调侃意味。也可作为形容词、网络用语，形容财大气粗。

还有一些新词语已经可以在句中作为一个独立的部分，因为它们本身就构成了小句式的短语，如：

“芭比Q了”网络用语。芭比Q是英文单词barbecue的谐音，原意为烧烤。抖音芭比Q指“完了”的意思。芭比Q=barbecue=烧烤=火化=完了。所以一个人说“完了芭比q了”的意思就是表达非常震惊无力回天的感觉。

这些“不合常规”的结构却能让人一看就明白，从中可以看出新词语发展的一个新趋势：词汇意义不断强化，语法意义开始弱化。

2.2.6. 年度的特点

2019年是中国经济迅猛发展的一年，出现了多种多样的经济模式“代经济”是基于移动互联网各类代服务的一种新兴经济模式，如：代扔垃圾、代

订服务、代写、代扫墓等各类花式“代”服务项目。“童经济”指随着对儿童产品的消费需求增加，围绕着儿童理财、消费而形成了特有的经济圈和经济现象。“种草经济”指通过推荐以诱导他人购买某商品的经济形态。新出现的各种经济模式创造了更多的就业岗位，也为不同的产业带来了更好的发展机会，为当前经济的发展注入了新动力。

5G，第五代移动通信技术。2019年11月1日，三大运营商5G套餐正式启用，5G开始正式走入人们的生活。因此2019年成为了“5G元年”。5G技术逐渐融于各个行业，“5G时代”已经大步向我们走来。2019年4月1日，人力资源社会保障部、市场监管总局、统计局正式向社会发布了13个新职业，其中“电子竞技员”“数字化管理师”“电子竞技运营师”“农业经理人”四个新职业被录入了新词语表中，新职业是在向社会公开征集的基础上，经专家评审、公示征求意见后，按程序遴选确定的。同时近几年，计算机竞技项目也在快速发展，在国际赛事的推动下，电竞也成为了巨大的新兴产业，并被纳入奥运会比赛项目，因此“电子竞技运营师”和“电子竞技员”也开始向职业化趋势发展。2019年度十大新词语、十大流行语、十大网络用语是国家语言资源监测与研究中心基于大数据语料库，利用语言信息处理技术筛选、评选而来的。这些热词新语记录了社会焦点的变迁，呈现出文化生态的脉络。

2019年度十大新词语是：夜经济、5G元年、极限施压、止暴制乱、接诉即办、夸夸群、基层减负年、冰墩墩/雪容融、杀猪盘、乡字号/土字号。

2019年度十大流行语是：我和我的祖国、金色十年、学习强国、中美经贸磋商、最美奋斗者、硬核、垃圾分类、先行示范区、基层减负年、我太南了。

2019年度十大网络用语是：不忘初心；道路千万条，安全第一条；柠檬精；好嗨哟；是个狼人；雨女无瓜；硬核；996；14亿护旗手；断舍离。

2020 年是全世界新冠爆发的一年，举国同心，守望相助，直面挑战、转危为安！2020 年的年度新词语真实的记录和反映了这一年中国政策、社会发展和人们心理所经历的一系列新变化、新状况。2020 年一场“新冠”疫情突然袭来，全国上下都陷入了恐慌之中，武汉成为灾区，牵动了全国人民的心，一个个“最美逆行者”不顾个人安危进入疫区。1 月 23 日，武汉“封城”，成为全国“战疫”的主战场，10 天以中国速度建成了“火神山”医院并投入使用，15 天“雷神山”医院又拔地而起，接纳了大部分新冠感染者，有效缓解了新冠肺炎患者“收治难”的问题，使患者能够及时有效得到治疗。4 月 8 日零时，武汉重启，标志着疫情防控已经取得阶段性重大胜利。中央也正式提出“全面推进复工复产”，为了保证复工复产的顺利进行，“健康码”应运而生。“健康码”是根据用户自主申报信息、疫情防控信息，由各地政府运营的后台系统自动审核生成的个人专属二维码，多以“绿码、红码、黄码”三色实施动态管理，是一种数字化防疫措施，在帮助疫情防控的过程中起到了巨大的作用。新冠疫情的突然袭来影响了人们的日常生活，“云生活”随即开启。

2020 年度十大新词语是：复工复产、新冠疫情、无症状感染者、方舱医院、健康码、数字人民币、服贸会、双循环、天问一号、无接触配送。

2020 年度十大流行语是：新冠肺炎、抗疫、复工复产、民法典、网课、双循环、人类卫生健康共同体、抗美援朝 70 周年、六稳六保、嫦娥五号。

2020 年度十大网络用语是：逆行者、秋天的第一杯奶茶、带货、云监工、光盘行动、奥利给、好家伙、夺冠、不约而同、集美。

2021 年，外部环境风云变幻，忧虑不断。疫当属当下之忧，德尔塔来势汹汹，以变应变方可开出新局；碳也非遥远之虑，碳中和势在必行，共谋共担才能守护家园。芯片短缺，全球多个行业困于方寸之间。元宇宙成为新风口，应拥抱还是远离？奥运会呼吁更团结，要成绩更要友谊！最终，“疫”和“元宇宙”当选国际字词。

2021 年度十大网络用语是：觉醒年代；YYDS；双减；破防；元宇宙；绝绝子；躺平；伤害性不高，侮辱性极强；我看不懂，但我大受震撼；强国有我。

2021 年度十大流行语是：建党百年、2020 东京奥运会、中国航天、双碳、疫苗接种、双减、北交所、“清朗”行动、疫苗援助、《生物多样性公约》。

2021 年度十大新词语是：七一勋章、双碳、双减、保障性租赁住房、祝融号、跨周期调节、减污降碳、动态清零、德尔塔、破防。

2022 年的世界，风云变幻，危机不断。奥密克戎变异株全球蔓延，但人类已做好更充分准备。卡塔尔世界杯战火重燃，在岁末年终让人感受足球的魅力。北溪管道泄漏，欧洲能源成本激增。俄乌冲突硝烟四起，传奇人物相继逝去，战乱之中没有真正的赢家。最终，“战”和“俄乌冲突”当选国际字词。看上去矛盾与纷争在世界范围内依然存在，但其实解决冲突的钥匙就在人类手里，即通过对话协商妥善解决分歧。世界各国是否具备足够的胸怀与智慧，是否理解人类社会命运与共，是止战的关键。

2022 年度十大流行语是：党的二十大、中国式现代化、全过程人民民主、端稳中国饭碗、数字经济、太空会师、一起向未来、我的眼睛就是尺、电子榨菜、俄乌冲突。

2022 年度十大新词语是：中国式现代化、全人类共同价值、全球安全倡议、新型实体企业、冰雪经济、数字人、数字藏品、场所码、精准防控、雪糕刺客。

2022 年“十大网络流行语”的有：“栓 Q（我真的会谢）”“PUA（CPU/KTV/PPT/ICU）”“冤种（大冤种）”“小镇做题家”“团长/团”“退！退！退！”“嘴替”“一种很新的 XX”“服了你个老六”“XX 刺客”。

以上着重分析了各年度出现的热词以及在当年对人们产生较大影响、人们使用较多的词汇，这些新词语同当年发生的热点事件息息相关，记录了社会发生的任何一点变化，精确反映了当年的民生民情，描绘了每一年的社

会图景。这些新词语生动真实地记录了每一年社会上出现的新事件、新状况，同时也促使百姓心理、观念发生变化。

2.3. 2019-2022 年汉语新词语的产生原因

语言作为人类沟通交流的重要载体，时刻体现着社会的发展变化和人们思想观念的更新。词汇是语言中最敏感最活跃的要素，近年来现代汉语词汇中产生了许多新词语。新词语记录了语言生活的现状，同时也记录了人们生活的变化和趋势，体现了当时的社会背景，为词汇系统增添了很多新的能量。因此，了解新词语产生的原因也有助于对词汇系统深入研究。

语言是一个开放动态的系统，语言各要素受社会变化的影响而不断变化。这些变化既存在着语言要素中临时性变化，也存在着成为事实的变化。新词语作为语言中活跃的一个组成部分，它的发展变化受到语言自身发展的影响。一方面，由于人类交际的需要，语言表达需要增加新的成分，如果原有的语言系统中没有现成的表达方式，则需要增加新的词语；另一方面，由于新词语的出现，给语言系统中增加了新的生命力，不断满足人类言语交际的需要。词汇系统总是处在一个不断变动的系统中，新词语经过一段时间的沉淀，或成为基本词语，或不复存在，或消亡后又重新赋予新义成为新词语。

2.3.1 语言自身因素

2.3.1.1. 构词法的多样性

在近几年的新词语中，大部分新词语是偏正结构，占比为 46.69%，已经接近了所有新词语的一半，大量的新词语都是通过这种构词方式产生的。除此之外，在 2019-2022 年的新词语中，派生词的数量也有一定的增长，新词语中出现了许多词义虚化、类词缀数量增加的现象。在之前的新词语中也出现过这种现象，只不过数量较少，且没有形成一定的规模，但在 2019 年-2022 年收录的新词语中，带有类词缀的词语并不在少数，这也让人们认识到了词语构建的重要性，并且以此为重点进行深入的讨论与研究。这些构词方式都极大地丰富了我们的词汇系统。

新词语作为词汇系统中最灵活多变的部分，它的发展变化也是符合词汇发展的一般规律的，传统词汇的构词形式是固定的，新词语的构建也符合构词法，在构词法不断运用的过程中产生了大量的新词语，所以构词法的多样性是新词语产生的一个原因。

2.3.1.2. 语素的增加

新词语一直是包容开放的，字母、数字、符号都作为语素融入了新词语中，如：“5G元年”、“芭比Q了”、“栓Q”等，这些词语都打破了只以规范汉字作为语素的形式。新词语结合了词语自身的结构规律，丰富了语素的构成，这也为新词语带来了更多的生机。

2.3.1.3. 内涵的丰富

汉语已经拥有了几千年的历史，汉语的词汇会随着时代的发展而发展变化，不符合时代发展要求的词汇则会消失在历史的长河中。但也有一部分词语，虽然它们的意义已经不能满足人们的需求，人们也没有将其舍弃，而是赋予了这些词语新的内涵，代表了新的感情色彩。

在社会飞速发展的今天，各种新事物、新概念层出不穷，因此需要大量的新词语来弥补汉语词汇系统的空缺。新词语极大地充实和丰富了我们的汉语词汇系统，更具有明显的时代特征，映射出新时期时代发展的特点和规律，对中国社会发展有着重要影响和深远意义。

2.3.2. 社会文化因素

随着时代的飞速发展，社会的各个领域都发生了巨大的变化。由于新事物新现象层出不穷，人们在语言交流中难免会出现原有的词语无法表达的现象。词语作为语言中最活跃的因素，总是能对这些变化做出及时的反应。尤其是词汇中的新词语，是社会变化发展的直接体现者。美国社会语言学家布赖特指出：“当社会生活发生渐变或激变时，作为社会现象的语言毫不含糊地随着社会生活的进展的步伐而产生变化。”语言作为一种社会现象，从来都不是静态的，语言要随着社会变化而不断演变和发展，它折射着社会发展

的轨迹，社会的变化必然会引起语言的变化。词汇系统中新词语数量的剧增，对人们语言的交流和丰富社会文化内涵起着重要的作用。

语言作为人类交际最重要工具，一方面它依赖于社会，另一方又独立于社会，具有灵活多变性。语言要适应变化着的交际需要而不断地演变和发展。”新词语的产生不仅受到语言因素的影响，同时受到了社会文化的影响。如果说语言自身是内部因素，那么社会文化因素就是外部影响因素。中国经历了上下五千年的历史，词汇作为语言系统中变化最明显的一部分，也会随着历史的变化而变化，反映出时代的变化和历史的沉淀。社会的发展变化就是影响新词语产生和发展的重要因素。

2.3.2.1. 时代发展

(1) 新事物、新思想的大量涌现

当今时代的快速发展,科技的进步使人们的生活变得更加丰富多彩,人们的生活中出现了更多新事物、新现象,人们想要认识这些新事物、新现象,就必然要对这些事物进行描述,从而得出一个全新的概念,并对其进行命名,因而产生了新词语。如:5G元年、天河一号、元宇宙等。

(2) 多元文化渗透、语言接触的影响

目前正处于经济全球化的大背景下,各国之间的政治、经济、文化都有着密切的交流,多元化的社会也必然会带来语言发展的多样化。在各国的接触过程中,中国也不断地从国外借鉴一些新事物、新观点,吸收国外一些富有生命力的词语或者语素,来丰富汉语的词汇系统。近些年的新词语中就出现了不少夹杂着字母,外文缩写或者由外语直接音译过来的词语,如:boba card(胞波卡)、Versailles(凡尔赛)、BDS运动等。

(3) 创造词汇的环境相对宽松

当今社会的语言规范政策相对开放宽松,以往有一些关于社会负面影响或者针砭时弊的词语是不被允许的,但是现在政治经济环境开放,国家提倡以人为本,百姓言论自由,可以没有顾虑地提出自己的观点,因此出现了思

想活跃的局面。人民群众可以不惧权威，展示真实的自我，敢于揭露社会上的虚假丑恶，宣传弘扬正能量，随之也产生了许多反映社会问题的新词语。如：反映官员贪污腐败的“共生性腐败、蚊蝇腐败、外围腐败”；揭露国际政治问题的“地价门、邮件门、黑客门”；涉及违反法律法规问题的“微骗、吞毒骡、裸贷”；表现社会不文明的人或事的“杠精、儿童邪典视频、霸铺”。

(4) 传播媒体发展迅猛

由于电影电视、报刊杂志、网络广播等现代化传媒手段的广泛运用，许多新词语在短时间内迅速传播并被人们广泛接受，渐渐进入日常交流之中，并逐步被吸收，进入现代汉语词汇。尤其是互联网已经成为了人们日常生活的一部分，改变着人们的生存状态和文化生活，网络的发展突破了时间和空间的限制，使信息的传递变得越来越便捷、迅速。同时，随着影视文化产业的迅猛发展，大家对影视的关注度提升，商家们为了吸引眼球，提高收视率也是用尽浑身解数，随之也产生了一些别具一格的新词语，如：“五毛特效”、“颜值剧”、“名场面”等。

2.3.2.2. 社会心理

(1) 创新求异心理

随着社会日新月异的发展，人们的物质生活和精神生活都得到了极大地提高的同时，人们在语言的表达上也就更加追求个性化，渴望标新立异，通常会采取比喻、双关，缩谐音等手法来丰富新词语，同时增添了新词语的趣味性。如：“与你无关”的谐音“雨女无瓜”，一种不标准的、带有方言腔的表达，通常用于回怼或调侃别人；

“走花路”是“一起走花路吧”的简称，借有花的路指美好的前景，表示美好的祝愿；

“狼人”原义是西方民间传说的一种兽人。现指比狼人再狠一点的人，新词中用作调侃厉害的人。

(2) 经济求简的心理

中华民族语言的使用上向来追求准确、精炼，在古诗中经常能看到诗人“炼字”。现代社会虽然受到了外来文化的冲击，但是在创造新词语是仍然遵循着这一原则，主张简约之美，用简单的语言符号解析复杂的新事物。除此之外，新词语也在一定程度上打破了传统的束缚，在形式上，新词语还是符合简约的经济性原则，在意义上却具有丰富的文化底蕴，以达到人们高效率交流的目的，也符合当今快节奏的生活。缩略语的大量出现证实了这一点。如：

十四五：“中华人民共和国国民经济和社会发展第十三个五年(2021-2025年)”的简称。

二十大：“中国共产党第二十次全国代表大会。”的简称。

香港国安法：“中华人民共和国香港特别行政区维护国家安全法”的简称

土储债：“地方政府土地储备专项债券”的简称。

(3) 追求高雅、讲究品味的心理

当今人们的思想观念日益进步,发生了巨大的转变,中国人民不再固步自封,而是以包容的心态接受传统文化,取其精华去其糟粕,语言也在这个过程中接受了新的洗礼,词汇除了完成日常交流,传递信息之外,也继承了古代词汇中的意境美、音韵美的优良特征,注重表达的美感。有一些新词语特指了某类人群为了展示自己独有的身份,用一个优雅的词语来代言自己,如:

佛系青年:指对生活工作无欲无求,顺其自然的青年人。

绅女:指在装扮上追求传统的绅士风度和气质的女性。

儒系青年:抱着积极进取态度,讲究“仁义礼智信”,立志成才的青年人。

(4) 模仿趋同的心理

社会心理学家认为:模仿是一种普遍存在的现象,人们发现某言语对自己有吸引力,就会喜欢该言语作品进而接受其影响,并刻意模仿其言语。这说明了新词语产生的原因之一就是人们的趋同模仿心理。在社会生活中,流行什

么人们就会在语言中表达出反映这一热点的新词语,并且由此产生一系列有关联的词语。如:2019年出现了描绘各种不同类型男生的词汇:“甘蔗男、山竹男、龙眼男、丑橘男、芒果男”

(5) 展示个性的心理

在时代大潮中,很多人渴望崭露头角,特别是当代年轻人,追求个性,力求摆脱传统思想观念的束缚,他们思维活跃,追求独特、自由、个性解放的生活,再加上网络的快速发展,使得年轻人能够更快速地接收外界信息,了解世界各地最流行、最前沿的思想。如今处于提倡展示自我、追求个性、彰显个人价值的社会背景下,人们的个性化意识逐渐加强,在语言上人们也喜欢使用个性化的词语。如:“甜”“懂王”“精致穷”“aws1”等,这些新词语都能充分地展示出来年轻人追求个性的独特心理。

(6) 产生重大影响的社会事件

社会的发展变化必然要在语言要素中留下种种印迹。尤其是当人类社会发生剧烈动荡或出现影响人们日常生活的重大事件时,语言生活也会相应地发生变异,这种变异通常在词语应用上反映得最为敏感。2020年1月出现的新冠肺炎疫情,对经济社会秩序产生了全面的影响,人们的语言生活方式也发生了重大变化。尤其是严格的隔离防控和大范围停工停产停学等措施,使人与人面对面的语言交际活动大量减少,取而代之的是微信、电子邮件、电话等通信渠道,基于网络的新媒体也成为这一时期各种信息的主要载体。因此,在疫情期间的语言生活中,人们的阅读量普遍增大,一些与疫情相关的词语通过各种媒介广泛传播,成就了一些书面语词汇的大普及,带来了词语应用的一些新状态

其一,一些专业术语迅速普及

在平时正常的语言生活中,专业术语的大量普及是不容易的。在这次疫情防控中,许多与疫情相关的专业术语,通过新媒体的反复传播,成为人们普遍关注和耳熟能详的概念指称。比如:“气溶胶”原是个比较生僻的流体

力学术语，由于人们普遍关注气溶胶能否成为传播新冠病毒的方式，相关科普文章也广为介绍，因此，“气溶胶”在百度搜索引擎中也出现了 6400 多万个匹配项。“拐点”原是个数学术语，这个术语既专业又形象地用于指称疫情出现根本性缓解的分界点。不管数学成绩如何，也不管是否知道拐点的原义，反正人人都在盼拐点、谈拐点，百度搜索引擎中居然有近 7000 万个匹配项。当然，相对集中得到普及的还是与疫情相关的医学术语。例如：冠状病毒、咽拭子、确诊、输入病例、重症、疫苗、粪口传播、磷酸氯喹、血浆治疗、宿主、复阳、零号病人（首发病例）、核酸检测、潜伏期、医学观察，等等。疫情防控也成为普及流行病学基础知识的超级课堂。2022 年，疫情进入后期，全球大部分国家的疫情都得到了很好的控制，社会秩序、生活、经济也逐渐恢复，而在经历了长达三年的疫情后，有许多人都可以随口说出一连串的行病学学术语。

其二、一些普通词语高频使用

在这场全民性的疫情防控中，还有一些众所周知的普通词语，因与疫情防控工作密切相关，出现了极高的使用频率。以“口罩”一词为例。据说世界上最早使用口罩的是中国，但就口罩使用的普及程度来说，这次新冠疫情中堪称之最。防控疫情中，口罩实物一度紧俏；语言生活中，口罩一词高频出现。在百度搜索引擎中，口罩一词匹配项已超过 9000 万。又如，在当前的语言生活中，“隔离”无疑也是一个高频词。无论是住院隔离还是居家隔离，融离一词的使用都在全民的自觉防疫行动中达到了历史的峰值，它在百度搜索引擎的匹配项已达 1 亿。从一定意义上说，语言生活就是社会生活，语言使用特征反映社会生活特征。社会生活中相关事物和概念的频繁出现，在语言生活中往往表现为相关指称形式——词语的高频使用。传染、消毒、疑似、清零、疫苗、一级响应、复工复产……这些普通词语在当下都是与疫情相关事物的热门指称，

其三、一些新生词语相继出现

新事物、新事件、新概念的出现，必然伴随着相应新指称、新词语的产生。在这场重大疫情中，最引人关注的新词儿，当属那个十恶不赦的新型病毒及其感染的疾病的指称形式。为了给它们命名，中国国内外专家也费了一番周折。2020年2月8日，国家卫健委宣布，新型冠状病毒感染的肺炎，中文统一称“新型冠状病毒肺炎”，简称“新冠肺炎”，英文名为“Novel coronavirus Pneumonia”，简称为“NCP”。2020年2月11日，世界卫生组织总干事又宣布，将新型冠状病毒正式命名为“SARS-CoV-2”，将其感染的肺炎命名为“COVID-19”。这就意味着新冠肺炎的英文简称不能使用“NCP”。但愿新冠病毒如同这个“NCP”一样，来得急，去得也快。

翻开《现代汉语词典》，还有一些当下流行甚广的词语并不在典中，比如，“封城”“抗疫”“居家观察”“下沉干部”等等。在语言学领域中也会有新的术语出现，比如，在疫情防控中已经出现的“应急语言”、“应急语言能力”、“应急语言服务”、“语言救援”等等，在一些专家的倡导下，系统的“应急语言学”研究也呼之欲出。

小结

第二章将 1109 个新词语作为研究对象，从不同方面对这些新词语进行归纳整理，量化分析。从新词语的来源上看，新造词语占首位；从音节长度来看，近几年的新词语是以三音节词语和四音节词语居多，四音节词语增长速度较快；从分布领域上看，日常生活领域的新词语数量较多；从构词法来看，偏正式结构在新词语中据着重要地位；从每一年度来看，笔者着重分析了各年度出现的部分热点词语或者在当年影响较大的词语。新词语的特点在语音方面有朝着多音节方向发展的趋势；语法方面在构词和造词上符合经济原则；在语义方面主要从感情色彩上进行了分析；在语用方面总结了新词语传播的主要渠道以及新词语的词汇意义不断强化，语法意义开始弱化。新词语的产生原因主要是语言自身以及社会文化方面的因素，如时代的发展，社会心理等因素。

第三章 2019-2022 年汉语新词语越译方法研究

3.1. 2019-2022 年汉语新词语的越译偏误分析

3.1.1. 考察说明

直到现在, 根据我们的了解, 尚未出现专门负责汉语新词语越译的单位, 也没有出现汉语新词语翻译专用资料。然而, 我们认为, 2019-2022 年汉语新词语越译工作不但有利于越南学生了解到中国各方面的情况, 而且还能够有助于越南汉语学习者目前在学习翻译课程, 也有助于他们毕业以后在相关的工作岗位上, 不会感到陌生。因此, 深入探讨 2019-2022 年汉语新词语越译方法是具有非常大的理论及实践价值。

获得关 2019-2022 年汉语新词语汉译越的可靠资料, 我们拟定从所获的 1109 个新词语中选择出具有 60 个含有汉语新词语句子进行翻译。在选举句子上, 本次调查遵循了这几个原则: 其一; 60 个含有新词语的句子主要来源于中国的一些主流媒体, 如: 人民日报、北京晚报、新京报、新华网、澎湃新闻、光明日报、财经网等。在这些主流媒体中出现的句子具有广泛性和代表性。其二, 综合考虑词义所涉及的社会领域、构词特点、来源等因素进行选词, 以增强代表性和覆盖面, 各领域高频词各占一定比重。为了保证新词语翻译的可靠性我们请 5 位翻译专家进行审定。我们认为, 请他们来审定, 所获得的译文更加可靠的。

为了了解越南学生翻译汉语新词语的偏误, 笔者给高级 (HSK5-6 级) 阶段的河内理工科技学院大专生的大三学生作对这 60 个句子进行翻译, 从而找出偏误, 分析翻译错误的原因并提出一些翻译新词语方法及汉语新词语翻译教学的意见。

3.1.2. 考察结果

本次考察发共放问卷 250 份, 回收 193 份, 其中有效问卷 137 份, 有效问卷回收率为 67.5%。

表 3.1. 越南大学生 2019-2022 年汉语新词语越译偏误统计

领域	翻译句子的数量	偏误数量	偏误比例	排序
政治	8	625	57.03%	4
经济	10	802	58.54%	3
生活	12	1088	66.18%	1
文化教育	10	901	65.58%	2
卫生	5	322	47.01%	5
科技	5	43	6.28%	8
法律	5	303	42.23%	6
环保	5	50	7.30%	7
总计	60	4134	49.68%	

通过表 3.1, 我们可以看到, 翻译偏误比例最高的是生活方面的新词语达到了 66.18%, 其次是文化教育方面, 达到了 65.58%, 这两个方面的偏物比例都超过了 60%, 造成此现象出现的主要原因是, 每年新词语出现的来源多是网络流行、旧词新用、地方语、外来语。而从这些来源中产生的新词语的使用范围最广泛的就是在生活和文化教育方面。到那时受文化差异和国情差异的硬性, 所以大部分学生在翻译时产生比较高的翻译偏误率。

而政治、经济、卫生、科技、环保等方面的新词语翻译误差相对低一些的原因是, 这些方面的新词语的组成多是一些大众广泛所知的事件。但是图标中政治方面新词语的翻译偏误是 57.03%, 经济领域的新词语翻译偏误率是 58.54%, 也都超过了 50%。造成此现象的原因是这两个方面的新词语多是一些词组、短语、短句的缩写或简写, 所以这就造成里学生在翻译上的偏误。

法律方面的新词语翻译偏误率是 42.23%, 卫生方面的新词语翻译偏误率是 47.01%, 虽然未达到 50%但是偏误率也是超过正常水平, 造成上面的现象的

原因是，在法律与卫生方面出现的新词语专业性强，对于这类专业性比较强的词语，学生们平时接触和学习的比较少，所以才出现很大的翻译偏误。

通过分析语料库，我们总结出越南河内理工科技学院中国语言与文化系的三年级学生在翻译 2019-2022 年汉语新词语的过程中主要存在一些偏误，如：原文词义，未作仔细辨析；未补词义，急下译笔；汉越词错误。

表 3.2. 2019-2022 年汉语新词语越译偏误类型

偏误类型		偏误数量	占比	排序
原文词义，未作仔细辨析		2577	62.34%	1
未补词义，急下译笔		943	22.81%	2
汉越词错误	滥用汉越词	324	7.84%	3
	不会用汉越词	275	6.65%	
	用错汉越词	15	0.36%	
总计		4134	100.00%	

2019 年至 2022 年汉语新词语越译偏误类型列表中，造成比较大翻译偏误的类型是原文词义未做仔细辨别。这种翻译偏误的类型所占比例达到 62.34%。造成这种现象的主要原因是，翻译者并没有充分的理解所要翻词语的意思。在汉语中，同样的一个字在不同语言环境下，所表达的意思是不同的。很多学生在翻译时，并没有认真的去辨别或者是没有认真的去理解所要翻译的词语，所以造成了比较大的翻译偏误，这种现象是非常普遍的这种现象，也体现出了翻译者对汉语的词语的基本知识掌握不牢固。

偏误类型的第二种是未补词义，急下译笔。这个偏误类型所占的比例是 22.81%。造成这种情况的主要原因是，翻译者并没有充分地理解词的意思，没有做相关的调查和查阅，仅仅是凭自己的理解或者只看词语表面的所表达的意思，就急于下笔去翻译，才会造成比较大的翻译偏误。在汉语的词义中有些词义是带有一些隐含的意思，并不完全是词语表面所表现出来的意思。

这是与中国的文化背景和一些社会环境及当时的社会背景有关系。翻译者对这反面的知识了解的不充分，才会造成这样的翻译偏误。

第三种翻译偏误是汉越词错误，这个类型包含三点，分别是：滥用汉语词，所占比例是 7.84%；不会用汉越词，所占比例是 6.65%；用错汉越词，所占比例是 6.65%。这三点都提现了翻译者对越南语中的汉越词掌握的不好。越南语中的“汉越词”，是指在越南语里一些由汉语引申而来的汉根词和汉源词。越南语中的汉越词有一点像现代汉语中的古汉语，当前越南的学生对汉越词的学习和掌握不充分，不能很好的、正确的使用汉越词，所以在翻译的过程中会造成一些偏误。

3.1.3. 翻译的偏误类型及分析

3.1.3.1. 原文词义，未作仔细辨析

从越南人进行的翻译角度上看，无论是越译汉还是汉译越，其根本问题都在译者的越-汉语水平或造诣上。越译汉的题型，关键在于理解原文；而汉译越的题型，关键在于如何综合运用所学的汉语知识，将我们原本理解的相当明白的汉语文字，以准确的越南语通顺地表达出来。但是在把汉语新词语翻译成越南语的过程中，译者出错恰恰没有真正掌握，所以致译者犯此种错误的就是译者对原词语的理解不准确，或者是译者的翻译功底有些欠缺。例如：

(1) “两征两退”改革暨 2020 年全国征兵工作电视电话会议 1 月 16 日在京召开, 为广大适龄青年踊跃报名参军, 投身强军伟业 创造良好条件。(2020 年 1 月 17 日《光明日报》)

译文 1: Cuộc cải cách “hai thay đổi và xóa bỏ” và Hội nghị qua điện thoại và truyền hình tuyển quân toàn quốc năm 2020 được tổ chức tại Bắc Kinh vào ngày 16 tháng 1, tạo điều kiện thuận lợi để các thanh niên ở độ tuổi phù hợp tích cực đăng ký nhập ngũ, cống hiến hết mình cho sự nghiệp xây dựng quân đội hùng mạnh. (Nhật báo Quang Minh, ngày 17 tháng 1 năm 2020)

译文 2: Cuộc cải cách “Hai tuyển, hai hưu” và Hội nghị từ xa toàn quốc năm 2020 được tổ chức tại Bắc Kinh vào ngày 16/1, tạo điều kiện để đa số thanh niên ở độ tuổi thích hợp tích cực đăng ký gia nhập quân đội và cống hiến hết mình, vì mục đích lớn lao là củng cố quân đội.(Nhật báo Quang Minh)

译文 3: Cuộc họp truyền hình và điện thoại về cải cách “Hai lần tham gia và hai lần rút lui” công cuộc tuyển quân trên toàn quốc năm 2020 đã được tổ chức tại Bắc Kinh vào ngày 16/1 để khuyến khích các thanh niên đủ tuổi đăng kí tham gia quân đội và đóng góp cho sự phát triển mạnh mẽ của quân đội. Cuộc họp này đã được đăng trên báo Ánh sáng vào ngày 17/1/2020.

译文 4: Cuộc cải cách “hai nghĩa vụ hai lần nghỉ” và hội nghị qua điện thoại và video về công việc nghĩa vụ quân sự quốc gia năm 2020 được tổ chức tại Bắc Kinh vào ngày 16/1. Để tạo điều kiện cho hầu hết thanh niên trong độ tuổi đăng ký nhập ngũ và tham gia nghĩa vụ quân sự củng cố đội quân.(Nhật báo Quảng Ninh, ngày 17 /1/2020)

译文 5: Cuộc cải cách “Hai thuế, hai hưu” và Hội nghị qua điện thoại và video về công tác nghĩa vụ quân sự toàn quốc năm 2020 đã được tổ chức tại Bắc Kinh vào ngày 16 tháng 1, tạo điều kiện tốt cho đông đảo thanh niên đúng độ tuổi đăng ký nhập ngũ và cống hiến hết mình cho sự nghiệp lớn lao là củng cố quân đội. (Nhật báo Quảng Minh, ngày 17 tháng 1 năm 2020).

译文 6: Theo Nhật Báo Quang Minh Cuộc cải cách “2 thuế 2 rút” và hội nghị truyền hình công tác nghĩa vụ quân sự được tổ chức ở Bắc Kinh vào ngày 16.1. Tạo điều kiện cho đại bộ phận thanh niên trong độ tuổi đăng kí nhập ngũ và tham gia nghĩa vụ quân sự.

译文 7: Cuộc cải cách “Hai chiến dịch, hai rút lui” và Hội nghị điện thoại truyền hình về công tác tuyển quân toàn quốc năm 2020 được tổ chức ở Bắc Kinh vào ngày 16.1. Tạo điều kiện cho đại bộ phận thanh niên trong độ tuổi đăng kí nhập ngũ và tham gia nghĩa vụ quân sự. (Báo Quang Minh 17/1/2020)

例（1）的“两征两退”是“一年两次征兵两次退役”的简称”。由于学生不理解其意思，就把它翻译成“hai thay đổi và xóa bỏ”，“Hai tuyển, hai hưu”，“Hai lần tham gia và hai lần rút lui”，“hai nghĩa vụ hai lần nghỉ”，“Hai thuê, hai hưu”，“2 thuê 2 rút”，“Hai chiến dịch, hai rút lui”。这种表达违反“信”的翻译原则。最佳的表达是“**Hai lần tuyển quân và hai lần giải ngũ trong một năm**”。

（2）不断强化政治淬炼，努力提升**政治三力**。（2020年12月28日搜狐网）
译文1：Liên tục tăng cường rèn luyện chính trị, nỗ lực nâng cao ba lực lượng chính trị. (Ngày 28 tháng 12 năm 2020 trên trang web Sohu)

译文2：Tiếp tục tăng cường ổn định chính trị, cố gắng nâng cao chính trị gấp 3 lực lượng. (Sohu công thông tin điện tử TQ- 28/12/2020)

“政治三力”指“政治判断力、政治领悟力、政治执行力”，这组词中的“力”是指能力，但是这里学生翻译成“lực lượng”（力量），意思是不同的。所以应该翻译为“**3 năng lực chính trị**”（*năng lực phán đoán chính trị, năng lực lãnh hội chính trị, năng lực thực thi chính trị*）。

（3）**欧安组织**议会大会没有排除俄罗斯的可能性，但西方国家和乌克兰的尝试将继续下去。（2022年11月26日环球时报）

译文1：“Hội đồng nghị viện OSCE” không loại trừ Nga, nhưng những nỗ lực của phương Tây và Ucraina sẽ tiếp tục.

译文2：“Hội nghị quốc hội” không loại trừ Nga, nhưng những nỗ lực của phương Tây và Ucraina sẽ tiếp tục.

欧安组织是欧洲安全与合作组织，简称“欧安组织”（OSCE），越南语有相当的词语“**Tổ chức An ninh và Hợp tác châu Âu (OSCE)**”。

（4）杭州市政苑小学开展了创意满满的**推普周**系列活动。。（2022年9月22日钱塘晚报）

译文 1: Trường tiểu học Hàng Châu Thị Chính phát động chuỗi hoạt động Tuần Lễ Vàng đầy sáng tạo.

译文 2: Trường tiểu học Chính Uyển thành phố Hàng Châu phát động chuỗi hoạt động đầy tính sáng tạo “tuần lễ tweet”. (Báo buổi tối Tiền Đường, ngày 22 tháng 9 năm 2022)

译文 3: Trường tiểu học Chính Uyển Hàng Châu phát động chuỗi hoạt động “tuần khuyến mãi” sáng tạo. (Báo ngày 22 tháng 9 năm 2022)

译文 4: Trường tiểu học Chính Uyển Hàng Châu ban hành chuỗi hoạt động “tuần lễ khích lệ sáng tạo”. Hoạt động trong buổi sáng hôm nay. (Ngày 22/9/2022)

“推普周”，全称“全国推广普通话宣传周”，中国国务院批准，于每年9月第三周进行推广普通话的活动。由于学生不理解“普”的意思，所以他们翻译成“Tuần Lễ Vàng”、“tuần lễ tweet”、“tuần khuyến mãi”等不准确的译法。按照解释性翻译，笔者将“推普周”译成“**Tuần lễ quảng bá tiếng phổ thông**”。

(5) 今年政府工作报告明确要求，今年要着力培育“专精特新”企业，在资金、人才、孵化平台搭建等方面给予大力支持（2022年3月24日人民资讯）

译文 1: Báo cáo công tác Chính phủ năm nay yêu cầu rõ ràng, trong năm nay cần phải nỗ lực để phát triển các doanh nghiệp “chuyên biệt, tinh tế, đặc biệt, đổi mới” cũng như hỗ trợ mạnh mẽ về vốn, nhân tài và xây dựng nền tảng ươm tạo. (Theo Bản tin Nhân dân ngày 24/2/2022)

译文 2: Báo cáo công tác của chính phủ năm nay yêu cầu rõ ràng. Năm nay tập trung vào việc phát triển các doanh nghiệp “mới chuyên môn hóa và đặc biệt” đồng thời hỗ trợ mạnh mẽ về vốn, nhân tài và xây dựng nền tảng ươm tạo. (bản tin nhân dân ngày 24/3/2022)

译文 3: Báo cáo công tác của Chính phủ năm nay yêu cầu rõ ràng rằng năm nay tập trung nuôi dưỡng “doanh nghiệp sản phẩm chuyên môn độc đáo mới mẻ” hỗ trợ về

vốn, nhân lực và xây dựng nền tảng các lĩnh vực (Thông tin nhân dân này 24 tháng 3 năm 2022).

译文 4: Báo cáo công tác Chính phủ năm nay yêu cầu rõ ràng năm nay tập trung vào việc phát triển các doanh nghiệp “ Chuyên biệt, chuyên biệt và mới” đồng thời hỗ trợ mạnh mẽ về vốn, nhân tài và xây dựng nền tảng ươm tạo (Thông tin nhân dân Nhật Bản này 24 tháng 3 năm 2022).

译文 5: Theo thông tin nhân dân ngày 24 tháng 3 năm 2022, báo cáo công việc của chính phủ năm nay yêu cầu rõ ràng rằng chúng ta nên tập trung vào việc phát triển các doanh nghiệp “chuyên nghiệp- tinh tế- đổi mới” trong năm nay và cung cấp hỗ trợ mạnh mẽ về vốn, nhân tài và xây dựng nền tảng ươm tạo.

译文 6: Trong báo cáo công tác của Chính phủ năm nay đã rõ ràng đề xuất rằng năm nay cần tập trung đầu tư mạnh mẽ vào việc phát triển các doanh nghiệp “chuyên ngành, chất lượng” và dựng nền tảng về vốn, nhân tài và hệ thống áp ủ, Theo tin tức nhân dân ngày 24/3/2022 cho biết.

所谓“专精特新”就是专业化、精细化、特色化、新颖化优势的中小企业。翻译成越南语要保持 4 个特点，但是很多学生不能保证这个要求，他们以为“mới chuyên môn hóa và đặc biệt”、“Chuyên biệt, chuyên biệt và mới”、“doanh nghiệp sản phẩm chuyên môn độc đáo mới mẽ”、“chuyên nghiệp- tinh tế- đổi mới”、“chuyên ngành, chất lượng”。除此以外也有学生翻译成“chuyên biệt, tinh tế, đặc biệt, đổi mới”，虽然提到 4 个特点但是意思不准确。因此，笔者将其译成“**chuyên môn hoá, chính xác hoá, đặc sắc hoá và đổi mới sáng tạo**”。

(6) 中国经济量增质升 实现“十四五”良好开局 (2021 年 2 月 5 日新华社)

译文: Trích Tân Hoa Xã ngày 5/2/2021, nền kinh tế Trung Quốc tăng trưởng về quy mô và chất lượng cao, đạt được khởi đầu tốt cho giai đoạn “Năm thứ 14”.

“十四五”是指“第十四个五年（2021-2025年）”，但是译者不了解这个意思，所以在翻译过程中把此词翻译成“Năm thứ 14”，意思完全不正确。

这里应该译成“**Kế hoạch 5 năm lần thứ 14**”

(7) 如果中国不实行“动态清零”方针，按照中国的人口密度、人口结构，疫情蔓延开来势必造成人民生命、财产更严重损失，其所带来的公共卫生风险难以估量。（2022年11月10日新华社）

译文 1: Chính sách “Giải phóng mặt bằng năng động”. Theo mật độ dân số và cơ cấu dân số của Trung Quốc, sự lây lan của dịch bệnh chắc chắn sẽ gây ra những thiệt hại nghiêm trọng hơn về tính mạng và tài sản của người dân, đồng thời khó có thể ước tính những rủi ro về sức khỏe cộng đồng mà nó mang lại. (Xã hội, ngày 10 tháng 11 năm 2022)

译文 2: Theo chính sách “thanh toán bù trừ động”, theo mật độ dân số và cơ cấu dân số của Trung Quốc, sự lây lan của dịch bệnh chắc chắn sẽ gây ra những thiệt hại nghiêm trọng hơn về tính mạng và tài sản của người dân, đồng thời những rủi ro về sức khỏe cộng đồng mà nó mang lại là không thể đo lường được. Tân Hoa Xã, ngày 10 tháng 11 năm 2022.

译文 3: Chính sách “dọn dẹp tự động” căn cứ vào mật độ dân số và cơ cấu dân số của Trung Quốc, sự lây lan của dịch bệnh chắc chắn sẽ gây ra những thiệt hại nghiêm trọng hơn về tính mạng, tài sản của người dân. Những rủi ro sức khỏe cộng đồng mà nó gây ra là không thể đo lường được. (Theo Tân Hoa xã 10/11/2022)

译文 4: Phương châm “thanh toán bù trừ tự động”, dựa vào mật độ dân số, kết cấu dân số của trung quốc, sự lây lan của dịch bệnh dẫn đến tổn thất nghiêm trọng về tính mạng con người và tài sản, đồng thời khó có thể ước tính những rủi ro về vệ sinh cộng đồng mà nó mang lại. (Tân hoa xã ngày 10/11/2022).

例（7）“动态清零”是指当出现本土病例时，通过综合防控措施实现快速扑灭疫情。这个词跟疫情有关，译者翻译为“Giải phóng mặt bằng năng động”、“thanh toán bù trừ động”、“dọn dẹp tự động”、“thanh toán bù trừ

tự động” 也不保证“信”的原则。所以，笔者建议译为” **Chính sách Zero-Covid**”。

(8) 疫情严重期间，“云购物”、“云娱乐”、“云旅游”等各类“云经济” 逆势崛起，成为保障居民生活休闲、文化娱乐、寻医问诊等各方面需求的重要力量。（2020年6月12日《经济日报》）

译文 1: Theo nhật báo kinh tế đưa tin ngày 12 tháng 6 năm 2020 ,trong thời kì dịch bệnh nghiêm trọng , có nhiều loại hình “kinh tế đám mây” đi ngược xu hướng như “mua sắm đám mây”, “giải trí đám mây”, “du lịch đám mây” , trở thành lực lượng quan trọng trong việc đảm bảo nhu cầu của dân cư về cuộc sống, văn hóa và giải trí , tư vấn y tế và các phương diện khác .

译文 2: Theo tin từ thời báo kinh tế ngày 12/06/2020 , trong thời kỳ dịch COVID-19 bùng phát, nhiều “nền kinh tế đám mây” khác nhau như “mua sắm trên đám mây”, “giải trí trên đám mây” và “du lịch trên đám mây” đã đi ngược xu hướng và trở thành lực lượng quan trọng trong việc đảm bảo nhu cầu cuộc sống và giải trí của cư dân , văn hóa và giải trí, tư vấn y tế và các khía cạnh khác.

(9) 从实景式的毕业照换成了“云毕业照”，变化的是形式，不变的是毕业纪念。（2020年5月8日《南方日报》）

译文 1: Từ ảnh tốt nghiệp thực tế ngoài đời thực , trở thành "ảnh tốt nghiệp đám mây", về mặt hình thức thì có sự thay đổi, nhưng kỉ niệm của ngày tốt nghiệp thì không. (8/5/2020 Nguồn báo phương Nam).

译文 2: Từ lấy cảnh thực để chụp ảnh tốt nghiệp cho tới đổi sang “ảnh tốt nghiệp trên mây”, hình thức có thể thay đổi nhưng kỉ niệm tốt nghiệp không hề thay đổi (Nam Phương Nhật Báo - 8/5/2020)

(10) 国际青少年运动与健康教育系列活动吸引千万人次“云参与”（2021年8月4日新华社）

译文: Chuỗi hoạt động thể thao, giáo dục sức khỏe thanh thiếu niên quốc tế thu hút hàng chục triệu người “tham gia trên đám mây” (4/8/2021 Theo Tân Hoa xã)

例（8）、例（9）和例（10）“云购物”、“云娱乐”、“云旅游”、“云经济”、“云毕业照”、“云参与”的“云”不是天上的一种事物，而是“网络的、线上的”。但是由于学生们对这个词不理解，所以把这6个新词语译错了。最佳表达为“**mua sắm online**”、“**giải trí online**”、“**du lịch online**”、“**dịch vụ online**”、“**ảnh chụp tốt nghiệp Online**”及“**tham gia online**”。

（11）“甘蔗男”在感情开始的初期，他们会用各种甜言蜜语伪装自己，等俘获姑娘芳心后，甘蔗男就会露出渣渣本质，令人食之无味，主动弃之。

（2019年5月8日网易网）

译文1: Khi bắt đầu một mối quan hệ “đàn ông mía” thường rất ngọt ngào, họ sẽ nguy trang bằng dùng các loại từ ngữ đường mật, sau khi đã chiếm được trái tim của bạn gái, hấn sẽ dần tiết lộ bản chất thật của mình cặn bã, vô vị và chủ động từ bỏ bạn gái đó. (Theo trang mạng NetEase.com, ngày 8 tháng 5 năm 2019).

译文2: “Trai mía” khi bắt đầu một mối quan hệ, sẽ dùng những lời ngọt ngào để che dấu bản chất của mình, sau khi chiếm được trái tim của người phụ nữ, người đàn ông sẽ lộ bản chất thật của mình, khiến người khác chán ghét và rời bỏ họ.

“甘蔗男”指的是一个自私、苛刻、不负责任、玩弄他人感情的男人。如果翻译成“đàn ông mía”或者“trai mía”就表达不出来其的本意。所以笔者认为要翻译成: Trong giai đoạn đầu của một mối quan hệ, “đàn ông thích đùa giỡn tình cảm” sẽ dùng đủ mọi lời nói ngọt ngào để chiếm được trái tim cô gái, sau đó, hấn sẽ bộc lộ bản chất xấu xa, khiến các cô gái cảm thấy chán nản và chủ động rời xa. (NetEase ngày 8 tháng 5 năm 2019)

（12）“双十一守岁”的现象，说明如今的网购越来越火热，但是其中也有很多不理智消费的行为，大家还是应该理性购物，量力而行。（2019年12月24日《今晚报》）

译文1: Hiện tượng “tuổi đôi mươi” cho thấy rằng mua sắm trên mạng càng trở nên phổ biến trong ngày nay, nhưng cũng có nhiều hành vi tiêu dùng không lí trí, mọi

người vẫn nên mua sắm hợp lý, hành động theo khả năng của mình. (Theo tin tức buổi tối ngày 24 tháng 12 năm 2019).

译文 2: Hiện tượng “Mạng Tuổi Teen” cho thấy rằng mua sắm trên mạng càng trở nên phổ biến gần đây, nhưng cũng có nhiều hành vi tiêu dùng thiếu cân nhắc, mọi người nên mua sắm hợp lý, chi trả theo khả năng của mình.

“双十一守岁”指人们在双十一（11月11日）到来那天一直不睡，等待零点时在网络上抢购商品。学生翻译成“tuổi đôi mươi”、“Mạng Tuổi Teen”，意思是完全不正确。所以应该译为“**thức đêm săn sale ngày 11 tháng 11**”。

(13) 房贷利率首次“换锚”后，北京个人住房贷款利率的水平为首套住房不低于 5.4%，二套住房不低于 5.9%，相比新政前仅分别提升了 0.01 个百分点和 0.02 个百分点。(2019 年 10 月 8 日《北京晚报》)

译文 1: Sau khi tỷ lệ lãi suất thế chấp "thay đổi neo", lãi suất thế chấp nhà ở cá nhân ở Bắc Kinh là ít nhất 5,4% đối với nhà ở thế chấp lần đầu, đối với lần thứ 2 ít nhất là 5,9%. So với chính sách áp dụng mới thì chỉ tăng 0,01 và 0,02% (tin tức buổi tối Bắc Kinh ngày 8/10/2019)

译文 2: Lãi suất cho thuê nhà ở cá nhân tại Bắc Kinh sau lần đầu tiên “Thay đổi điều khoản” mức lãi xuất người vay phải chịu khi thuê nhà ở Bắc Kinh không dưới 5,4%. Với căn hộ thì không dưới 5,9% so với trước thỏa thuận mới chỉ tăng lần lượt 0,01 điểm phần trăm và 0,02 điểm phần trăm. Ngày 8/10/2020 theo <Tin tức buổi tối Bắc Kinh>

译文 3: Sau lần “thay đổi cán cân” đầu tiên về lãi suất thế chấp, lãi suất cho vay mua nhà cá nhân ở Bắc Kinh không dưới 5,4% đối với ngôi nhà đầu tiên và không dưới 5,9% đối với ngôi nhà thứ hai, chỉ là 0,01 điểm phần trăm và 0,02 điểm phần trăm tương ứng cao hơn so với trước Thỏa thuận mới. điểm phần trăm. (Bản tin buổi tối Bắc Kinh, ngày 8 tháng 10 năm 2019)

译文 4: Sau khi lần đầu tiên “chuyển đổi neo”, mức lãi suất cho vay mua nhà cá nhân tại Bắc Kinh là không thấp hơn 5,4% đối với căn hộ chung cư đầu tiên và không

thấp hơn 5,9% đối với căn hộ chung cư thứ hai. So với trước khi áp dụng chính sách mới, mức lãi suất chỉ tăng lần lượt 0,01% và 0,02%.

因为从字面上了解“锚”，所以很多学生翻译成“thay đổi neo”、“chuyển đổi neo”。这样不能表达准确这个词的意思。“换锚”指的是换定价基准，所以笔者将其译成“**điều chỉnh mức lãi suất thế chấp**”。

(14) 事实上，所谓“直播带货”和传统的电视购物本质是一样的，都是一种营销手段，只不过在新的网络环境下有了新的表现形式。(2019年11月11日《人民日报》)

译文 1: Trên thực tế, cái gọi là “phát trực tiếp” cũng giống như mua sắm truyền hình truyền thống. tất cả chúng đều là thủ đoạn marketing, chỉ FRA nhưng có một hình thức biểu hiện mới trong môi trường mạng mới. (Theo nhân dân Nhật báo, ngày 11 tháng 11 năm 2019).

译文 2: Trên thực tế cái gọi là “LIVE” cũng giống như mua sắm truyền thống .Tất cả chúng đều là thủ đoạn MarKetTing,FRA chỉ một hình thức biểu hiện mới trong môi trường mạng.Theo <Báo nhân dân Nhật 11/11/2019.

(15) “村播”项目已覆盖 31 个省区市的 270 个县，帮助贫困县产品打响品牌、打开销路。(2019年9月20日《人民日报》)

译文 1: Dự án “truyền bá thôn” đã bao phủ 270 huyện ở 31 tỉnh, khu tự trị và thành phố, nhằm giúp các huyện nghèo khó phát triển thương hiệu và mở cửa bán hàng. (Theo nhân dân Nhật báo, ngày 20 tháng 9 năm 2019).

译文 2: Dự án “phát thanh viên làng” đã phủ sóng 270 huyện thuộc 30 tỉnh thành, đã giúp các sản phẩm của các huyện nghèo xây dựng được thương hiệu và mở rộng bán hàng (nhật báo nhân dân 20/9/2019)

译文 3: Dự Án “Quảng bá thôn” đã mở rộng ra 270 huyện ở 31 tỉnh thành ,khu tự trị và thành phố ,nhằm giúp các huyện nghèo khó phát triển thương hiệu và mở cửa bán hàng .Theo <Báo nhân dân Nhật 20/9/2019>.

随着技术的不断进步和市场的持续扩大，直播形式将在多个方面发挥更加重要的作用，为人们的生活带来更多便利和乐趣。“直播带货”是直播娱乐行业在直播的同时带货，由主播在直播间里推介；“村播”指主播们通过网络直播平台，向广大网友推介农产品或者农副产品，助力当地农产品销售。学生把其译成“phát trực tiếp”、“LIVE”、“truyền bá thôn”、“phát thanh viên làng”、“phát thanh viên làng”，这些翻译不能准确地表达这两词的意思。笔者建议，这两个新词语译成“**livestream bán hàng**”、“**Livestream ở nông thôn**”。

总之，翻译不等于填空，不能用某一个固定的越南语词去填充某一个固定的汉语词。因为任何一个单词一旦构成词组或用在句子之中，它就处在一个特定的语境当中，而不同的语境又赋予这个不同的意义。因此，词义的选择与辨别是翻译的重要一环，能否在恰当的地方选择恰好的词汇是衡量翻译质量看得见摸得着的标准。

3.1.3.2. 未补词义，急下译笔

汉语新词语有一部分采用缩略型构词，在汉越翻译时，需先在译文中增补一些原文中没有的词语，即补全词义，才能落笔翻译。所谓补全词义，实际上就是将原文中的“隐含成分”表达出来，这些“隐含成分”有语义上的、政治文化背景上的。增词不但不违背“信”的翻译原则而且可以使译文确切，达意清楚，文理通顺。

(16) 不断强化政治淬炼，努力提升“政治三力”(2020年12月28日搜狐网)
 译文: Tiếp tục tăng cường ôn hòa chính trị phân đấu hoàn thiện 3 năng lực chính trị
 “政治三力”是指政治判断力、政治领悟力、政治执行力。在翻译成越南语过程中，译者只把字面翻译出来“ba năng lực chính trị”。越南读者很难懂得，所以要加上解释: Không ngừng rèn luyện, nâng cao “3 năng lực chính trị” (năng lực phán đoán chính trị, năng lực lĩnh hội chính trị, năng lực thực thi chính trị)
 (Sohu.com, 28/12/2020)

(17) 推动商务高质量发展，落实中央经济工作会议部署，全面深化改革、扩大开放，做好“一促两稳”。（2019年12月18日中国金融新闻网）

译文: Trích mạng Tin tức Tài chính Trung Quốc ngày 18/12/2019, thúc đẩy phát triển kinh doanh chất lượng cao, thực hiện chỉ thị của Hội nghị kinh tế Trung ương, tiến hành cải cách toàn diện, mở cửa mở rộng và thực hiện "một đẩy mạnh, hai ổn định".

例中的“一促两稳”是“促销费、稳外贸、稳外资”，如果不能加译读者不能理解这个政策。所以最佳翻译是: Thúc đẩy phát triển doanh nghiệp chất lượng cao, triển khai Hội nghị công tác kinh tế Trung ương, cải cách mở cửa sâu rộng, toàn diện, làm tốt “một thúc đẩy, hai ổn định” (*Thúc đẩy tiêu dùng, ổn định thương mại, ổn định vốn đầu tư nước ngoài*). (Mạng tin tức tài chính Trung Quốc, ngày 18 tháng 12 năm 2019)

(18) 重点支持既促消费惠民生又调结构增后劲的“两新一重”建设，体现了以供给侧结构性改革为主线，以扩大内需为战略基点，以民生为导向的要求。（2020年6月4日《人民日报》）

译文 1: Tập trung vào việc xây dựng “hai mới một trọng” nhằm thúc đẩy tiêu dùng mang lại lợi ích sinh kế cho người dân mà còn điều chỉnh cấu trúc tăng tiềm năng. Nó được phản ánh, lấy cải cách cơ cấu phía cung làm đường dây chính, mở rộng nhu cầu trong nước làm cơ sở chiến lược và sinh kế của người dân làm định hướng. (Theo báo nhân dân, ngày 4 tháng 6 năm 2020).

译文 2: Tập trung vào việc hỗ trợ xây dựng “Hai việc mới và một việc quan trọng” để thúc đẩy tiêu dùng và mang lại lợi ích cho những nhu cầu của người dân và tăng cường cơ cấu, phản ánh các yêu cầu định hướng đổi mới của người dân với cải cách cơ cấu bên Cung là đường dây chính và mở rộng nhu cầu trong nước đó là điểm cơ sở chiến lược. Theo Báo nhân dân Nhật 4/6/2020.

“两新一重”也就是两个“新”和一个“重”，分别是新型基础设施、新型城镇化，以及交通、水利等重大工程。在翻译成越南语过程中，译者只翻译成“hai mới một trọng”、“Hai việc mới và một việc quan trọng”，这时越南读

者很难懂得，所以要加上解释： Chú trọng xây dựng “**Hai mới một quan trọng**” (*xây dựng cơ sở hạ tầng mới, xây dựng đô thị hoá mới, xây dựng công trình quan trọng về giao thông, thủy lợi*) không chỉ thúc đẩy tiêu dùng, mang lại lợi ích cho người dân mà còn điều chỉnh kết cấu để tăng sức bền cho nền kinh tế, điều này phản ánh yêu cầu lấy cải cách cơ cấu bên cung làm trọng điểm, lấy việc mở rộng nhu cầu tiêu dùng trong nước làm cơ sở chiến lược và phải đáp ứng được nhu cầu của người dân. (Nhân dân Nhật báo ngày 4 tháng 6 năm 2020)

(19) 国家广电总局宣布开展为期一个月的网络综艺节目专项排查整治，希望这些措施的开展，能斩断资本背后操弄的黑手，从源头根治“九漏鱼”现象，净化网络娱乐生态（2021年8月14日光明网）

译文 1: Cục Phát thanh, Điện ảnh và Truyền hình Nhà nước công bố cuộc điều tra đặc biệt kéo dài một tháng và chấn chỉnh các chương trình tạp kỹ trực tuyến, hy vọng rằng việc thực hiện các biện pháp này có thể loại bỏ được hoàn toàn những thành phần tham ô, tham nhũng đằng sau những việc thao túng ăn chặn vốn, từ đó loại bỏ triệt để hiện tượng “rò rỉ vốn”, và sànlọc lại hệ sinh thái giải trí trực tuyến. (14/8/2021 Theo mạng Quảng Minh)

译文 2: Mạng Quảng Minh ngày 14 tháng 8 năm 2021, Cục Phát thanh, Điện ảnh và Truyền hình Nhà nước công bố, triển khai điều tra chấn chỉnh các chương trình tạp kỹ trực tuyến trong vòng một tháng, hy vọng rằng thực hiện các biện pháp này có thể loại bỏ những người đứng sau việc thao túng tư sản và loại bỏ “9 rò rỉ” để thanh lọc hệ sinh thái Showbiz.

译文 3: Cục Quản lý Phát thanh, Điện ảnh và Truyền hình Nhà nước công bố một cuộc điều tra đặc biệt kéo dài một tháng và chấn chỉnh các chương trình tạp kỹ trực tuyến, hy vọng việc thực hiện các biện pháp này có thể cắt đứt những bàn tay đen đằng sau thao túng vốn, loại bỏ triệt để hiện tượng “con cá lọt lưới chín năm giáo dục bắt buộc” thanh lọc hệ sinh thái giải trí trực tuyến (nguồn Internet Quang Minh ngày 14 tháng 8 năm 2021)

译文 4: Cục Quản lý Phát thanh, Điện ảnh và Truyền hình Nhà nước công bố một cuộc điều tra và chấn chỉnh các chương trình tạp kỹ trực tuyến trong thời gian 1 tháng, từ đó hy vọng việc thực hiện các biện pháp này có thể cắt đứt các thế lực đằng sau thao túng vốn, xoá bỏ triệt để hiện tượng “dấu dốt” thanh lọc hệ sinh thái giải trí trực tuyến (nguồn Internet Quang Minh ngày 14 tháng 8 năm 2021)

例 (19) 的 “九漏鱼” 意思是指九年义务教育的漏网之鱼, 也就是指没有完成小学和初中的九年义务教育的人。多用来比喻文化程度较低的艺人。由于学生不理解这词, 把它译成 “rò ri vốn”、 “9 rò ri”、 “con cá lọt lưới chín năm giáo dục bắt buộc”、 “dấu dốt”。笔者提出翻译方案: Tổng cục phát thanh truyền hình Quốc gia (Trung Quốc) công bố cuộc điều tra đặc biệt để chấn chỉnh các chương trình tạp kỹ trực tuyến trong vòng 1 tháng, hy vọng biện pháp này có thể cắt đứt những thế lực đen tối phía sau thao túng vốn, loại bỏ tận gốc hiện tượng “nghệ sĩ chưa tốt nghiệp cấp 2” để góp phần thanh lọc hệ sinh thái giải trí trực tuyến (Quang Minh.Net, ngày 14 tháng 8 năm 2021)

3. 1. 3. 3. 汉越词的错误

汉越词在越南语词汇系统中大约占 60%, 汉越词系统目前是与汉语和汉字接触的桥梁。从事汉越翻译工作时若能灵活运用汉越词, 将会让译文内容更加精准, 与原文更为对等。但如汉越词使用错误, 将造成译文内容难懂、模糊, 甚至使读者完全不懂译文的意义。本研究将译本词汇使用错误进行分类后, 有关汉越词使用的错误, 包含滥用汉越词、不会运用汉越词、用错汉越词等三个类型。

a. 滥用汉越词

滥用汉越词指的是译文所使用的汉越词, 在越南语中其实有更符合文意的纯越语词能清楚地表达原文的意思, 而滥用的汉越词在越南语、汉语之间的意义存在差异, 因此反而造成译文难懂、不正确、不自然。

(20) “三区三州” 是国家层面的深度贫困地区, 自然条件和经济条件都较差, 为了打赢脱贫攻坚战 (2022 年 4 月 1 日人民网)。

例（20）的“三区三州”指的是指西藏自治区和青海、四川、甘肃、云南四省藏区及南疆的和田地区、阿克苏地区、喀什地区、克孜勒苏柯尔克孜自治州四地区；“三州”是指四川凉山州、云南怒江州、甘肃临夏州。翻译成“Tam khu tam châu”很难形容，所以这里应该翻译成“ba khu ba châu”比较妥当。

（21）国家广电总局宣布开展为期一个月的网络综艺节目专项排查整治，希望这些措施的开展，能斩断资本背后操弄的黑手，从源头根治“九漏鱼”现象，净化网络娱乐生态（2021年8月14日光明网）

译文：Cục Phát thanh, Điện ảnh và Truyền hình Nhà nước công bố cuộc điều tra đặc biệt kéo dài một tháng và chấn chỉnh các chương trình tạp kỹ trực tuyến, hy vọng rằng việc thực hiện các biện pháp này có thể loại bỏ được hoàn toàn những thành phần tham ô, tham nhũng đằng sau những việc thao túng ăn chặn vốn, từ đó loại bỏ triệt để hiện tượng “cửu lậu ngư”, và sànlọc lại hệ sinh thái giải trí trực tuyến. (14/8/2021 Theo mạng Quảng Minh)

“九漏鱼”指的是“九年义务教育的漏网之鱼”的简写，是网友用来形容一个人素质低下隐晦说法，经常用来比喻文化程度较低的艺人。如果翻译成“cửu lậu ngư”就给读者一个模糊概念。因此正确的译法是“nghệ sĩ chưa tốt nghiệp cấp 2”。

（22）“素质三连”是一个网络上经常用到的流行词语，说白了就是骂脏话的一个比较委婉的说法，源自于电竞圈主播时喜欢用攻击性语言机关枪一样的攻击别人（2022年4月14日网易）

译文：“Tố chất tam liên” là một từ phổ biến thường được sử dụng trên internet. Nói thẳng ra, đó là một câu nói tục tĩu của những lời chửi thề, nó xuất phát từ người dẫn chương trình thể thao điện tử thích dùng súng máy ngôn ngữ hung hãn để tấn công người khác. (Theo NetsEase, ngày 14 tháng 4 năm 2022).

所谓的“素质三连”其实就是骂脏话的一个比较委婉的说法，学生翻译成“Tố chất tam liên”使读者很难形容这个词。笔者提出“chửi ba thể hệ”这翻译方法。

(23) 澳门土地面积 30 多平方公里，人口 60 余万，只不过相当于内地大城市的一个区，但语言状况却非常丰富多彩，多种语言在这里互通使用，“三文四语”在澳门地区和谐相处，程祥徽之状。(2021 年 8 月 9 日参考网)

译文：Ma Cao có diện tích đất liền 30 km² và dân số hơn 600.000 người, chỉ tương đương một quận của một thành phố lớn, nhưng ngôn ngữ ở đây lại vô cùng phong phú và đa dạng, “Tam văn tứ ngữ” cùng tồn tại ở Macao. (9/8/2021 Nguồn tham khảo mạng)

例(23)的“三文”是中文、英文、葡文；“四语”是指“普通话、粤语、英语、葡语。这里如果用汉越词来表达很难理解，所以应该翻译成“**Ba loại chữ viết, bốn loại ngôn ngữ**”。

从统计结果上看，我们发现，滥用汉越词之翻译错误是最常出现在汉译越的翻译错误。从上述的例子所分析可以发现，虽然汉越词的比例多，但不见得每一个汉语词汇都可以直接用汉越词来翻译，反而应该用纯越南语来表达。滥用汉越词将造成译文内容不容易了解，不符合译文的语言使用逻辑、未达到精准度等问题。

b. 不会运用汉越词

不会运用汉越词跟“滥用汉越词”是完全相反的错误，译文用与原文相对应的汉越词直接翻译，就可以完整且清楚地表达原文的意思，但译者却用其他不适合的解释方式，没有完全把原文的意思表达出来，造成译文内容不完整、错误或与原文内容不对等。

(24) 十九大报告指出，农业农村农民问题是关系国计民生的根本性问题，必须始终把解决好“三农”问题作为全党工作的重中之重，实施乡村振兴战略。(2022 年 9 月 15 日新华社)

译文 1: Báo cáo của đại hội toàn quốc lần thứ 19 của Trung Quốc chỉ ra rằng, vấn đề nông nghiệp, nông dân, nông thôn là vấn đề cơ bản liên quan đến kinh tế quốc dân và sinh kế của người dân. Chúng ta phải luôn luôn thực hiện nhiệm vụ giải quyết vấn đề “**ba nông thôn**” là vấn đề ưu tiên hàng đầu trong công tác toàn đảng và thực hiện chiến lược “**tái thiết kế nông thôn**”

“三农”是指“农业、农村、农民”，学生翻译成“**ba nông thôn**”意思不准确，这里可以翻译成“tam nông”或者直接翻译成“nông nghiệp, nông thôn, nông dân”。“乡村振兴”的振兴在越南语有相当意思的汉越词“chấn hưng”，但译文里却用“tái thiết kế”一词，指“再设计”，跟原文索要表述的意思不对等。

(25) “创信融”平台由中国人民银行营业管理部和中关村管委会 联合打造，将为小微企业发展和科技创新创业提供金融方面的帮助。(2020年9月20日《新京报》)

译文 1: Trích báo Tân Kinh ngày 20/9/2020, nền tảng "Chương trình Sáng tạo và Tín dụng" được phát triển bởi Sở Quản lý Kinh doanh của Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc và Ủy ban Quản lý Khu công nghệ Công giáo Trung Quốc, sẽ cung cấp hỗ trợ tài chính cho phát triển doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ khởi nghiệp và đổi mới công nghệ.

译文 2: Theo báo Bắc Kinh đưa tin ngày 20 tháng 9 năm 2020 , nền tảng “chính sách hỗ trợ khởi nghiệp” được sáng lập bởi Cục quản lý doanh nghiệp Ngân hàng nhân dân Trung Quốc và Ủy ban quản lý Trung Quan thôn , để cung cấp hỗ trợ các doanh nghiệp nhỏ, siêu nhỏ phát triển cũng như đổi mới công nghệ và khởi nghiệp .

译文 3: Theo tin từ thời báo kinh tân ngày 20/9/2020 , nền tảng của nền tảng "sáng tạo và hợp tác" bởi quản lý kinh doanh của ngân hàng nhân dân trung quốc và ủy ban quản lý Trung Quan Thôn, sẽ cung cấp trợ giúp tài chính cho sự phát triển của các doanh nghiệp nhỏ và vi mô và sự đổi mới công nghệ và kinh doanh.

“创新融”是“创新、信用、融资”的合称，是中国人民银行联合中关村管委会推出的企业融资综合性服务平台。因为它是一个中国平台的名字，所以在翻译时，应该使用汉越词 *Nền tảng “Sáng Tín Dung ” (Sáng tạo, Tín dụng, Cấp vốn)*。

(26) “九章二号”是构建了 113 个光子、144 模式的量子计算原型机，完成对用于演示“量子计算优越性”的高斯玻色取样任务的快速求解，求解速度比目前全球最快的超级计算机快 10 的 24 次方倍。(2022 年 10 月 28 日新华网)
 译文：“Chương 9 số 2” là cấu trúc của 113 photon và 144 chế độ tính toán lượng tử, đã hoàn thành nhiệm vụ lấy mẫu Gaussian Bose dùng để chứng minh “tính ưu việt của điện toán lượng tử” Giải nhanh gấp 10 lần siêu máy tính nhanh nhất thế giới. (Tân Hoa xã, ngày 28 tháng 10 năm 2022)

“九章二号”是量子计算原型机名字，翻译时应该直接用一组汉越词来表达“Cửu Chương 2”。译者译成“Chương 9 số 2”根源玩所表达的意思不对等。

(27) 不论是讲话、写文章、作调研报告还是参与文件起草，在我们的日常工作中处处都体现着“文风”。(2021 年 5 月 12 日澎湃新闻)

译文：Dù là diễn thuyết, viết văn, làm báo cáo nghiên cứu hay tham gia soạn thảo tài liệu, “phong cách văn hóa” đều được thể hiện ở mọi lúc, mọi nơi trong công việc, cuộc sống hàng ngày của chúng ta. (12/5/2021 Theo cơ quan báo chí tung trào)

原文的“文风”就是文章所体现的思想作风，或文章写作中某种倾向性的社会风气及作者语言运用的综合反映。“文风”在越南语有相当意思的汉越词“**Văn phong**”。这是最精粹的翻译。但是译文里却用“*phong cách văn hóa*”（文化风格），意思完全不一样。

c. 用错汉越词

用错汉越词与上述的型态不同，指虽然译文会运用汉越词来表达原文的意思，但汉越词不正确的使用会造成译文内容不清楚、无法传达原文的意思，使读者不能理解或理解错误。

(28) 庆祝中国共产党成立100周年“七一勋章”颁授仪式在北京人民大会堂金色大厅隆重举行。(2021年6月29日中国政府网)

译文: Lễ trao tặng “**huy chương ngày 1/7**” kỉ niệm 100 năm thành lập đảng cộng sản Trung Quốc tại sảnh vàng của tuần lễ đường Nhân Dân ở Bắc Kinh (mạng lưới chính phủ Trung Quốc, ngày 28/6/2021)

“勋章” (汉越词: Huân chương), “徽章” (汉越词: Huy chương) 由于译者分不清和两个词的区别, 所以在翻译时把“Huân chương”译成“Huy chương”, 使原词的意思没有表达正确。

(29) 武汉火神山和雷神山两所医院, 以奇迹般的“火雷速度”迅速建成交付, 一座座方舱医院投入使用。(2020年2月20日人民网)

译文: Bệnh viện Vũ Hán Hồng Sơn và Lôi Sơn được xây dựng và bàn giao nhanh chóng với tốc độ "hỏa tiễn" kỳ diệu, các bệnh viện đã chiến lần lượt đi vào hoạt động.

“火神山”和“雷神山”是两所2020年新冠疫情期间仅用10天时间在武汉市建成的医院。因为这是医院的名字, 翻译名字时应该使用汉越词。这里译者用不对等的汉越词“Hồng Sơn”和“Lôi Sơn”, 所以笔者建议译成“Hoà Thần Sơn”、“Lôi Thần Sơn”。

汉越词是汉越翻译工作的优势, 懂得运用汉越词来翻译原文相对应的汉语词将提高译文的品质; 相反的, 如果不会运用汉越词, 容易造成翻译内容不顺畅、跟原文内容不对等, 没有完全表达出原文的意思等问题。

3.1.4. 汉语新词语越译错误的原因

3.1.4.1. 汉语新词语的数量增多, 以及新词语教学材料的短缺

语言的变化和发展是社会、人类认知、语言政策等多方面发展或变化的结果。疫情发生以来, 汉语一直在不断发展和变化。有的词语消失了, 有的词消失了再复活, 有的词义发生了变化还有的词逐渐进入了汉语词汇系统, 作为语言变化的重要组成部分。从我们在第二章所统计, 2019-2022年出现的新词语分别是247、262、310和290个, 因此可以发现新词语日益增多。

新词语的教学目前还没有大幅度展开。在第二语言词汇的教学中，因为词汇的数量庞大，教学任务较重，新词语的教学往往被忽略。并且，因为新词语更新速度较快，时效性不确定，这些都成为新词语课程开设的阻力。另外，新词语的组成有的有规律，有的却完全无规律可循，在教学上有一定的难度。再者，根据交际的必要性，新词语的使用并不是必须的，它们只在一定的环境下以及语境下使用，那么相比一些常用词汇来讲，新词语的教学就显得不那么重要了。另一方面，新词语的教学往往需要有一定的词汇基础，不适合连基本语法和最基本的词汇都还没有学习的初学者，新词语中一词多意的情况较多，谐音的情况也较多，虽然新词语是有趣的，能够吸引学生的注意力和兴趣，但是新词语的学习因为自身的难度问题，对学生的汉语水平就提出了一定要求。新词语的数量日益增多但是在新词语教学中，课程的设置较少外，专业性的教材也非常少也影响到学生翻译新词语的效果。

3.1.4.2. 学生对新词语缺乏语言知识及缺少翻译训练

从上述错误分析中可得知，学生所掌握的汉语和越南语相关的语言知识不够充分。因此，学生虽然了解原文的意思，但表达上还存在一定的难度，即他们没能够选用恰当词语是常见的。学生的翻译能力、翻译经验、语言能力等在没有完整的保证的情况下，再加上上译本第三方专业单位进行审查，就被直接使用。这些译本的内容通常会出现火灾错误，导致读者对要传达的内容无法理解或产生错误。

译者就是从事翻译活动的人，在翻译活动中具有两种属性。一方面，译者是翻译活动的主体，能在翻译活动中发挥能动性和创造性，另一方面，译者也有被动的一面，他的翻译不能是任意而为，而要接受语言规律、社会文化等客观实际的制约。作为翻译的主体，译者有他特定的翻译目的，他决定选择什么样的原语文本，采取什么样的翻译策略和翻译方法，怎样解决翻译中的困难等，译者的主体性直接影响翻译的过程和翻译的结果。同时，每个译者都有自己的思维方式、性格特征、文化背景、语言能力、知识储备、生

活经历等等，这些因素都会在译者的翻译活动中产生一定的影响。本文的译者是大学3年级的学生，他们的主体性在于，他们能发挥聪明智慧，调动已有的汉语知识，采取一定的学习策略，从而顺利地完成了从汉语到越南语的翻译。他们的受制约性在于，他们的汉语思维方式、自己国家的文化背景、不同的知识结构和语言水平等，都会影响和制约他们的翻译活动。大部分学生的语言能力，翻译能力、翻译经验等还有限，使得学生无法将所看到的汉语新词语准确翻译为越南语。有些学生在翻译时粗心大意，不负责任，导致错误百出，译者翻译或校对时，漫不经心，敷衍了事的工作态度也是原因之一。

3.2. 2019-2022年汉语新词语的越译方法

翻译是一种语言实践活动。不同的翻译方法影响着译入语呈现，如何更好地表达需要选择合适的翻译方法，是一个细致具体的思考过程。首先，翻译方法选择是对词语本身特点的具体分析，是对词语本身的音、义及结构等多方面特点综合分析，在对词语进行深入的描述后，源语的“美”才能够在译入语当中完全地表达出来。其次，翻译行为可以理解为为达到某种目的而进行的一种跨文化行为，翻译方法的选择是译入语读者的心理、文化、社会等众多因素影响的结果，需要通过对这些方面的共同点与差异进行通融和化解翻译方法的选择，离不开翻译目的，不同的环境决定了译法的选择。新词语内容广泛、类型多样的特点使翻译者遇到一些困难。基于上述的偏误及其原因分析及在翻译实践中，我们提出一些对于汉语新词语越译策略：

3.2.1. 解释性翻译

翻译的目的是让读者读得懂。为了让读者读懂，让读者获得原语的信息（包括隐含的信息），译者要依据越南语的语言习惯和读者的接受能力对原语的文字进行必要的加工。

解释性翻译，即在翻译时对所译内容进行必要的解释说，是对语言意义的解释和对背景知识和文化的说明。解释性翻译是直接将缺失的信息融入译文中，是一种隐性填补文化缺失的方法。解释性翻译分为解释性增补法、解

释性替代法等。何慧刚指出，解释性翻译有两种类型，一种是解释性增补。它是指当原语中词语的理性意义在译语中出现词汇空缺，其联想意义也近乎空白时，译者保留原语中词语的形象，而将其深层次意义以补充的形式进行解释性翻译。添加补充部分可以解释原文的比喻含义，文化特征或文化背景以及原文的省略部分。解释性翻译的另一种类型，是解释性替补。它是指当词汇在原语和译语中的理性意义相同，但联想意义完全不同，不能按照字面理性意义翻译而应该用解释性替代的方法翻译原文。解释性翻译是一种特殊的增益手段，用于补偿翻译中语言和文化的缺失，但解释性翻译并不意味着译者可随意增词、任意解释；解释性翻译必须遵循四条标准：通顺、适度、情节和文体。解释性翻译必须在遵循上面的四个前提下进行，否则便是胡译、乱译。比如：

“双十一守岁”：Hiện tượng “thức đêm sẵn sale ngày 11 tháng 11”；

“创信融”：Nền tảng “Sáng Tín Dung” (*Sáng tạo, Tín dụng, Góp vốn*)；

“专精特新”企业：các doanh nghiệp “chuyên môn hoá, chính xác hoá, đặc sắc hoá và đổi mới sáng tạo”；

“1号病人”：“ca bệnh (FO) đầu tiên”；

“研学书包”：“kho dữ liệu tự học”；

“夸夸群”：“Nhóm tâm bốc”；

“保障性租赁住房”：“nhà ở cho thuê giá rẻ”；

“赓续”：“tiếp nối”。

3.2.2. 先补词义，再下译笔

对于那些无先例可循、令人费解的新词语时，我们下笔翻译前不妨先考虑一下是否需对其补全词义。当然，补全词义并不是无中生有地任意增译，而是根据汉语新词的内涵和有关上下文的需要，在译文中增补一些汉语新词中所没有的字眼，以便帮助外国读者更好地理解译文。如：

“甘蔗男”：đàn ông trồng hoa；

“换锚”： điều chỉnh mức lãi suất thế chấp;

“九漏鱼”： hiện tượng “nghệ sĩ chưa tốt nghiệp cấp 2”

“推普周”： Tuần lễ quảng bá tiếng phổ thông;

“七一勋章”： Huân chương ngày 1 tháng 7。

3. 2. 3. 直译数字，再做补充

越译数字式新词语时，在保证达意的前提下，译者应尽可能地采取直译的方法，同时做补充具体的解释词语的意思。如：

“两新一重”： “Hai mới một quan trọng” (*xây dựng cơ sở hạ tầng mới, xây dựng đô thị hoá mới, xây dựng công trình quan trọng về giao thông, thuỷ lợi*)

“一促两稳”： “một thúc đẩy, hai ổn định” (*Thúc đẩy tiêu dùng, ổn định thương mại, ổn định vốn đầu tư nước ngoài*)

“六稳六保”： “sáu ổn định sáu bảo đảm” (*ổn định việc làm, ổn định tài chính, ổn định ngoại thương, ổn định đầu tư nước ngoài, ổn định đầu tư trong nước và ổn định dự báo; bảo đảm việc làm, bảo đảm sinh kế cơ bản của người dân, bảo đảm thị trường, bảo đảm an ninh lương thực và năng lượng, bảo đảm chuỗi cung ứng chuỗi ngành nghề và bảo đảm vận hành cấp cơ sở*)

“四新”： “bốn mới” (*Cơ sở hạ tầng mới, tiêu dùng mới, ngành công nghiệp mới, đô thị mới*)

“两征两退”： “Hai lần tuyển quân và hai lần giải ngũ trong một năm”

“政治三力”： “3 năng lực chính trị” (*năng lực phán đoán chính trị, năng lực lãnh hội chính trị, năng lực thực thi chính trị*)

译文整体简明扼要，整篇译文采用了直译与意译相结合的方法，使目的语读者不仅清楚地了解了这一专业政治术语的意思，还阐明了其背后所包含的文化内涵。由此可见，在翻译中译者还将面临很多“不得已而为之”的困境。这种将会长期使用的具有特殊性的政治术语，国内翻译界正在努力给出一个比较准确的定名和翻译方法。但文无定译，每个人掌握的专业知识水平

不同，一百个译者有可能就会有一百种译法。那么哪一种能够最终成为被人们广泛认可的翻译方法呢？这就有待于通过时间的考验去验证了。

3.3. 汉语新词语翻译教学建议

3.3.1. 对教材编写及利用的建议

教材是课堂教学中，教师的“教”与学生的“学”的共同依据。在教学活动中，包含了四大环节，分别是：总体设计、教材编写、课堂教学和测试评估。其中，教材是非常重要的一个环节。没有教材，就好比巧妇难为无米之炊，即使教师的教学水平再高也难以充分的发挥出来，更无可施展之地。因此，在编写教材的过程中，根据每一个教学阶段，尤其是从中级阶段开始就应该按照合理的分量选择适当的资料作为课文，而课文的标题设计也要特别有讲究的。

以本论文为例，本文收录了 2019-2022 年出现的所有新词语，一共 1109 个。并且通过对新词语的统计分析、新词语的来源、新词语的分布领域特点、语音特点、语义特点、语用特点、理论依据、翻译偏误研究等方面进行了详细的举例、研究和分析，可以帮助学生们很好的理解和掌握有关新词语的各方面的知识。为了给老师、学生及汉语者一份有价值的参考材料，笔者已把这些新词语翻译成越南语（请看附录）。又如：中国每年新一年的开始，都会出版一本名为《中国语言生活状况报告》的书籍，从特稿、专题、工作、领域、热点、字词语、港澳台、参考等方面，对上一年出现的新词语进行非常详细的解释和分析。此类阅读资料和书籍是很好的辅助教材。

由于教材的更新速度跟不上新词语的产生速度，教材中新词语内容必然会有一定滞后性。针对这种情况，教师可以自己编写一些临时教材来补充教学内容。将平时在媒体、阅读以及日常口语中遇到的新词语实例搜集、整理出来，做成对话、课文或课后练习题等，来弥补新词语教材的滞后性。但是新词语来源、产生方式、文化背景都复杂多样，并不是所有新词语都适合编入教材，拿来教学。在编写补充教材是需要注意以下几点：

一是实用性。学生学习新词语的目的是用于交际，教师应该选择具有丰富使用价值的词语。比如北交所、公租房、共有产权住房、保障性租赁住房、红色旅游、乡村振兴、带货、洪堡基金会、经济全球化、物联网、软实力、云经济、复工贷、复销率、创信融、码上经济、无接触贷款”等，这些来自经济领域，既有助于学生日常交际，也能帮助他们了解中国国情，正是学生渴望学习的。

二是稳定性。从稳定性和使用频率上看，新词语内部也有很大差别。有些新词语刚出现时使用频率很高，但是随着热度的消散，使用频率逐渐降低直至隐退。这些词语搭配比较随意，也毫无规律可循，有些词语甚至不符合汉语词汇的构词原则，对学生学习汉语没有多少积极作用，还有可能造成新的问题，这样的新词语就不适合编入教材。

三是得体性。一切事物都具有两面性，新词语也不例外。新词语出现速度快、数量多，其中既有反映社会积极向上的词语，例如：“抗疫、甜野、白衣执甲、生命摆渡人、小镇做题家、我的眼睛就是尺、冲鹏、甜蜜暴击”等；也有反映消极、低俗文化的词语，例如：“网抑云、爹味、自杀式社交”等。教师应该选择编入反映社会积极面的词语，或者能够促进学生思想进步、对学生有正确引导作用的新词语，避免那些不文明、低俗的新词语进入课堂教学。

3.3.2. 对教师翻译教学中的启发

3.3.2.1. 教师要丰富自己的新词语及各行业的知识

知识和技术的迅速更迭引发了很多新词语的出现，这决定了当今的翻译教育不能仅仅局限于语言学习。教师可以从以下几条途径扩大翻译学习者的知识面：

第一、选取应用型翻译任务为主的教材，所教内容应涵盖当今市场的热门领域，如商务谈判、产品介绍、科学技术、法律文件、展览和会议交流等，以突出翻译学科实践性的特点和时代气息。老师可以在人民日报、北京晚报、

新华网、新京报、澎湃新闻网、光明日报、财经网等找出新信息，进行翻译兵器法学生学习新词语及翻译。

第二、专门教学新词语，开设一些与专业领域相关的翻译课程，如商务翻译、科技翻译和法律翻译，为学习者提供深化某一领域知识的途径。比如：学到经济类翻译老师要有一定关于此类的新词语如北交所、公租房、共有产权住房、保障性租赁住房、红色旅游、乡村振兴等等知识。

3.3.2.2. 教师对汉语新词语教学及翻译教学方法

目前，电影视频、网站、新媒体等成为我们了解和习得汉语新词语最直接的方式，其作用不可忽视。教师在平时也要多多注意相关信息、话题的积累，以备教学需要。因为目前的教材中新词语所占的比例很少，学生能够接触到的新词语很少，所以教师需要依据学生的学习需要，采用切实的方法，补充一些教学材料。

第一、直接展示法·

在翻译的过程中，遇到某新词语，教师可以通过向学生展示图画、视频、实物、动作等，生动、直接地传达新词语的含义。讲解“直播带货”、“村播”时，教师可以直接给学生观看主播李佳琦的直播卖货视频片段，生动形象地展示词语的含义，然后教师可以简单地给学生们介绍中国新出现的网络直播卖货现象。再如讲到“云巴”，教师可以直接给学生看云巴的图片，让他们能够形容到这个交通工具。通过直接展示法讲解新词语，教师可以节省了教学时间，提高了教学地效率。而学生非常容易被图片、视频等吸引，能激发学生地学习兴趣，使学生更高效、形象地掌握词语的含义。

第二、语境法

语境法就是将词语放在有意义的情境中，如对话、文章或故事中，让学生来理解词语的含义。例如，学习“吃瓜”这个词，汉语教师就可以把这个词放到语境当中：“吃瓜’指网络中一些不发表意见，仅围观的普通网民。比方说今天一位明星宣布离婚，我们上网搜索图片，我们说我们在吃瓜。”

又比如“普信男”这个词，在网络上指，长相普普通通，却格外自信的男人，用来形容没有自知之明的男人。教室可以让同学们以这个词来表演一个小品，或两个人的对话，让其中一人表现得骄傲自大、盲目自信。这样可以使表演者和观看者都对这个词有一个深刻的理解。

第三、举一反三法·

通过观察，我们发现很多新词语含有共同的语素，虽然相同的语素构成了不同的词语，但是语素义在这些词语中仍然有相通之处。例如“云毕业照、云峰会、云课、云游”，这些词语都包含了语素“云”。“云”这时不是指天上的一种自然事物，而是指“线上的”。学习了“云课”以后教师可以紧接着讲解其他含有相同语素的词语，引导学生猜测它们的含义。举一反三，不但可以提高学生的参与度和积极性，还能有效提高教学效率，扩大学生词汇量。

第四、翻译法· ·

在教授汉语的课程时，由于学生基础较弱亦或是在教授高级汉语课程时所涉及的内容较难，教师常采取翻译教学法以便学生能够更快、更准确地理解学习内容，亦或是让学生尝试进行翻译，教师也可通过此方法检测学生对所学内容的理解是否正确。这些教学经验在一定程度上也提升了教师自身的翻译能力，而轮换授课的方式也有助于教师接触各种各样的知识，拓展词汇储备量，能够将不同领域、不同学科的知识融会贯通，从而提高教师的综合能力。通过一系列的培养活动，教师在担任翻译课程的教学工作时将会更得心应手，因为教师本身也获得了较为丰富的翻译经验。此外，教师应该系统性地建立本人所负责课程的教学材料库，通过不断地学习和整理，尽可能多地汇总新词汇以及各领域的专业词汇，同时还要收集教学过程中学生频繁出现的语言使用偏误案例。最后，教师应该改变观念，从“高校讲师”向“教学者”转变，通过讲解的方式传授相关的理论思想，同时更要根据学生以及人才市场的需求不断地引导学生自我思考和不断创新。比如“无接触配送”

是物流、外卖配送人员将寄递物品投放到智能快递柜、驿站、代收点或用户指定位置，避免与收件人直接接触的配送方式。如果这样解释学生们很难理解，这时可以在越南语找出相当的词语“giao hàng không tiếp xúc”

课堂上讲解完相应的知识后，要求学生在规定的课堂时间内完成一定的翻译任务。翻译家庭作业不宜“战线过长”。教师应让学生在规定的时间内完成任务。像职业翻译一样，学生在规定的时间内可以借助各种工具完成翻译任务，并进行自检和互检。在规定的时间内让学生处理多项翻译任务，包括审阅其他同学的翻译。通过这样的任务布置，让学生可以适应在短时间内、在不同翻译素材之间的思维跳跃。指导学生使用常见的翻译工具。对于职业译员来说，翻译工具是工作效率的重要保障。通过把翻译工具引入课堂、鼓励学生去翻译公司实习等途径可以为学生提供接触翻译工具的机会。

3.3.3. 对学生学习的建议

学生是教学活动的核心，在课堂教学中发挥着主体作用。他们掌握知识量的多与少是评价课堂质量的关键与依据。在汉越互译课上，学生们要严格遵守教师的指导，认真预习和复习。在认真预习的基础上，学生们就可以带着迷惑不解的问题来上课，通过自习体会到的一些问题更有针对性地，在课堂上更会主动向老师询问，力求在老师的启发或讲解下找出迷惑不解的最佳答案。只有当学生们认识到语言形式与思想内容有着密切的关系时，才会主动通过语言的理解来体会课文的内容及其涵义。除了上课的时间以外，学生们还要认真收集有关的报刊、新闻来阅读，把课后的报刊、新闻阅读当做自己的一种特殊的娱乐活动，形成爱读书的良好习惯，从而主动学习，轻松学习，自然地体会到语言积累与社会信息、社会知识等方面积累的乐趣。此外还要认真通过分组讨论，加强同学之间的合作交流和感情，互相学习，共同进步。

总而言之，将这项研究的结果应用于越南汉语教学实践中，不仅是适用于报刊阅读课和翻译课，对于其他的课，甚至语言技能训练课，比如是口语

课、阅读课、写作课等等，也都是可以运用其中的。在上每一课的时候，教师可以针对汉语新词语特点，启发学生去理解和体会。与此同时还可以从词汇、语法、语用等多方面进行语言的理解与内容分析。

小结

本文在第三章的研究基础上，对汉语新词语的翻译进行讨论。本章首先考察河内理工科技学院的137位学生对汉语新词语的翻译偏误分析。通过调查分析，本文得出了以下几个结论：

第一、越南学生汉语新词语翻译偏误比例最高的是生活方面的新词语达到了66.18%，其次是文化教育方面，达到了65.58%，政治、经济也都超过了50%，法律、卫生、科技、环保等方面的新词语翻译误差相对低一些。

第二、根据考察结果，越南学生翻译汉语新词语的偏误归为三类：原文词义，未作仔细辨析；未补词义，急下译笔；汉越词错误。其中原文词义，未作仔细辨析错误的占比最高。在偏误分析的基础上，对产生偏误的原因做了进一步的解释与探讨。笔者所能归纳出的原因包括：汉语新词语的数量增多，以及新词语教学材料的短缺；学生对新词语缺乏语言知识及缺少翻译训练

第三、通过分析偏误及从寻找产生各个偏误的根源出发，本研究提出了关于2019-2022年汉语新词语越译方法包括：解释性翻译；直译数字，再做补充；先补词义，再下译笔。同时提出汉语新词语翻译教学的一些建议。

结语

毫无疑问，新词语是非常值得我们去挖掘的一个领域，语言反映了人们的认知情况和思维方式。本文以 2019-2022 年的新词语为研究对象，通过定量、定性研究方法，对 2019-2022 年的新词语进行了系统分析。从音节长度来看，近几年的新词语是以三音节词语和四音节词语居多，四音节词语增长速度较快；从分布领域上看，日常生活领域的新词语数量较多；从构词法来看，偏正式结构在新词语中始终占据着重要地位；从每一年度来看，笔者着重分析了各年度出现的部分热点词语或者在当年影响较大的词语。新词语的特点在语音方面有朝着多音节方向发展的趋势；语法方面在构词和造词上符合经济原则；在语义方面主要从感情色彩上进行了分析；在语用方面总结了新词语传播的主要渠道以及新词语的词汇意义不断强化，语法意义开始弱化。新词语的产生原因主要是语言自身的因素，以及社会文化方面的因素，如时代的发展，社会心理等因素。

通过调查越南学生对 2019-2022 年汉语新词语的翻译偏误，偏误比例最高的是生活方面的新词语。根据考察结果，越南学生翻译汉语新词语的偏误归为三类：原文词义，未作仔细辨析；未补词义，急下译笔；汉越词错误。在偏误分析的基础上，对产生偏误的原因做了进一步的解释与探讨。笔者所能归纳出的原因包括：汉语新词语的数量增多，以及新词语教学材料的短缺；学生对新词语缺乏语言知识及缺少翻译训练。本研究提出了关于 2019-2022 年汉语新词语越译方法包括：解释性翻译；直译数字，再做补充；先补词义，再下译笔。同时提出汉语新词语教学的一些建议。

由于文章篇幅的局限，本文只能对 2019-2022 年的 1109 个汉语新词语进行考察分析，这难免会影响到研究的准确性和全面性。从 2006 年起，中国国家教育部每年都向全社会公开公布年度新词语。直至今日，汉语新词语的数量逐年剧增，这些新词语已经成为了庞大而丰富的语言学研究材料。在对越南学生进行 2019-2022 年汉语新词语越译偏误方面的调查时，因为调查对象仅

限于河内理工科技学院大三的学生，并且调查内容比较长，所以导致学生们对调查问卷做得不太仔细，这也影响到了调查数据。本文希望今后可以进一步在更为广泛的范围内进行汉语新词语研究，也可以就汉语新词语的其他问题，如教学应用问题和汉越对比问题，进行更为深入的研究。这是本文所期待的研究展望。

参考文献

- [1] 陈亚南 (2012), *2006-2010 年五年出现的新词语研究*, 天津师范大学硕士学位论文。
- [2] 冯苗苗 (2016), *《中国语言生活状况报告》(2010-2014) 媒体新词语研究*, 天津师范大学硕士学位论文。
- [3] 高伟 (2010), *近十年(2000 年-2009 年) 汉语新词语研究*, 黑龙江大学硕士学位论文。
- [4] 高永伟 (2003), *谈谈汉语新词翻译中的两大问题*, 上海科技翻译, 45-47。
- [5] 葛本仪 (2014), *现代汉语词汇学*, 第 42 页, 商务印书馆出版社。
- [6] 郭霞 (2011), *文化认知视野下的汉语新词语——基于《中国语言生活状况报告(2009)》的研究*, 当代文坛, 131-133。
- [7] 郝婷婷 (2006), *论汉语新词语的英译*, 山西财经大学学报, 28-29。
- [8] 何慧刚 (2011), *等值翻译理论及其在英汉翻译中的运用*, 山东外语教学, 46-49。
- [9] 侯敏 (2011), *2010 年度新词语解读*, 中国传媒大学北京。
- [10] 惠天罡 (2014), *近十年汉语新词语的构词、语义、语用特点分析*, 语言文字应用, 26-34。
- [11] 贾青萍 (2012), *论奈达的等效对等理论对英汉翻译中异化和归化的作用*, 青海师范大学学报, 110-113。
- [12] 教育部语言文字信息管理司组编 (2020), *中国语言生活状况报告 2020[M]*, 商务印书馆, 北京。
- [13] 教育部语言文字信息管理司组编 (2021), *中国语言生活状况报告 2021[M]*, 商务印书馆, 北京。
- [14] 教育部语言文字信息管理司组编 (2022), *中国语言生活状况报告 2022[M]*, 商务印书馆, 北京。

- [15] 教育部语言文字信息管理司组编(2023), *中国语言生活状况报告2023[M]*, 商务印书馆, 北京。
- [16] Lantolf, 秦丽莉(2018), *社会文化理论——哲学根源、学科属性、研究范式与方法*, 外语与外语教学, 1-18, 146。
- [17] 李凌(2007), *汉英翻译中的词汇误译现象剖析*, 泰州职业技术学院学报, 第2期, 47-49, 68。
- [18] 梁远、温日豪(2007), *实用汉越互译技巧*, 民族出版社。
- [19] 刘汝荣(2012), *等效翻译理论与英汉商标词的翻译[J]*, 江西师范大学学报, 85-88。
- [20] 刘晓梅(2000), *新时期汉语词义演变原因探索及其他[D]*, 延边大学硕士学位论文。
- [21] 刘晓梅(2003), *当代汉语新词语研究[D]*, 厦门大学博士学位论文。
- [22] 吕叔湘(1984), *大家来关心新词新义*, 《辞书研究》第1期 34页。
- [23] 吕筱静(2011), *2006-2008 汉语新词语的研究[D]*, 云南大学硕士学位论文。
- [24] 孟卓(2019), *2012-2017 年现代汉语新词语研究[D]*, 东北师范大学硕士学位论文。
- [25] 莫江燕(2014), *等效翻译理论及其在英汉翻译中的应用*, 英语广场-学术研究, 第42期, 24-25。
- [26] 庞丽华(2009), *当代汉语、越南语新词新语比较研究*, 广西民族大学硕士学位论文。
- [27] 孙婧(2008), *从《中国语言生活状况报告(2006)》看汉语新词汇的变化趋向[J]*, 科教文汇(中旬刊)。
- [28] 孙文静(2013), *汉语新词语及其英译中存在的问题*, 郑州航空工业管理学院学报, 第2期, 129-132。

- [29] 涂佳楠（2018），*1919-1949年汉语新词语研究[D]*，河北大学博士学位论文。
- [30] 王琪，杨京宁（2003），*汉语新词语的英译*，天津外国语学院学报，第10卷第1期，9-13。
- [31] 王铁昆（1991），*10年来的汉语新词语研究[J]*，语文建。
- [32] 王铁昆（1992），*新词语的判定标准与新词新语词典编纂的原则[J]*，语言文字应用。
- [33] 王铁琨、侯敏在（2010），*从2008年度调查数据看中国的语言生活*，语言文字应用，26-28
- [34] 王玉珊（2003），*从新词语谈当今社会文化[D]*，延边大学硕士学位论文。
- [35] 吴海霞（2011），*关联翻译理论在英汉翻译实践中的应用[J]*，安庆师范学院学报，36-38。
- [36] 谢茹（2020），*建国三十年（1949-1978）汉语新词新语研究[D]*，河北大学博士学位论文。
- [37] 薛俊美（2014），*浅析新词语英译*，理论前沿，第8期，274。
- [38] 闫萍（2011），*近十年来汉语新词语的考察与分析[D]*，南京林业大学硕士学位论文。
- [39] 姚汉铭（1998），*新词语·社会·文化*，上海辞书出版社。
- [40] 于鲲（2010），*新词语探析[D]*，延边大学硕士学位论文。
- [41] 张伟娜（2012），*2006-2010年度新词语研究[D]*，山西师范大学硕士学位论文。
- [42] 张伟娜（2021），*2006-2010年度新词语研究[D]*，山西师范大学硕士学位论文。
- [43] 赵丹丹（2011），*浅论奈达的功能对等理论*，文学教育学报，54。
- [44] 赵克勤（1988），*论新词语*，语文研究，32-35。

[45] 郑青青（2013），越南语吸收十九世纪汉语新词特点分析——以其对马西尼《十九世纪文献中的新词词表》词语的吸收为例，外语教学与研究（外国语文双月刊），第45卷第1期，50-51

附录

附录一：2019-2022 年汉语新词语翻译成越南语表

一、2019 年汉语新词语翻译成越南语表

序号	汉语新词语	翻译的越南语
1	糊	flop
2	鸿蒙	Harmony OS
3	盲盒	hộp mù/ hộp quà bí ẩn
4	碧道	đường xanh
5	超话	chaohua
6	融湾	sát nhập vịnh
7	萌新	người mới
8	云巴	tàu điện trên cao không người lái
9	换锚	điều chỉnh mức lái suất thể chấp
10	融梗	người chuyên đi sao chép ý tưởng tuyệt vời và độc đáo của người khác (có thể là nhiều người) và sau đó kết hợp chúng với ý tưởng của riêng mình để tạo ra tác phẩm mới
11	村播	Phát sóng trực tiếp ở nông thôn/ Livestream ở nông thôn
12	秒辞	vừa nhậm chức đã từ chức
13	闭麦	tắt mic, không nói nữa
14	冰漂	di chuyển trên băng
15	智治	quản lý xã hội bằng trí tuệ nhân tạo
16	代追	Dịch vụ thu phí để dạy người mua các kỹ năng như bắt chuyện, giao tiếp với người khác giới, cách hẹn hò.
17	吹爆	cuồng vì thần tượng

18	庸伞	cán bộ "bảo kê"
19	发呗	Fabei, ứng dụng trên chuyên tiền online trên Alipay
20	盘它	thu phục nó
21	炒鞋	là một loại trò chơi vốn, bao gồm việc mua bán giày thể thao, thổi phồng và kiểm soát giá giày.
22	锁场	khoá suất chiếu phim
23	暗抗	cạm bẫy
24	爆肝	cày đêm
25	创熟	xây dựng cộng đồng người quen
26	战狼	Chiến lang
27	狼人	kẻ ác hơn sói
28	偷跑	chạy trước còi lệnh, phát hành sớm các sản phẩm qua các kênh bất thường
29	净走	vừa đi bộ vừa nhặt rác
30	伞网	ô dù, bảo kê
31	劳奴	người làm việc như nô lệ
32	狼灭	kẻ nhẫn tâm
33	闺宝	người coi bạn thân là nhất
34	军粮	quân lương
35	脂粉	kẻ lợi dụng fan kiếm tiền
36	职黑	anti fans chuyên nghiệp
37	令和	(Reiwa) là tên thời Nhật Bản bắt đầu vào ngày 1 tháng 5 năm 2019
38	上头	bóc đồng, phẫn khích
39	神善	chỉ những đứa trẻ ngang bướng
40	折叠屏	màn hình gập

41	夜经济	kinh tế ban đêm
42	智慧屏	màn hình thông minh
43	新基建	xây dựng cơ sở hạ tầng mới
44	好差评	đánh giá tốt xấu
45	好物圈	ứng dụng giới thiệu các vật phẩm cho bạn bè trên Wechat
46	做数据	cày view cho idol
47	雪容融	Shuey Rhon Rhon- linh vật thể vận hội Olympic 2022
48	听时代	thời đại của những sản phẩm có chức năng nghe
49	随申办	app "suishenban"- chỉ việc người dùng thông qua điện thoại giải quyết các dịch vụ của Chính phủ
50	代经济	mô hình kinh tế dựa trên loại hình dịch vụ internet
51	冰玉环	Băng Ngọc Hoàn
52	对标股	So sánh cổ phiếu của các công ty có cùng ngành nghề và hoạt động
53	光影屏	màn hình quang
54	乡字号	thương hiệu sản phẩm đặc sản nông thôn
55	猪十条	Mười chính sách ổn định chăn nuôi lợn
56	智管云	app zhiguanyun
57	月欠族	nhóm người chưa đến cuối tháng đã tiêu hết tiền
58	恐辅症	tăng xông khi dạy con học
59	快奢品	sản phẩm xa xỉ được tiêu thụ nhanh
60	我可以	tôi có thể
61	套路跑	lừa đảo tiêu dùng
62	精致穷	nghèo sang chảnh
63	拾尚包	túi tái chế

64	冰玉环	Băng Ngọc Hoàn
65	微型码	Mã QR nhỏ đính kèm trên sản phẩm sẽ biến mỗi sản phẩm thành một link vào một chương trình nhỏ của thương hiệu.
66	云养妈	hiện tượng người trẻ sống xa bố mẹ, đặt hàng online cho bố mẹ để bày tỏ lòng hiếu thảo
67	我爱了	rất yêu
68	零钱卡	thẻ tín dụng Huawei Card
69	话梅剧	phim truyền hình vừa bi vừa hài
70	坟头草	tự tìm cái chết
71	钻石心	trái tim sắt đá
72	猫南北	"đồ mèo" một trò đùa thông thường giữa bạn bè hoặc một cặp đôi đang tán tỉnh nhau
73	奥利给	cố lên
74	耳机腰	eo nhỏ như "tai nghe"
75	河豚精	người bên ngoài hiền lành, bên trong bạo lực
76	芒果男	gã đàn ông tục tĩu
77	5G+	mô hình kinh tế phát triển trên công nghệ 5G+
78	砍头息	lãi suất vay bị kẻ cho vay nặng lãi trừ trực tiếp vào tài khoản gốc
79	夸夸群	nhóm tăng bốc
80	太空军	Lực lượng không gian
81	杀猪盘	hình thức lừa đảo online bằng cách hẹn hò để lấy lòng tin rồi dụ dỗ nạn nhân vào cơ bực, quản lý tài chính
82	黑衣人	côn đồ mặc quần áo đen
83	冰墩墩	Bing Dwen Dwen- linh vật Olympic 2022

84	反修例	phản đối dự luật "người phạm tội bỏ trốn"
85	名场面	clip kinh điển trong các bộ phim
86	啧啧群	nhóm hạ bệ
87	贴现通	dịch vụ chiết khấu hoá đơn
88	环物会	ủy ban quản lý tài sản và môi trường cộng đồng
89	犀牛液	thuốc gây ảo giác
90	妈妈粉	fan nữ lớn tuổi hoặc đã có con
91	土字号	thương hiệu sản phẩm đặc sản địa phương
92	雪如意	Tuyết Như Ý- tên trung tâm trượt tuyết, nhảy xa quốc gia cho Plympic 2022
93	脑语者	chip đọc trí não
94	童经济	nền kinh tế lấy tiêu dùng của cha mẹ và con cái làm chính
95	青和力	khả năng thu hút giới trẻ của một thành phố
96	双飞地	mô hình phát triển song song nhập khẩu- xuất khẩu
97	娃经济	nền kinh tế lấy tiêu dùng của cha mẹ và con cái làm chính
98	阿中哥	A Trung Ca- chỉ Trung Quốc
99	师傅贷	Shifudai- sản phẩm tín dụng được ra mắt đặc biệt nhằm đào tạo đầu bếp người Khách Gia và xây dựng các dự án du lịch trang trại.
100	毁童年	phá huỷ tuổi thơ
101	考二代	con cái của các tri thức cấp cao đã dựa vào kì thi đại học để thay đổi vận mệnh của mình
102	老法师	cao thủ, người có kinh nghiệm phong phú
103	限集令	quy định hạn chế số lượng tập phim truyền hình

104	甘蔗男	đàn ông thích đùa giỡn tình cảm
105	网商贴	dịch vụ chiết khấu hoá đơn do MYbank cung cấp
106	暴花户	người thu nhập thấp mà tiêu nhiều tiền trong thời gian ngắn
107	云霸权	bá chủ công nghệ và mạng internet
108	山竹男	nam giới bên ngoài cứng rắn nhưng nội tâm thuần khiết
109	微博沸	chủ đề được cư dân mạng bàn tán sôi nổi
110	丑橘男	nam giới bên ngoài xấu xí nhưng nội tâm đẹp đẽ
111	甘蔗女	phụ nữ thích đùa giỡn tình cảm
112	尤眼男	nam giới bề ngoài có vẻ kín đáo nhưng lại rất dễ gần và có trái tim mạnh mẽ
113	填坑力	khả năng giải quyết vấn đề
114	5G 时代	kỷ nguyên 5G
115	AIoT	AIoT (Trí tuệ nhân tạo vạn vật)
116	黑洞照片	ảnh chụp hố đen vũ trụ
117	玉兔二号	xe tự hành Thỏ Ngọc 2
118	直播带货	livestream bán hàng”
119	主页劫持	chiếm quyền điều khiển trang chủ
120	买短乘长	mua vé chặng ngắn nhưng đi đường dài
121	白色清单	danh sách các quốc gia tạo thuận lợi thương mại lẫn nhau
122	世纪协议	thỏa thuận thế kỷ
123	检视整改	xem xét và chỉnh đốn
124	全效媒体	hình thức truyền thông sử dụng bigdata để đạt được mục tiêu chính xác, hiệu quả hơn

125	全员媒体	hình thức truyền thông mà các chủ thể xã hội đều có thể tham gia vào quá trình tương tác thông tin thông qua internet
126	未诉先办	xử lý công việc trước khi nhận được tố cáo
127	一证通考	người nộp đơn có thể nộp trực tiếp giấy xin cấp phép lái xe ô tô cỡ nhỏ ở bất kì nơi nào mà không cần giấy phép cư trú
128	安排上了	an bài xong rồi
129	倍速生活	tốc độ cuộc sống tăng nhanh gấp bội
130	开大门前	mở rộng phương thức hợp pháp để làm việc vag giải quyết vấn đề
131	雨女无瓜	không liên quan
132	四全媒体	hình thức truyền thông toàn diện
133	微信跑分	sử dụng mã thanh toán của WeChat hoặc Alipay để thu tiền cho người khác và sau đó kiểm tiền hoa hồng
134	反蒙面法	luật cấm đeo khẩu trang
135	种草经济	một mô hình kinh tế mới sử dụng sức mạnh của các cá nhân hoặc nhóm để giới thiệu và chia sẻ hàng hóa hoặc dịch vụ thông qua mạng xã hội, nền tảng thương mại điện tử và các kênh khác, từ đó hướng dẫn người tiêu dùng mua hàng.
136	理解赤字	nhận thức sai lệch
137	灵魂砍价	đàm phán giảm giá thuốc vì lương tâm, trách nhiệm
138	饭圈女孩	fan nữ
139	降格落实	né tránh, đùn đẩy trách nhiệm cho cấp dưới
140	耳蜗经济	mô hình kinh tế giúp tăng hiệu quả sản xuất bằng cách tăng số lượng sản phẩm điện tử có chức năng nghe

141	指尖负担	gánh nặng bộ nhớ điện thoại
142	第二处方	"đơn thuốc" thứ hai- chỉ lời khuyên bác sĩ cho bệnh nhân về việc tập thể dục, chế độ ăn uống lành mạnh
143	秒批即办	phê duyệt ngay lập tức
144	人体闸机	cảnh sát vũ trang xếp thành "bức tường sống"
145	aws1	a, tôi chết rồi
146	融媒辞书	Từ điển đa phương tiện tích hợp
147	中产老母	phụ nữ trung niên chịu áp lực con cái, cuộc sống, có nền tảng tài chính, năng lực nhất định
148	打网破伞	phá huỷ mạng lưới bảo kê
149	要素破壁	phá bỏ rào cản về hành chính, thực hiện trao đổi về vốn, KHCN
150	4D 处方	ứng dụng chụp 4D-CT mô phỏng trong xạ trị
151	上合家园	Tổ chức Hợp tác Thượng Hải (SCO)
152	表面亲戚	người thân trên danh nghĩa
153	共享驿站	địa điểm nhận quyên góp
154	踽踽青年	thanh niên có lí trí, cầu tiến nhưng lo lắng về cuộc sống tương lai
155	电子包浆	ảnh bị mờ, ảnh bị vỡ
156	蜗牛女性	cô gái chủ trương có nhà riêng trước
157	夜间经济	kinh tế ban đêm
158	止暴制乱	ngăn chặn bạo lực, chấm dứt hỗn loạn
159	接诉即办	nhận đơn tố cáo rồi mới làm
160	9102	viết ngược của 2019, để biểu thị khoảng cách thời gian dài
161	打伞破网	phá huỷ mạng lưới bảo kê

162	5G 元年	năm đầu tiên của kỷ nguyên 5G, chỉ năm 2019
163	打财断血	cắt đứt hoạt động tài chính để thế lực tàn ác bị tan rã
164	修例风波	hoạt động phản kháng cực đoan phản đối dự luật "người phạm tội bỏ trốn"
165	神仙打架	cuộc chiến của các vị thần- sự cạnh tranh giữa những người xuất sắc
166	全息媒体	hình thức truyền thông số hoá thông tin dưới hình thức như đồ hoạ, hình ảnh, video
167	全程媒体	hình thức truyền thông sử dụng các phương tiện để nắm bắt hoặc ghi lại quá trình diễn ra các sự kiện
168	水氢汽车	ô tô chạy bằng pin nhiên liệu hydro
169	令和时代	thời đại Reiwa của Nhật Bản
170	三型两网	ba loại hình, hai loại mạng: loại trọng điểm, loại nền tảng và loại chia sẻ, và "hai mạng" là một lưới điện thông minh mạnh mẽ và mạng Internet phổ biến
171	殊方共享	chia sẻ mọi thứ cùng nhau dù ở nơi xa
172	钢铁直男	chàng trai thẳng tính
173	老赖地图	Laolai Map - có thể phát hiện thông tin liên quan về những người không trung thực
174	无感通关	không có cảm giác làm thủ tục hải quan- không phải xếp hàng, không cần di chuyển vali, không cần kiểm tra hành lí và không phải chờ đợi
175	一促两稳	một thúc đẩy, hai ổn định” (Thúc đẩy tiêu dùng, ổn định thương mại, ổn định vốn đầu tư nước ngoài)
176	政简易从	các chính sách, quy định càng đơn giản, minh bạch thì khả năng giám sát càng mạnh mẽ và hiệu quả.
177	一码通乘	Ứng dụng “Một mã cho tất cả các chuyến đi”

178	老小旧远	4 vấn đề dân sinh, "lão": hệ thống và dịch vụ chăm sóc người già; "trẻ": chăm sóc trẻ em và giáo dục thanh thiếu niên; "cũ" :cải tạo khu vực cũ và bảo tồn diện mạo lịch sử;"xa": chân hưng nông thôn và xoá đói giảm nghèo ở vùng sâu vùng xa
179	破袋神器	dụng cụ xé túi rác
180	天琴二代	chip Thiên Cầm 2 - chip có độ chính xác cao đầu tiên trên thế giới hỗ trợ đầy đủ Beidou-3
181	被迫营业	không sẵn lòng nhưng vẫn phải hợp tác
182	光想青年	những thanh niên chỉ nghĩ mà không làm
183	网格密码	mật khẩu có chứa chữ cái tiếng Anh và chữ số Ả rập
184	丝路签证	Visa Con đường Tơ lụa
185	提质聚力	nâng cao chất lượng, hiệu quả xây dựng và gắn kết đảng cơ sở
186	乡村主播	Streamer livestream ở thôn làng
187	网络搬家	thay đổi trang cá nhân hoặc lập tài khoản phụ để tránh chú ý của người khác
188	以禁代治	thay thế quản lý bằng việc cấm đoán
189	空降父母	cha mẹ gửi con nhờ người thân nuôi hộ trong thời gian dài
190	政治保健	bảo vệ cán bộ tránh mắc các sai lầm chính trị
191	共享智谷	các tổ chức phi lợi nhuận chia sẻ cùng nhau
192	自鸽选手	người mà việc của mình cũng không thực hiện được
193	口吐芬芳	lời thiếu văn minh, lời chế giễu
194	一码关联	mã QR liên kết đồng thời với thông tin cá nhân hoặc doanh nghiệp
195	精致社会	xã hội tinh tế

196	宅心人厚	ức ịch do ở nhà lâu ngày
197	单机熬夜	thức khuya một mình
198	电子咸菜	video xem trong khi ăn để tăng niềm vui
199	吒男吒女	nam, nữ thích phim Natra giáng thế
200	悬空落实	không giải quyết triệt để vấn đề
201	我太难（南） 了	tôi khổ quá mà
202	剑网 2019	dự án năm 2019 nhằm duy trì trật tự không gian mạng và tạo môi trường bản quyền trực tuyến
203	极限施压	áp lực cực hạn
204	714 高炮	khoản vay online bất hợp pháp có thời hạn 7 hoặc 14 ngày với lãi suất cực cao
205	电子竞技员	Vận động viên thể thao điện tử
206	三条控制线	ba vạch kiểm soát (vạch bảo vệ sinh thái, vạch kiểm soát đất nông nghiệp vĩnh viễn, vạch kiểm soát ranh giới phát triển đô thị)
207	收缩型城市	thành phố sụt giảm dân số liên tục
208	逃避式考研	sinh viên không tìm được công việc lí tưởng hoặc không muốn làm việc mà chọn học cao học
209	改革体验官	cán bộ trải nghiệm cải cách
210	视觉中国们	các công ty có hình ảnh kinh doanh bất hợp pháp
211	自限性疾病	bệnh tự chữa khỏi thông qua khả năng miễn dịch của người bệnh
212	全民撑警日	ngày toàn quốc ủng hộ cảnh sát thực hiện nhiệm vụ ngăn chặn bạo lực, kiểm soát bạo loạn
213	群众自治圈	đoàn thể tự quản
214	知识产权师	chuyên gia về sở hữu trí tuệ

215	自杀式单身	người độc thân mong muốn được yêu nhưng không chịu mở rộng quan hệ xã hội
216	倔强式单身	người mòm than ế mà không chịu chủ động tìm người yêu
217	冰块型人格	ề ngoài có vẻ kiêu căng, khó gần nhưng bên trong lại tốt bụng
218	可乐型男友	bạn trai "coca"- vừa vui tính vừa khiến mình bực mình
219	双十一守岁	thức đêm săn sale ngày 11 tháng 11
220	退役熬夜员	người vì lí do sức khoẻ hoặc tuổi tác mà không thể tiếp tục thức khuya
221	自杀式社交	giao tiếp đi vào ngõ cụt
222	基层减负年	giảm gánh nặng ở cấp cơ sở
223	农业经理人	Nhà quản lý nông nghiệp
224	车厘子自由	người có thu nhập ổn định, có thể mua cherry ăn thoải thích
225	系统运维员	nhân viên vận hàng và bảo trì hệ thống
226	报复性熬夜	thức khuya để bù lại khoảng thời gian mình không kiểm soát được
227	深改 12 条	12 nhiệm vụ đẩy mạnh cải cách thị trường vốn
228	新动力人群	nhóm người làm chủ công nghệ mới và tạo ra hình thức kinh doanh
229	ARK OS	hệ điều hành Ark OS
230	全触点零售	kế hoạch điều hành lưu lượng được nâng cấp của ngành bán lẻ trong bối cảnh số hoá
231	社会共治圈	nhóm cùng quản lý các vấn đề xã hội
232	自救式消费	tiêu tiền để giải toả căng thẳng
233	环保式生气	kiềm chế cơn giận

234	蹦迪式社交	kết bạn nhanh, mất bạn cũng nhanh
235	单机式社交	hành vi né tránh tương tác xã hội
236	气球式社交	hành vi giao tiếp "bóng bay"- chỉ hành vi giao tiếp có thể mở rộng hoặc thu hẹp, bùng nổ khi bị chọc thủng
237	退休预备员	thanh niên mong nghỉ hưu sớm
238	自闭式单身	người muốn yêu đương nhưng không chịu làm quen với người khác giới
239	先行示范区	Khu tiên phong thực hiện chính sách của chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc
240	嘴炮式恋爱	ngưỡng mộ tình yêu trong phim nhưng lại sợ yêu đương
241	数字化管理师	nhân viên quản lý kỹ thuật số
242	996ICU	làm việc theo hệ thống 996 (9 giờ sáng - 9 giờ tối, 6 ngày mỗi tuần) sẽ có nguy cơ sức khỏe kém và có thể phải ở trong phòng hồi sức tích cực (ICU).
243	生活支线玩家	những người không mấy quan tâm đến cái gọi là “những việc nghiêm túc” trong cuộc sống mà thay vào đó lại nghiện những nhiệm vụ phụ và không thể tự giải thoát.
244	剑网 2019	hoạt động kiểm soát trật tự không gian mạng và tạo ra môi trường bản quyền online năm 2019
245	Vtuber	YouTuber ảo
246	电子竞技运营师	nhà điều hành thể thao điện tử
247	海洋命运共同体	cộng đồng chung sống hài hòa giữa người và đại dương

二、2020 年汉语新词语翻译成越南语表

序号	汉语新词语	翻译的越南语
1	云	online
2	鸡	chăm chỉ, nỗ lực
3	卷	cạnh tranh
4	新冠	COVID-19
5	抗疫	chống dịch
6	战疫	chống dịch
7	逆行	xung phong lên đường chống dịch
8	钉钉	DingTalk- do Tập đoàn Alibaba phát triển
9	云游	du lịch online
10	密接	tiếp xúc gần
11	流调	điều tra dịch tễ học
12	涉疫	Liên quan đến dịch bệnh
13	绿码	mã sức khỏe xanh
14	后浪	thế hệ sau
15	大疫	đại dịch COVID- 19
16	劝返	thuyết phục mọi người quay lại để tránh lây lan dịch bệnh
17	复阳	tái dương tính với virus COVID- 19
18	震中	tâm dịch
19	内卷	Cạnh tranh nội bộ
20	XR	Công nghệ Extended Reality (XR)
21	云签	ký kết online
22	休舱	bệnh viện tạm ngừng hoạt động vì tất cả bệnh nhân đã được chữa khỏi
23	云会	hội nghị online, cuộc họp online

24	战贫	chống đói nghèo
25	云赏	xem online
26	红码	mã sức khoẻ đỏ
27	黄码	mã sức khoẻ vàng
28	亮码	hiển thị mã sức khoẻ
29	豪横	người giàu hào phóng
30	六清	sáu sạch
31	破疫	xoá bỏ dịch bệnh
32	点书	đặt mua sách qua mạng
33	黑财	tài sản thu được từ hoạt động bất hợp pháp
34	国聘	tuyển dụng online với quy mô quốc gia
35	疫考	các thử thách phải đối diện trong thời kì dịch bệnh
36	张爸	bố của người họ Trương
37	懂王	không ai hiểu bằng tôi
38	杀雏	gian lận số lượng truy cập để đánh lừa người tiêu dùng của những người livestream mới
39	爹味	bố đời
40	戏点	đoạn phim ấn tượng
41	集美	chị chị em em
42	云课	hình thức học online
43	叉酱	xe nâng nhỏ dùng trong quá trình xây dựng bệnh viện dã chiến Hoả Thần Sơn, Lôi Thần Sơn
44	仓播	livestream trong kho hàng
45	舱友	bạn cùng phòng trong bệnh viện dã chiến
46	揽炒	đồn vào đường cùng

47	卷王	kẻ thắng
48	三新	ba mới (giai đoạn phát triển mới, khái niệm phát triển mới, mô hình phát triển mới)
49	云聘	tuyển dụng online
50	甜野	ngọt ngào và hoang dã
51	流疫	dịch bệnh đang lưu hành
52	双循环	chiến lược "Lưu thông kép"
53	健康码	mã sức khoẻ
54	火神山	Bệnh viện Hỏa Thần Sơn
55	服贸会	Hội chợ thương mại dịch vụ quốc tế Trung Quốc
56	雷神山	Bệnh viện Lôi Thần Sơn
57	逆行者	người xung phong đi chống dịch
58	健康宝	ứng dụng kiểm tra tình hình sức khoẻ trong thời dịch bệnh
59	打工人	người đi làm
60	育新机	nắm lấy cơ hội, tăng cường đổi mới sáng tạo, đổi mới mô hình tăng trưởng và nuôi dưỡng những lĩnh vực phát triển mới.
61	额温枪	Súng đo nhiệt độ bằng tia hồng ngoại
62	居家令	Yêu cầu mọi người dân ở tại nhà, chỉ ra ngoài trong trường hợp thật sự cần thiết
63	紧平衡	sự cân bằng trong phạm vi nguy hiểm giữa cung và cầu
64	随申码	Shanghai QR Code
65	凡尔赛	Người sống cuộc sống xa hoa muốn vô tình bộc lộ cuộc sống của mình qua một số biểu hiện ngược
66	粤康码	mã sức khoẻ ở Quảng Đông

67	微云台	thiết bị hỗ trợ vi mô cài đặt trong camera điện thoại để giúp giữ ảnh chụp cân bằng
68	安健康	mã sức khỏe ở An Huy
69	工具人	người bị coi như công cụ
70	尾款人	những người đã trả tiền đặt cọc, đang đợi trả phần còn lại
71	云监工	giám sát tiến độ và chất lượng công việc qua hình thức online
72	碳达峰	lượng khí thải CO2 lên đến đỉnh điểm
73	云录制	ghi hình online
74	高刷屏	màn hình có tốc độ làm mới cao
75	云复工	làm việc trở lại thông qua hình thức online
76	云经济	dịch vụ online
77	限聚令	lệnh hạn chế tụ tập
78	做题家	sinh viên chăm chỉ học tập nhưng thiếu tầm nhìn, tài nguyên
79	复工贷	mở lại các khoản vay ưu đãi trong thời kỳ dịch bệnh
80	次密接	Người tiếp xúc với người tiếp xúc gần
81	倍氨敏	bột công thức không chứa lactose, protein thủy phân sâu
82	爷青回	thanh xuân trở lại rồi
83	云观展	xem triển lãm online
84	核酸码	mã chứng minh xét nghiệm axit nucleic âm tính
85	行程码	mã theo dõi hành trình của người di chuyển trong 14 ngày
86	内味儿	cảm giác đó, mùi vị đó
87	防疫墙	bức tường ngăn chặn dịch bệnh
88	企业码	mã QR của doanh nghiệp

89	苏康码	mã sức khỏe của Giang Tô
90	一米帽	mũ một mét
91	FRB	ủy ban dự trữ liên bang (FRB)
92	云外交	ngoại giao online
93	网抑云	hiện tượng nhiều nhận xét bi quan trong các bài bình luận về bài hát
94	七人普	cuộc tổng điều tra dân số lần thứ bảy của Trung Quốc
95	竞速屏	màn hình có tốc độ làm mới cao hơn, hình ảnh mượt hơn
96	流调员	điều tra viên dịch tễ học
97	云文化	các hoạt động văn hoá online
98	带货官	cán bộ livestream để quảng bá sản phẩm
99	逆行人	người xung phong đi chống dịch
100	云代驾	dịch vụ lái xe sử dụng công nghệ 5G xử lý sự cố của các phương tiện không người lái
101	干饭人	lái xe từ xa dựa trên công nghệ 5G
102	云聚会	tụ tập online
103	网格仓	kho trung chuyển kết nối nền tảng mua sắm với cửa hàng trực tiếp
104	院转网	phim chuyển từ chiếu rạp sang chiếu mạng lần đầu
105	爷青结	thanh xuân đã kết thúc rồi
106	云峰会	hội nghị thượng đỉnh online
107	畅行码	mã thông hành trong thời kì dịch bệnh
108	复销率	khôi phục lại doanh thu bán hàng
109	云打卡	chấm công online, quét thẻ online
110	云合奏	hợp tấu online

111	云祭祀	cúng tế online
112	三色码	mã sức khoẻ
113	云库链	điện toán đám mây, Kho dữ liệu phân tán, Chuỗi khối Blockchain
114	打工魂	tinh thần lao động chăm chỉ vì tương lai tốt đẹp
115	毕业寄	dịch vụ gửi hành lý cho các sinh viên tốt nghiệp không thể quay lại trường do dịch bệnh
116	微基建	Xây dựng cơ sở hạ tầng vi mô và dịch vụ công cộng đáp ứng nhu cầu sinh hoạt của người dân
117	定金人	người đặt cọc trước trên nền tảng thương mại điện tử vào ngày 11/11
118	超感屏	màn hình siêu nhạy
119	慢选项	phương thức dịch vụ thủ công truyền thống được giữ lại trong thời đại số hoá
120	胞波卡	thẻ paukphaw
121	创信融	“Sáng Tín Dung” (Sáng tạo, Tín dụng, Góp vốn)
122	智治力	sử dụng công nghệ thông minh để nâng cao hiệu quả quản lí và đổi mới năng lực quản lý đô thị
123	云快闪	nhảy Flashmob online
124	村村享	nền tảng cuncunxiang- nền tảng dịch vụ thông tin nhằm tăng cường xây dựng cơ sở hạ tầng, cải thiện quản lý, môi trường sống nông thôn
125	守群人	tình nguyện viên trong nhóm hậu cần WeChat,
126	新冠肺炎	COVID-19
127	新冠病毒	virus corona
128	复工复产	mở lại hoạt động
129	新冠疫情	dịch COVID-19

130	新冠疫苗	Vaccine covid-19
131	方舱医院	bệnh viện dã chiến
132	ECMO	Oxy hóa máu bằng màng ngoài cơ thể
133	应检尽检	người cần được xét nghiệm
134	在家办公	làm việc tại nhà
135	群体免疫	miễn dịch cộng đồng
136	抗疫精神	tinh thần chống dịch
137	天问一号	Thiên Vấn số 1
138	私域流量	Lưu lượng truy cập tên miền riêng
139	核酸采样	lấy mẫu xét nghiệm
140	两新一重	Hai mới một quan trọng (xây dựng cơ sở hạ tầng mới, xây dựng đô thị hoá mới, xây dựng công trình quan trọng về giao thông, thuỷ lợi)
141	腾讯会议	Tencent Meeting
142	跨省通办	xử lý thủ tục liên tỉnh
143	逆行出征	lên đường chống dịch
144	白衣执甲	Chiến sĩ áo trắng
145	共享用工	phân chia nguồn lao động
146	一盔一带	chiến dịch bảo vệ an toàn trên toàn quốc “Đội mũ bảo hiểm khi đi xe đạp điện, xe máy điện và thắt dây an toàn khi lái ô tô
147	线上演出	biểu diễn online
148	六稳六保	sáu ổn định sáu bảo đảm (ổn định việc làm, ổn định tài chính, ổn định ngoại thương, ổn định đầu tư nước ngoài, ổn định đầu tư trong nước và ổn định dự báo; bảo đảm việc làm, bảo đảm sinh kế cơ bản của người dân, bảo đảm thị

		trường, bảo đảm an ninh lương thực và năng lượng, bảo đảm chuỗi cung ứng chuỗi ngành nghề và bảo đảm vận hành cấp cơ sở)
149	熔断指令	lệnh hạn chế bay
150	公域流量	lưu lượng truy cập cộng đồng
151	估值降维	giảm giá cổ phiếu
152	存款压降	kiểm soát khối lượng và giá của các khoản tiền gửi cấu trúc
153	复工专列	các chuyến tàu điều chỉnh vận hành để đảm bảo nối lại công việc và sản xuất cũng như vận chuyển người lao động nhập cư trở lại làm việc từ điểm này sang điểm khác.
154	纸面服刑	tù nhân thi hành án trên giấy tờ
155	航班熔断	tạm ngừng vận hành các chuyến bay do dịch bệnh
156	旅游气泡	Bong bóng du lịch
157	复工包机	chuyến bay đưa đón nhân viên công ty trở lại làm việc
158	应接尽接	tất cả những người đủ điều kiện tiêm vắc xin ngừa COVID-19 đều phải tiêm phòng
159	促稳提质	Thúc đẩy sự ổn định và nâng cao chất lượng
160	复产复销	kết nối lại sản xuất và bán hàng
161	祖安文化	rác văn hoá trên Internet của giới trẻ
162	团结试验	Thử nghiệm Đoàn kết quốc tế nhằm xác định các loại thuốc điều trị COVID-19.
163	线上复工	làm việc trở lại thông qua hình thức online
164	社交疏远	giãn cách xã hội
165	无感测温	Đo nhiệt độ bằng hồng ngoại
166	涉煤腐败	tham nhũng liên quan đến than

167	快递盲盒	đơn chuyển phát nhanh không có người nhận
168	黑财清底	thu hồi toàn bộ tài sản phạm tội
169	数字抗疫	ứng dụng công nghệ để chống dịch COVID-19
170	行业清源	xử lý tận gốc các tồn tại trong các ngành nghề
171	云毕业照	ảnh chụp tốt nghiệp Online
172	副业创新	khởi nghiệp sáng tạo vào những lúc rảnh
173	隔位就坐	ngồi cách xa nhau
174	伞网清除	loại sạch bảo kê, ô dù
175	码上经济	nền kinh tế mà doanh nghiệp sử dụng mã QR thực hiện các giao dịch trực tuyến
176	集体免疫	miễn dịch cộng đồng
177	口罩外交	ngoại giao khẩu trang
178	全民隔离	cách ly toàn xã hội
179	首站赋码	mã hoá các sản phẩm lạnh nhập khẩu lần đầu tiên tại địa phương
180	1 号病人	ca bệnh (FO) đầu tiên
181	港版纳指	Chỉ số NASDAQ tại Hồng Kông
182	一负三正	một tiêu cực và ba tích cực (tiêu cực không thuế quản lý thiết bị do doanh nghiệp nhập khẩu để sử dụng riêng, tất cả hàng hóa ngoài danh mục tiêu cực đều được miễn thuế
183	旅游泡泡	Bong bóng du lịch
184	六保六稳	sáu ổn định sáu bảo đảm (ổn định việc làm, ổn định tài chính, ổn định ngoại thương, ổn định đầu tư nước ngoài, ổn định đầu tư trong nước và ổn định dự báo; bảo đảm việc làm, bảo đảm sinh kế cơ bản của người dân, bảo đảm thị trường, bảo đảm an ninh lương thực và năng lượng, bảo

		đảm chuỗi cung ứng chuỗi ngành nghề và bảo đảm vận hành cấp cơ sở)
185	人物并防	ngăn chặn lây lan dịch bệnh giữa người với người, giám sát sự biến đổi gen của virus SAR CoV-2 tại những nơi quan trọng và thực phẩm quan trọng
186	赛事泡泡	'Bong bóng an toàn' cho các hoạt động thể thao
187	数字治城	quản trị thành phố bằng các công nghệ kỹ thuật số
188	数字治疫	kiểm soát dịch bệnh bằng các công nghệ kỹ thuật số
189	闭环防控	ngăn ngừa và kiểm soát dịch vòng kín
190	货开客关	dừng xuất nhập cảnh hành khách, chỉ xuất nhập khẩu hàng hoá
191	免疫护照	Hộ chiếu miễn dịch
192	表格抗疫	Biểu mẫu chống dịch
193	社交泡泡	bong bóng xã hội
194	数字抗疫	chống dịch bằng các công nghệ kỹ thuật số
195	数字战疫	chống dịch bằng các công nghệ kỹ thuật số
196	神兽回笼	học sinh trở lại trường
197	五税合一	năm loại thuế hợp một
198	两征两退	Hai lần tuyên quân và hai lần giải ngũ trong một năm
199	融媒云厨	nền tảng truyền thông tích hợp giữa phòng vấn online và quay hình online vào quy trình thu thập nội dung
200	隔离经济	mô hình kinh tế thời kì giãn cách
201	吃瓜指数	chỉ số drama
202	码上直办	giải quyết công việc thông qua mã QR của công ty
203	码上融资	đăng ký vay ngân hàng thông qua mã QR
204	跨省联办	xử lý thủ tục liên tỉnh

205	凡尔赛体	lời nói khoe khoang
206	大黑小伞	bảo kê
207	剩菜指数	tỷ lệ thức ăn thừa
208	火雷速度	tốc độ thần tốc
209	离岸审批	phê duyệt đầu tư ra nước ngoài
210	刊网微端	hình thức phát triển tích hợp các nền tảng truyền thông đa phương tiện như báo và tạp chí định kỳ, nền tảng trực tuyến, nền tảng WeChat và WeChat và ứng dụng khác h tin tức dựa trên hình thức phát triển tích hợp.
211	共情伤害	tổn thương do đồng cảm mang lại
212	指尖种地	canh tác thông qua máy móc hiện đại
213	屏幕经济	mô hình kinh tế sử dụng màn hình để thúc đẩy sự phát triển của các ngành liên quan
214	前播后产	giới thiệu trước, sản xuất sản phẩm sau
215	鸡汤杀手	Những câu nói tích cực truyền cảm hứng
216	小康元年	năm 2020
217	政治三力	3 năng lực chính trị (năng lực phán đoán chính trị, năng lực lãnh hội chính trị, năng lực thực thi chính trị)
218	新发展格局	mô hình phát triển mới
219	数字人民币	đồng nhân dân tệ kỹ thuật số
220	后疫情时代	thời kỳ hậu COVID-19
221	香港国安法	luật bảo vệ An ninh quốc gia tại đặc khu Hành chính Hồng Kông
222	停课不停学	ngừng lên lớp nhưng không ngừng học
223	新发展阶段	giai đoạn phát triển mới
224	无接触配送	giao hàng không tiếp xúc

225	在线新经济	nền kinh tế internet
226	报复性消费	tiêu dùng "trả đũa" sau giãn cách
227	健康通行码	mã sức khoẻ
228	数字新基建	cơ sở hạ tầng kỹ thuật số mới
229	无接触服务	phục vụ không tiếp xúc
230	凡尔赛文学	khoe khoang một cách khiêm tốn
231	新个体经济	nền kinh tế cá nhân mới
232	社会性死亡	cái chết xã hội- cá nhân bị mất danh tiếng sau khi gặp phải bạo lực mạng
233	微信视频号	tài khoản video Wechat
234	无接触贷款	khoản vay không tiếp xúc
235	倒查 20 年	cơ chế điều tra các vụ tham nhũng trong vòng 20 năm trở lại đây
236	无接触餐厅	quán ăn không tiếp xúc
237	小镇做题家	người tài ở vùng quê
238	火眼实验室	nền tảng tiêu chuẩn hoá, quy mô hoá để phát hiện virus corona
239	无接触经济	kinh tế không tiếp xúc
240	无接触消费	tiêu dùng không tiếp xúc
241	无接触送餐	giao đồ ăn không tiếp xúc
242	疫后综合征	Hội chứng hậu COVID-19
243	十八线主播	người dẫn chương trình/ giáo viên có uy tín thấp
244	生命摆渡人	nhân viên chống dịch tuyến đầu di chuyển giữa các bệnh viện trực tiếp chữa trị cho các bệnh nhân
245	南泥湾计划	dự án "Nanniwan"

246	互联网盲道	phần mềm đọc màn hình chuyên cung cấp dịch vụ Internet cho người khiếm thị
247	非接触银行	ngân hàng không tiếp xúc
248	无症状感染者	người mắc COVID-19 không triệu chứng
249	BOSS 直播	chủ doanh nghiệp livestream
250	直播电商元年	Năm đầu tiên của thương mại điện tử ONLINE
251	体外膜肺氧合	phương pháp oxy hóa qua màng ngoài cơ thể
252	无码绿色通道	kênh thiết lập cho những người không thể sử dụng hoặc không có mã QR
253	常态化疫情防控	bình thường hoá công tác phòng chống dịch bệnh
254	在线学习服务师	Nhân viên hỗ trợ học tập trực tuyến/Online
255	疫情防控行程卡	thẻ hành trình phòng chống dịch bệnh
256	卫生健康共同体	cộng đồng sức khoẻ y tế
257	中国人民警察节	Ngày Cảnh sát nhân dân Trung Quốc
258	ACE 交通引擎	giải pháp giao thông thông minh ACE
259	战疫语言服务团	Nhóm chuyên gia hỗ trợ Hồ Bắc giải quyết rào cản ngôn ngữ trong giao tiếp giữa bác sĩ và bệnh nhân
260	COVID-19	COVID-19
261	国际关注的突发公共卫生事件	Tình trạng khẩn cấp về sức khoẻ cộng đồng đang được quốc tế quan tâm
262	SARS-CoV-2	SARS-CoV-2

三、2021 年汉语新词语翻译成越南语表

序号	汉语新词语	翻译的越南语
1	治	trị
2	成	thật

3	飒	người tuyệt vời
4	梗	lố bịch
5	表	đùng
6	虾米	cái gì
7	主播	phát thanh viên
8	标牌	biển hiệu
9	童书	sách trẻ em
10	微录	ứng dụng quay video trên weibo
11	文风	văn phong
12	带货	bán hàng online
13	单语	một loại ngôn ngữ
14	党风	tác phong đảng
15	学风	Phong cách học tập
16	硬核	cứng cáp, mạnh mẽ
17	夺冠	giành chức vô địch
18	涨海	giá cả tăng cao
19	转岗	Điều chuyển công việc
20	双减	hai giảm bớt (giảm bớt gánh nặng bài tập về nhà quá mức; giảm bớt gánh nặng đào tạo ngoài trường đối với học sinh trong chương trình giáo dục bắt buộc)
21	躺平	dửng dưng, bất cần
22	夺笋	mát mát
23	赓续	tiếp nối
24	社恐	Rối loạn lo âu xã hội/ám ảnh xã hội
25	社牛	giao tiếp tốt

26	反诈	phản gián
27	三孩	ba con
28	饭圈	cộng đồng người hâm mộ
29	佛媛	người thường lợi dụng các ngôi chùa và nhà hàng chay thành nơi để trên mạng check in
30	下头	phá game
31	绘本	vở vẽ
32	促使	động lực
33	覆盖	các sóng vô tuyến phát ra từ một điểm nhất định trong không khí bao phủ một phạm vi nhất định của mặt đất bên dưới
34	炸裂	tuyệt
35	扶老	hỗ trợ người già; cái gậy
36	暗箱	Buồng tối trong nhiếp ảnh
37	跳水	giảm xuống
38	回潮	sự trở lại của những điều cũ, vật cũ
39	抢滩	nắm bắt cơ hội
40	眼球	chú ý
41	海后	phụ nữ có nhiều người dự phòng
42	海女	phụ nữ lặn nhăng/tra nữ
43	韬晦	giấu chính mình
44	将做	sẽ làm
45	加拜	củng cố, cải thiện
46	互医	bệnh viện online
47	官媒	phương tiện truyền thông chính thống của Trung Quốc
48	残联	Liên đoàn người khuyết tật Trung Quốc

49	反歧	chống phân biệt đối xử
50	中职	Trường trung cấp nghề
51	通个	toàn diện·
52	康康	nhìn xem
53	咁咩	không được
54	打扣	thích, like
55	双碳	đỉnh carbon và trung tính carbon
56	频次	lượt xem
57	破防	vỡ òa cảm xúc
58	海王	tra nam
59	奥利给	cố lên
60	适老化	phù hợp với người già
61	编年史	biên niên sử
62	缩略语	từ viết tắt
63	台湾腔	giọng Đài Loan
64	部编版	sách do bộ giáo dục Trung Quốc biên soạn
65	财政部	bộ Tài Chính
66	脱口秀	talk show
67	抄作业	đạo nhái, đạo văn·
68	朝鲜语	tiếng Triều Tiên
69	打工人	người làm công
70	网抑云	NetEase Cloud Music
71	大数据	big data
72	物联网	internet vạn vật
73	冬奥会	Thế vận hội mùa đông

74	动员令	lệnh động viên
75	新基建	Cơ sở hạ tầng mới
76	新住民	cư dân mới - các thành viên mới của xã hội tham gia vì lý do công việc hoặc nhập cư
77	云参与	tham gia online
78	读书月	Ngày sách và bản quyền thế giới
79	短视频	video ngắn trên các nền tảng online
80	云生活	cuộc sống online
81	扶贫日	ngày quốc gia xoá nghèo
82	方言通	app trợ giúp cho việc học phương ngữ
83	防护服	đồ bảo hộ
84	自造字	chữ tự tạo
85	真会装	thật biết giả vờ
86	成会玩	thật biết chơi
87	复合法	phương pháp ghép
88	高频词	từ có tần suất sử dụng cao
89	古地名	địa danh cổ xưa
90	普信男	Nam giới ảo tưởng về bản thân
91	普信女	Nữ giới ảo tưởng về bản thân
92	国际词	từ ngữ sử dụng rộng rãi trên thế giới
93	国内词	từ ngữ dùng trong nước
94	国内字	chữ dùng trong nước
95	好家伙	ngạc nhiên hoặc ngưỡng mộ
96	打酱油	không quan tâm
97	小姐姐	chị gái/ em gái

98	小哥哥	anh trai/em trai
99	妥妥的	ổn định
100	萌萌哒	đáng yêu, cute
101	零零后	thế hệ 2000.
102	九零后	thế hệ 9x.
103	求安利	Xin chân thành giới thiệu
104	九漏鱼	nghệ sĩ chưa tốt nghiệp cấp 2
105	可回溯	Truy xuất nguồn gốc
106	可视化	Trực quan hóa
107	跨学段	sự phân chia vượt qua hoặc bao gồm nhiều giai đoạn dạy hoặc học vốn có
108	绿皮书	sách bìa xanh- tài liệu tham vấn chính thức được chính phủ ban hành về một chính sách hoặc vấn đề quan trọng,
109	推普周	Tuần lễ quảng bá tiếng phổ thông
110	中信办	Bộ Công nghiệp và Công nghệ thông tin Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa
111	很无语	cạn lời
112	拼合法	phương pháp ghép
113	网红脸	phẫu thuật thành gương mặt giống thần tượng
114	三下乡	văn hoá, kĩ thuật, y tế
115	北交所	Sở giao dịch chứng khoán Bắc Kinh
116	祝融号	tàu vũ trụ Chúc Dung
117	德尔塔	chủng virus delta
118	司法部	bộ tư pháp
119	请战辞	chủ động thực hiện những công việc khó khăn nhất
120	融媒体	truyền thông hội tụ

121	软实力	Quyền lực mềm
122	珊瑚洲	đảo san hô
123	生僻化	từ hiếm gặp
124	十八大	Đại hội Đảng Cộng sản Trung Quốc lần thứ 18
125	十四五	Kế hoạch năm năm lần thứ 14
126	留住你	giữ chặt em
127	占有欲	tính chiếm hữu
128	浅浮伤	nỗi buồn man mác trong lòng
129	空心人	người vô văn hoá
130	壁上观	ngò xem kết quả mà không giúp đỡ bên nào
131	百里才	người có tài năng nhỏ
132	表面光	người có tiếng mà không có miếng
133	不二门	không có đường lui
134	拆烂污	làm việc bất cần, vô trách nhiệm
135	百世师	người có phẩm chất, học vấn được lấy làm ví dụ nhiều đời
136	白费蜡	lãng phí thời gian, sức lực
137	干饭人	người ra sức ăn cơm
138	为虾米	vì sao
139	敲黑板	chỉ tay vào bảng
140	办学层次	Cấp độ điều hành trường học
141	胞波情谊	đồng bào- cách xưng hô thân thiết giữa người Myanma và người TQ
142	报纸媒体	truyền thông báo chí
143	本土老师	giáo viên bản địa
144	本土语言	tiếng địa phương

145	哔哩哔哩	trang web bilibili
146	标点符号	người không quan trọng
147	标准地名	tên địa điểm tiêu chuẩn
148	不讲武德	người trẻ tuổi hung dữ
149	嫦娥五号	Tàu thám hiểm Mặt trăng Hằng Nga 5
150	潮汕文化	Văn hóa Triều Sơn
151	大流行病	bệnh đang lưu hành
152	地名序列	thứ tự tên địa điểm
153	电子证照	Giấy phép điện tử
154	顶层设计	Thiết kế cấp cao nhất
155	动漫中文	Sử dụng hình ảnh động để giải thích và học một số từ, thành ngữ tiếng Trung
156	读屏软件	phần mềm đọc màn hình
157	多语服务	Dịch vụ đa ngôn ngữ
158	多语教育	giáo dục đa ngôn ngữ
159	法律语言	ngôn ngữ pháp luật
160	法治思维	Tư duy pháp quyền
161	返校标语	biểu ngữ chào mừng học sinh quay lại trường
162	方言喊话	dùng phương ngữ hét lên gọi người khác trên mạng
163	方言能力	năng lực sử dụng phương ngữ
164	防控标语	biểu ngữ phòng chống dịch
165	奋进之笔	bản thân cần nỗ lực, phấn đấu.
166	官方地名	tên địa điểm chính thức
167	“十八连丰”	18 năm bội thu liên tiếp
168	管理看板	Quản lý bảng điều khiển

169	光盘行动	hành động hình thành thói quen chống lãng phí
170	规范汉字	chuẩn hoá Hán tự
171	国际社区	Cộng đồng quốc tế
172	汉语盘点	Kiểm lại Hán ngữ
173	花式广播	truyền thông đa dạng
174	话语特征	đặc điểm diễn ngôn
175	机器翻译	dịch tự động
176	集中隔离	cách ly tập trung
177	家庭教育	giáo dục gia đình
178	家庭语言	ngôn ngữ gia đình
179	简明汉语	tiếng Hán đơn giản, rõ ràng
180	教学测评	đánh giá giảng dạy
181	居家隔离	cách ly tại nhà
182	课堂互动	tương tác trên lớp học
183	课堂管理	quản lý lớp học
184	蓝领职场	nơi làm việc của công nhân phổ thông
185	立法语言	ngôn ngữ lập pháp
186	立法质量	chất lượng lập pháp
187	历史课纲	đề cương lịch sử
188	联校网教	Trường liên kết dạy học trực tuyến
189	两个维护	hai bảo vệ
190	录播教学	Ghi âm giảng dạy
191	旅行证件	giấy tờ du lịch
192	民族文字	văn tự dân tộc
193	名从主人	đặt tên theo chủ

194	南南合作	hợp tác Nam-Nam
195	强势语言	ngôn ngữ có uy tín cao
196	群体免疫	miễn dịch tập thể
197	人格权编	Quyền nhân cách- một phần trong bộ Luật Dân sự của Trung Quốc
198	人工智能	trí tuệ nhân tạo
199	三个课堂	ba lớp học (Lớp học phân phối đặc biệt; Lớp học giáo viên nổi tiếng; Lớp học trực tuyến uy tín)
200	三区三州	Ba khu ba châu
201	三文四语	Ba loại chữ viết, bốn loại ngôn ngữ
202	识繁书简	nhận biết chữ phồn thể viết chữ giản thể
203	实景课堂	Lớp học thực tế
204	实验话剧	kịch thử nghiệm
205	受控语言	ngôn ngữ được kiểm soát
206	术语工程	Dự án phổ biến thuật ngữ tư tưởng và văn hóa Trung Quốc
207	四个意识	bốn ý thức (ý thức chính trị; ý thức về đại cục; ý thức về hạt nhân; ý thức về tiêu chuẩn)
208	四个自信	bốn tự tin (tự tin vào con đường, lý luận, hệ thống và văn hóa chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc)
209	送教下乡	gửi giáo viên xuống vùng quê
210	体育产业	hoạt động kinh tế cung cấp các sản phẩm thể thao cho xã hội
211	天问一号	Tàu thám hiểm sao Hỏa Thiên Vấn 1
212	土著语言	ngôn ngữ bản địa
213	脱贫攻坚	Xóa đói giảm nghèo
214	网红天团	Nhóm người nổi tiếng trên mạng

215	文化铸魂	văn hoá hun đúc nên tâm hồn
216	文化自信	Tự tin văn hoá
217	文字符号	văn tự mang đặc điểm dân tộc của một quốc gia
218	先锋话剧	Kịch tiên phong
219	线上管理	quản lý online
220	学习强国	ứng dụng học tập
221	一书两刊	một cuốn sách, hai bài báo (Thế vận hội mùa đông: Thể thao·Ngôn ngữ·Văn hóa; Thế giới Anh·Số đặc biệt Thế vận hội mùa đông" (do Xing Sanzhou và He Hongzhi biên tập) và "Số đặc biệt Thế vận hội mùa đông ·Thế giới Trung Quốc"
222	异地双师	hai thầy giáo ở hai nơi khác nhau
223	渔民地名	Địa danh hiện nay của ngư dân các đảo ở Hải Nam
224	语言战疫	bảo vệ ngôn ngữ bản địa, ngăn chặn sự xâm nhập của các ngôn ngữ khác
225	远程教育	học từ xa
226	真人主播	livestream người thật
227	知识图谱	sơ đồ tư duy
228	直过民族	các dân tộc chuyển đổi trực tiếp từ xã hội nguyên thủy sang xã hội xã hội chủ nghĩa
229	殖民语言	ngôn ngữ thuộc địa
230	智能技术	công nghệ thông minh
231	智能主播	phát thanh thông minh
233	种子教师	giáo viên hạt giống
234	建党百年	Kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng
235	觉醒年代	Thời đại thức tỉnh"

236	抗美援朝	chống Mỹ xâm lược và viện trợ Hàn Quốc
237	山东曹县	Huyện Tào, Sơn Đông- nơi sản xuất Hán phục lớn nhất Trung Quốc
238	饭圈整治	Chấn chỉnh và xử lý hành vi xấu của cộng đồng người hâm mộ
239	衍生机制	hệ thống phái sinh
240	刻不容缓	hành động gấp gáp, một chút cũng không được chậm trễ
241	不想努力	không muốn cố gắng nữa
242	上合组织	Tổ chức Hợp tác Thượng Hải
243	男默女泪	con trai đọc xong sẽ im lặng, con gái đọc xong sẽ khóc, thường dùng để mô tả câu chuyện cảm động
244	YYDS	Mãi mãi là thần
245	“清朗”行动	hành động làm sạch không gian mạng
246	七一勋章	huân chương ngày 1/7
247	减污降碳	giảm ô nhiễm và carbon
248	动态清零、	Zero-Covid
249	强国有我	đóng góp của mình vào sự cường mạnh của quốc gia
250	中国航天	hàng không Trung Quốc
251	疫苗援助	viện trợ vắc xin
252	语言扶贫	xoá đói giảm nghèo nhờ cải thiện kỹ năng ngôn ngữ
253	研学书包	kho dữ liệu tự học
254	“阳伞效应”	Hiệu ứng ô che nắng
255	数字体育	Thể thao kỹ thuật số
256	本土化教学	giảng dạy bản địa hoá
257	反种族歧视	chống lại phân biệt chủng tộc

258	放管服改革	tinh giản quản trị và phân quyền, kết hợp phân cấp và điều tiết, tối ưu hóa dịch vụ
259	洪堡基金会	Quỹ Alexander von Humboldt
260	基础性法律	Luật cơ bản
261	康复机器人	robot phục hồi chức năng
262	两个一百年	mục tiêu 2 lần 100 năm
263	南亚东南语	người nói các ngôn ngữ Đông Nam Á ở Vân Nam và Quảng Tây
264	生活在树上	lối sống độc lập
265	国务院台办	Văn phòng các vấn đề Đài Loan của Quốc vụ viện Trung Quốc
266	“清朗”行动	chiến dịch làm sạch không gian mạng
267	跨周期调节	điều chỉnh xuyên chu kỳ
268	全民健身日	ngày sức khỏe toàn dân
269	数字人民币	đồng nhân dân tệ kỹ thuật số
270	火到猪头烂	
271	生命摆渡人	các nhân viên y tế tuyển đầu trong phòng chống dịch bệnh đi lại giữa các bệnh viện, lưu trú giữa các bệnh viện và trực tiếp đối mặt với những bệnh nhân
272	经济全球化	Toàn cầu hóa kinh tế
273	社交恐惧症	chứng ám ảnh xã hội
274	社交猖狂症	chứng rối loạn xã hội
275	河南拔智牙	rất khó để không hỗ trợ
276	社交自觉症	chứng tự giác xã hội
277	本土语言教育	giáo dục ngôn ngữ bản địa
278	残疾人联合会	Liên đoàn người khuyết tật

279	冬奥会术语库	Thuật ngữ Thế vận hội Mùa đông
280	黑科技无人机	thiết bị không người lái công nghệ cao
281	华文线上教学	Đạy học trực tuyến tiếng Trung
282	机构语言政策	Chính sách ngôn ngữ thể chế
283	集中医学观察	giám sát y tế tập trung
284	媒体话语分析	phân tích diễn ngôn truyền thông
285	平行句对资源	Các câu đã có sẵn một số cặp câu song song
286	企业文化展板	Bảng trưng bày văn hóa doanh nghiệp
287	国家反诈中心	Trung tâm chống gian lận quốc gia
288	语言弱势群体	nhóm hạn chế về ngôn ngữ
289	江山就是人民	đất nước chính là nhân dân
290	人民就是江山	nhân dân chính là đất nước
291	广播电视总局	Tổng cục phát thanh truyền hình Quốc gia (Trung Quốc)
292	出口产品转内销	chuyển hàng hóa xuất khẩu sang tiêu thụ nội địa
293	多语对齐语料库	kho ngữ liệu song song đa ngôn ngữ
294	个人健康信息码	mã thông tin sức khỏe cá nhân
295	交互式人工智能	trí tuệ nhân tạo tương tác
296	区块链去殖民化	cải thiện công nghệ blockchain kỹ thuật số và loại bỏ sự kiểm soát đối với sự xâm chiếm của vốn nước ngoài.
297	保障性租赁住房	nhà ở cho thuê giá rẻ
298	生物多样性公约	Công ước về Đa dạng sinh học
299	奔放洋气有深度	bộc lộ hết tâm tư tình cảm và có nội hàm sâu sa
300	卖萌嘟嘴剪刀手	chu môi dễ thương
301	忧郁深沉无所谓	một người có vẻ ngoài rất sâu sắc và ngẫu
302	燃烧我的卡路里	đốt cháy calo.

303	一无所有王健林	Vương Kiệt Lâm gì cũng có
304	伤害性不高，侮辱性极强	tính sát thương không lớn, độ sỉ nhục cực mạnh
305	我看不懂，但我大受震撼	bối rối hoặc sốc của một người về điều gì đó khó hiểu
306	2020 东京奥运会	Thế vận hội Tokyo 2020
307	目视化管理信息系统	Hệ thống thông tin quản lý trực quan
308	濒危少数民族语言	các ngôn ngữ có nguy cơ tuyệt chủng
309	大学生民汉双语志愿服务团	Nhóm dịch vụ tình nguyện song ngữ tiếng Trung dành cho sinh viên đại học
310	冬奥运动多语种语库	kho dữ liệu thuật ngữ đa ngôn ngữ Thế vận hội mùa đông

四、2022 年汉语新词语翻译成越南语表

序号	汉语新词语	翻译的越南语
1	团	người môi giới, điều phối, trưởng đoàn, sếp
2	雷	sốc
3	汗	xấu hổ
4	爱了	yêu rồi
5	看戏	xem drama
6	真香	tự vả, ý chỉ những người làm hành động ngược lại so với quyết tâm ban đầu
7	内味	phong cách, chất riêng

8	狠人	tay cù khôi
9	冲鹏	đũng cảm tiến về phía trước.
10	节奏	tiết tấu
11	解锁	thông qua, nắm được kĩ năng
12	冬奥	Thế vận hội mùa đông
13	国安	an ninh quốc gia
14	多文	đa văn hóa
15	讲古	kể truyền thuyết xưa
16	国语	quốc ngữ
17	奈奈	ngủ ngon
18	尬聊	nói chuyện nhạt nhẽo (vụng về trong giao tiếp)
19	冤种	dễ bị mắc lừa.
20	栓 Q	cảm ơn, thank you
21	啾咪	biểu cảm dễ thương (ví dụ: chu môi)
22	天问	Thiên Vấn
23	登顶	chạm ngưỡng cao nhất
24	嘴替	chuẩn luôn
25	词表	từ vựng
26	格局	khuôn mẫu, tầm nhìn
27	话术	nghệ thuật giao tiếp
28	莲花	hoa sen, biệt danh hoa dâm bụt, tiếng Hán đồng âm với "diện mạo chồng"
29	“聆听	lắng nghe
30	聋人	đồ điếc
31	拿捏	hoàn toàn kiểm soát

32	千语	cảm xúc khó nói
33	三文	văn hóa truyền thống, văn hóa cách mạng, căn hóa xã hội chủ nghĩa tiên tiến của TQ
34	“神舟”	tàu vũ trụ Thần Châu
35	手语	ngôn ngữ kí hiệu
36	天和	thiên hà (thiên nhiên hòa hợp)
37	天舟	tàu vũ trụ Thần Châu
38	网暴	bạo lực mạng
39	羲和	Tây Hà (nữ thần mặt trời trong thần thoại TQ cổ đại)
40	芯片	chip
41	团长	người môi giới, điều phối, trưởng đoàn, sếp
42	锁死	cặp đôi dính như sam
43	大白	nhân viên y tế và tình nguyện viên mặc quần áo bảo hộ cách ly màu trắng tham gia tuyển đầu “chống dịch”
44	好方	hoang mang
45	社畜	nhân viên văn phòng
46	妙哦	giỏi, tuyệt
47	苦楚	khổ sở
48	蓝瘦	khó chịu
49	求生欲	mong muốn được sống
50	柠檬精	nước cốt chanh
51	答卷人	người giải đáp
52	国通语	tiếng phổ quát dành cho công nông dân
53	长三角	đồng bằng sông Dương Tử (s.Trường Giang)
54	理塘话	tiếng Lý Đường, Tây Tạng

55	南向通	Kết nối thị trường trái phiếu Hồng Kông và Đại lục và Hợp tác hướng Nam
56	融媒体	giới truyền thông
57	欧委会	Ủy ban châu Âu
58	数智化	trí tuệ thời số hóa
59	雪飞燕	đường đua Tuyết Phi Yến
60	原年人	người đón năm mới tại chỗ (Nhà nước kêu gọi để giảm thiểu sự di chuyển của người dân
61	祖二号	hệ thống tính toán lượng tử siêu dẫn zuchong 2
62	北交所	Sở giao dịch chứng khoán Bắc Kinh
63	冬奥会	Thế vận hội mùa đông
64	基本法	Luật cơ bản
65	监察法	Luật giám sát
66	公租房	nhà ở công cộng
67	数字人	con người kỹ thuật số
68	场所码	mã địa điểm
69	理塘话	lời rác rưởi
70	城中村	làng trong phố
71	稻城话	phương ngữ đạo thành
72	东帝汶	Đông Timor
73	杜蓬法	Luật sử dụng Pháp (Luật Dupont)
74	emo	trầm cảm
75	归属感	cảm giác thuộc về
76	国内词	từ ngữ dùng trong nước
77	国内字	chữ dùng trong nước

78	可南村	từ ngữ châm biếm hiện tượng thiếu nước do nhiệt độ quá cao ở Hà Nam
79	加强针	tiêm nhắc lại
80	甲骨文	chữ giáp cốt
81	可达性	khả năng tiếp cận
82	客家话	tiếng Khách Gia hay tiếng Hẹ
83	拉波话	phương ngữ Bola
84	盲聋人	người khiếm thính, khiếm thị
85	民族志	ý chí dân tộc
86	能动性	tính tích cực
87	“普教中”	Dạy các môn bằng tiếng phổ thông
88	普却信	thể hiện đầy tự tin
89	情景剧	hài kịch tình huống
90	双语制	chế độ song ngữ
91	“她力量”	chỉ vai trò người phụ nữ trong các lĩnh vực
92	碳达峰	đỉnh cacbon (lượng khí thải cacbon lên cao nhất)
93	碳交易	giao dịch phát thải khí nhà kính
94	碳中和	cacbon trung tính
95	同源词	từ cùng nguồn gốc
96	推普周	Tuần lễ quảng bá tiếng phổ thông
97	外来语	từ ngoại lai, từ vay mượn
98	微表情	Biểu hiện vi mô (thuật ngữ tâm lý)
99	微电影	Microfilm (vi phim)
100	消博会	Triển lãm hàng tiêu dùng quốc tế TQ
101	“小聪明”	khôn vặt, khôn lỏi

102	“大聪明”	đại ngốc
103	新市民	công dân mới
104	新住民	cư dân mới
105	“雪游龙”	đường đua xe trượt tuyết "Rồng tuyết"
106	药监局	Cục quản lý Thực phẩm và Dược phẩm Hoa Kỳ (FDA)
107	语常会	hội nghị chuyên đề
108	字母词	từ chứa các chữ cái, từ viết tắt
109	大冤种	đễ bị mắc lừa
110	长津湖	Hồ Trường Tân
111	矮穷矬	lùn, nghèo, xấu
112	伤不起	không thể bị tổn thương
113	毁三观	phá vỡ tam quan
114	缩头龟	rùa rụt đầu
115	辣眼睛	cay mắt, ngứa mắt
116	绝绝子	Tuyệt vời
117	我酸了	tôi ghen tị rồi
118	我方了	tôi hoảng rồi
119	好嗨哟	rất high
120	带节奏	có tình kích động cảm xúc của mọi người và để những người không biết sự thật làm theo
121	新赛道	đường đua mới
122	黑旺财	người hướng nội
123	孤勇者	anh hùng đơn độc

124	沉浸式	đắm chìm hoàn toàn vào các hoạt động, lọc ra những nhận thức không liên quan, đạt được trải nghiệm tổng hợp và đạt được đủ niềm vui tâm lý.
125	新征程	cuộc thám hiểm mới
126	同人志	· Sách và ấn phẩm do những người cùng chí hướng đồng sản xuất và xuất bản
127	烟火气	cuộc sống tốt đẹp trong mắt người dân
128	天花板	điểm cao nhất, đỉnh cao
129	数字孪生	bản sao kỹ thuật số
130	可可爱爱	đáng yêu
131	素质三连	chửi ba thế hệ
132	甜蜜暴击	cú đấm ngọt ngào
133	九章二号	Cửu chương số 2
134	专精特新	chuyên môn hoá, chính xác hoá, đặc sắc hoá và đổi mới sáng tạo
135	欧安组织	Tổ chức An ninh và Hợp tác châu Âu (OSCE)
136	党史教育	giáo dục lịch sử Đảng
137	反诈宣传	tuyên truyền chống gian lận, lừa đảo
138	第一外语	ngoại ngữ đầu tiên
139	巴西葡语	tiếng Bồ Đào Nha của người Brazil
140	疫苗护照	hộ chiếu vắc xin
141	疫苗援助	hỗ trợ vắc xin
142	语言国情	tình hình /điều kiện sử dụng ngôn ngữ
143	红色旅游	du lịch đỏ
144	乡村振兴	chấn hưng nông thôn
145	绿色冬奥	Thế vận hội xanh

146	能源强国	cường quốc năng lượng
147	冰雪经济	nền kinh tế dựa vào băng tuyết
148	数字藏品	bộ sưu tập kỹ thuật số
149	精准防控	phòng ngừa và kiểm soát dịch bệnh
150	雪糕刺客	kem giá cao ngất
151	XX 刺客	thứ đắt đỏ khiến mình đau ví
152	太空会师	cuộc hội ngộ không gian
153	电子榨菜	video ăn uống (vừa ăn vừa ghi hình)
154	蚌埠住了	Không thể chịu nổi (mượn cách phát âm đồng âm)
155	播音主持	MC đài phát thanh
156	创意标语	sáng tạo khẩu hiệu
157	多语服务	dịch vụ đa ngôn ngữ, dịch thuật ngôn ngữ
158	二码联查	tra cứu mã QR chung
159	共同富裕	sự thịnh vượng chung
160	国家认同	bản sắc dân tộc
161	核心家庭	gia đình hạt nhân
162	踔厉奋发	một người năng động và hiểu biết
163	华坪女高	trường Trung học nữ sinh Hoa Bình
164	交际语码	mật mã giao tiếp
165	教学语言	ngôn ngữ dạy học
166	教育整顿	chỉnh đốn giáo dục
167	跨国家庭	gia đình có yếu tố nước ngoài (với những thành viên khác quốc tịch)
168	跨境语言	ngôn ngữ xuyên biên giới
169	播音主持	MC đài phát thanh

170	美国手语	ngôn ngữ ký hiệu của Mỹ
171	民族身份	bản sắc dân tộc
172	4D 扫描	scan 4D
173	三俗文化	văn hoá dung tục
174	手语翻译	phiên dịch ngôn ngữ kí hiệu
175	手语立法	luật ngôn ngữ kí hiệu
176	暑期托管	tổ chức hoạt động mùa hè
177	手语识别	nhận dạng ngôn ngữ kí hiệu
178	数字湾区	vùng Kỹ thuật số
179	数字政务	Chính phủ Kỹ thuật số
180	搜索指数	chỉ số tìm kiếm
181	“四史”教育	Giáo dục "Tứ sử" (lịch sử Đảng, lịch sử đất nước, lịch sử cải cách và lịch sử xã hội chủ nghĩa)
182	苏州共识	Nhận thức chung Tô Châu
183	太空快递	tàu vũ trụ chở hàng
184	太空语言	ngôn ngữ không gian
185	田野调查	điều tra điền dã
186	听障人士	khiếm thính
187	体育总局	Tổng cục thể dục thể thao
188	外族词汇	từ vựng nước ngoài
189	文本分析	phân tích văn bản gốc
190	文化传承	kế thừa văn hóa
191	习得规划	lập kế hoạch mua lại
192	文化适应	tiếp biến văn hóa
193	文字方案	kế hoạch văn bản

194	稳中求进	ổn định sau mới phát triển
195	我不李姐	Tôi không hiểu (sự hiểu biết ở cấp độ thấp)
196	稳字当头	vững vàng, ổn định
197	乡音乡语	tiếng địa phương
198	一码通行	mã thông hành
199	行政文书	văn bản hành chính
200	疫苗互认	công nhận lẫn nhau về vắcxin
201	语保工程	dự án giữ gìn ngôn ngữ
202	语文辞书	từ điển tiếng Trung
203	语料标注	chú thích ngữ liệu
204	语言扶贫	chính sách xóa đói giảm nghèo ngôn ngữ
205	语言复兴	thời kỳ phục hưng ngôn ngữ
206	语言观念	quan niệm ngôn ngữ
207	语言机制	cơ chế ngôn ngữ
208	语种能力	năng lực ngôn ngữ
209	月球样品	mẫu vật trên Mặt Trăng
210	云南象群	bầy voi Vân Nam
211	藏语变体	biến thể của ngôn ngữ Tây Tạng
212	扎根理论	lý luận có căn cứ
213	“中国飞人”	Người bay Trung Quốc
214	中老铁路	Đường sắt Trung Quốc - Lào
215	专科词典	từ điển chuyên ngành
216	中文联盟	Liên minh Ngôn ngữ Trung Quốc
217	格局小了	tầm nhìn hạn hẹp
218	奥密克戎	omicron

219	印欧语系	ngữ hệ Ấn Âu
220	俄乌冲突	xung đột Nga- Ucraina
221	瞪羚企业	Doanh nghiệp Gazelle
222	全球抗议	biểu tình toàn cầu
223	数字经济	Kinh tế số
224	爱国者治港	những nhà yêu nước cai trị Hồng Kông
225	党史展览馆	Bảo tàng lịch sử Đảng
226	神舟十二号	Tàu vũ trụ Thần Châu 12
227	福岛核废水	nước thải hạt nhân Fukushima
228	比赛顶呱呱	trận đấu tuyệt vời
229	跨周期调节	điều chỉnh xuyên chu kỳ
230	退！退！退	rút lui
231	党的二十大	Đại hội toàn quốc lần thứ 20 của ĐCS TQ
232	一起向未来	cùng hướng tới tương lai
233	白话文运动	phong trào bản ngữ
234	半结构访谈	phỏng vấn bán cấu trúc
235	播报信息量	lượng thông tin phát sóng
236	沉浸式教育	giáo dục mô phỏng
237	大运河文化	nền văn hóa kênh Đại Vận Hà
238	单一语言制	chế độ nói 1 ngôn ngữ
239	方言版党课	phương ngữ của lớp học về Đảng
240	辅助交际语	ngôn ngữ giao tiếp phụ trợ
241	高空抛物罪	tội ném đồ vật từ trên cao
242	高势惯用语	ngữ quán dụng dùng với tần suất cao
243	个案分析法	phân tích cá thể, phân tích trường hợp

244	国际空间站	trạm không gian quốc tế
245	劳动力分化	phân hóa lao động
246	你礼貌吗?	diễn đạt dí dỏm cho rằng hành vi không phù hợp
247	说唱 Rap	Rap
248	“天宫”空间站	Trạm không gian Thiên Cung
249	外族词汇	từ vựng nước ngoài
250	卫生健康委	Ủy ban Y tế quốc gia
251	文化多样性	tính đa dạng văn hóa
252	信息无障碍	thuận lợi tiếp nhận thông tin
253	亚文化团体	tiểu văn hóa, nhóm văn hóa
254	一般语言法	Luật ngôn ngữ chung
255	应急管理部	Bộ quản lý khẩn cấp
256	语言使用域	miền ngôn ngữ
257	族群多样性	đa sắc tộc
258	小镇做题家	người tài ở vùng quê
259	计算生物学	Sinh học tính toán
260	感情流浪汉	người đang ở thế yếu trong tình yêu
261	习惯了孤单	đã quen với cô đơn
262	残疾人权利法	quyền lợi hợp pháp của người khuyết tật
263	标准语言概念	khái niệm ngôn ngữ tiêu chuẩn
264	批判性民族志	dân tộc học phê bình
265	批评话语分析	phân tích Diễn ngôn phê phán(Critical Discourse Analysis - CDA)
266	批判种族理论	lý thuyết Chung tộc phê phán (Critical Discourse Analysis - CDA)

267	泉州跨海大桥	cầu vượt biển Tuyền Châu
268	人工合成淀粉	tinh bột tổng hợp nhân tạo
269	少数民族辞书	Từ điển dân tộc thiểu số
270	生态保护补偿	chế độ bù đắp bảo vệ sinh thái
271	数字文明时代	Thời đại văn minh kỹ thuật số
272	“童语同音”计划	Dự án "Phát triển ngôn ngữ cho trẻ em"
273	乡村振兴计划	kế hoạch chấn hưng nông thôn
274	在线教育研究	nghiên cứu giáo dục trực tuyến
275	智能手语主播	MC AI ngôn ngữ kí hiệu
276	5G 云控物流	dự án logistic điều khiển trên nền tảng đám mây 5G
277	端稳中国饭碗	ổn định an toàn lương thực cho người dân TQ
278	教育部语合中心	Trung tâm Hợp tác, giao lưu tiếng Trung và ngoại ngữ của Bộ giáo dục
279	我的眼睛就是尺	Chính xác, chuẩn xác
280	十四五科研规划	Kế hoạch 5 năm nghiên cứu khoa học lần thứ 14
281	全人类共同价值	giá trị chung cho nhân loại
282	一种很新的 XX	cái này mới đây
283	工业互联网平台	nền tảng Internet
284	HSK 居家网考	Thi HSK trực tuyến tại nhà
285	国际月球科研站	trạm nghiên cứu Mặt trăng quốc tế
286	小丑竟是我自己	Chú hề chính là tôi (che giấu khó khăn, gắng gượng mỉm cười)
287	中国语言文化典藏	kho tàng ngôn ngữ văn hóa TQ

288	乡村语言教育问题	vấn đề giáo dục ngôn ngữ ở nông thôn
289	校外教育培训监管司	Phòng Giám sát giáo dục và Đào tạo ngoài trường
290	爱国主义教育示范基地	cơ sở mẫu giáo dục lòng yêu nước